

## **Veiligheid bij evenementen**

### *Monodisciplinaire handreiking brandweer*



101206\_Veiligheid bij evenementen v 2.4 def.doc  
Werkgroep preventie  
Sector Brandweer

## Inhoudsopgave

<b>VERSIEBEHEER .....</b>	<b>3</b>
<b>1. INLEIDING EN LEESWIJZER .....</b>	<b>5</b>
<b>2. WETTELIJK KADER .....</b>	<b>6</b>
2.1 INLEIDING .....	6
2.2 WETGEVINGSCOMPLEX .....	6
2.3 ALGEMENE PLAATSELIJKE VERORDENING (APV) .....	7
<b>3. BEGRIPSOMSCHRIJVING EVENEMENT .....</b>	<b>8</b>
3.1 DEFINITIE .....	8
3.2 RISICOANALYSE .....	8
<b>4. PARTIJEN EN VERANTWOORDELIJKHEDEN.....</b>	<b>11</b>
4.1. ORGANISATOR .....	11
4.2. GEMEENTE.....	11
4.3. LOCATIEVERSTREKKER.....	12
4.4. OVERIGE DIENSTEN .....	12
4.5. OPERATIONELE DIENSTEN.....	12
<b>5. PROCEDURES EN PROCESAFSPRAKEN .....</b>	<b>13</b>
5.1. PROCEDURES.....	13
5.2. PROCESAFSPRAKEN GEMEENTELIJKE AFDELINGEN .....	16
5.3. PROCESSCHEMA .....	16
<b>LITERATUUR.....</b>	<b>17</b>
<b>BIJLAGE 1 WETTELIJK KADER.....</b>	<b>18</b>
<b>BIJLAGE 2 BRANDVEILIGHEIDSVOORSCHRIFTEN.....</b>	<b>28</b>
<i>Artikel 0 Algemeen.....</i>	<i>28</i>
<i>Artikel 1 Vrijhouden van terreingedeelten en bereikbaarheid.....</i>	<i>28</i>
<i>Artikel 2 Tenten.....</i>	<i>30</i>
<i>Artikel 3 Uitgangen en vluchtroutes.....</i>	<i>33</i>
<i>Artikel 4 Nood- en transparantverlichting/vluchtrouteaanduiding.....</i>	<i>35</i>
<i>Artikel 5 Elektrische installaties en toestellen.....</i>	<i>37</i>
<i>Artikel 6 (Mobiele) ruimteverwarmingstoestellen.....</i>	<i>38</i>
<i>Artikel 7 Gebruiksvoorschriften bij het bereiden van voedsel.....</i>	<i>40</i>
<i>Artikel 8 Overnachtingen .....</i>	<i>47</i>
<i>Artikel 9 Ontruiming en interne organisatie .....</i>	<i>52</i>
<i>Artikel 10 Kleine blusmiddelen.....</i>	<i>54</i>
<i>Artikel 11 Roken en open vuur .....</i>	<i>55</i>
<i>Artikel 12 Logboek.....</i>	<i>57</i>
<i>Artikel 13 Bekleding, stoffering en versiering .....</i>	<i>58</i>
<i>Artikel 14 Opstelling van inventaris.....</i>	<i>63</i>
<i>Artikel 15 (Markt)kramen .....</i>	<i>65</i>
<i>Artikel 16 Afval.....</i>	<i>66</i>
<i>Artikel 17 Opslag van materialen.....</i>	<i>67</i>
<i>Artikel 18 Gebruiksvoorschriften met betrekking tot Evenementenbeveiliging en     Publieksbeveiligingsdiensten.....</i>	<i>68</i>
<i>Artikel 19 Bijzondere activiteiten.....</i>	<i>69</i>
<i>Artikel 20 Gelijkwaardigheid .....</i>	<i>70</i>
<b>BIJLAGE 3 CHECKLIST CONTROLEPUNTEN .....</b>	<b>71</b>
<b>BIJLAGE 4 HET RISICOANALYSEMODEL .....</b>	<b>77</b>
<b>BIJLAGE 5 RISICO-INVENTARISATIE EN -WEGING .....</b>	<b>81</b>

## Versiebeheer

Versie	Status	Datum	Beschrijving
1.0	Eindconcept	22-02-2007	Monodisciplinaire handreiking brandweer voor de (brand)veiligheid bij evenementen  Akkoord bevonden door Contactgroep preventie
1.0	Definitief	26-03-2007	Akkoord bevonden door Commandantenoverleg
2.2	Eindconcept	13-10-2010	<p>Revisie handreiking n.a.v.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• invoering Besluit brandveilig gebruik bouwwerken,</li> <li>• Wabo</li> <li>• Wet Veiligheidsregio's</li> </ul> <p>en na vergelijking met:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Handreiking (brand)veiligheid evenementen regionale brandweer Groningen (2008)</li> <li>• Handreiking Veiligheid op de markt, Hoofdbedrijfschap Detailhandel (2008)</li> <li>• Ontw. NEN 8020-41 (2009)</li> </ul> <p><b>§3.2 risicoanalyse:</b> aangepast aan de aanpak in Gelderland Midden (clasificatie/checklist)</p> <p><b>Bijlage 4:</b> aangepast aan de aanpak in Gelderland Midden (analysemodel / checklist)</p> <p><b>Bijlage 1:</b> Brandweerwet 1985 vervangen door Wet Veiligheidsregio's</p> <p><b><u>Nieuwe artikelen:</u></b></p> <p>0 algemeen</p> <p>2.7 overbrugging hoogteverschil tent - terrein</p> <p>6.6 tent mag alleen verwarmd worden met verwarmde lucht</p> <p>6.7 plaatsing op vloeibare brandstof gestookte ruimteverwarmingstoestellen</p> <p>7.0 functionele eis t.a.v. bereiden van voedsel</p> <p>7.1.15 keuring na opleverproces indien gewerkt aan gasgestookt toestel</p> <p>8.1.9 eis ontruimingsplan tijdelijke situatie (hoeft niet op NEN 8112 gebaseerd), zo nodig ontruimings-oefening</p> <p>8.1.10 maximaal aantal overnachtingen</p> <p>8.1.11 maximaal aantal toegestane personen</p> <p>19.3 verbod oplaten wensballonnen</p> <p><b><u>Gewijzigde artikelen</u></b></p> <p>3.6 Algemener artikel t.a.v. openen van uitgangen van tenten</p> <p>6.5 verwijderen soorten brandstoffen die mogen worden gestookt; in combinatie zien met nieuwe artikel 6.6.</p> <p>8 afstemming met overnachten in gebouwen zonder logiesfunctie</p> <p>8.1.3 2 wakende personen per bouwlaag</p> <p>8.1.7 invulling onderdelen logboek naar toelichting</p> <p>9.4 NTA 8112 vervangen door NEN 8112</p>

			<p>9.6 aantoonbaarheid eisen brandwachten  10.4 controlefrequentie draagbare blusmiddelen  13.2.1 toepassing natuurlijke kerstbomen</p> <p><b><u>Voorgestelde gelijkwaardigheden:</u></b>  Opgenomen in de toelichting bij:  4.3 noodstroom  4.4 tritium lights  8.1.3 2 wakende personen bij overnachtingen in niet hiervoor bestemde gebouwen/inrichtingen.</p> <p><b><u>Nadere invulling</u></b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• In de toelichting bij artikel 7.1.6: afwijking van de 2 jaar vervangingstermijn is mogelijk indien vervangingstermijn is aangegeven op de gas slang zelf en <b><i>mits</i></b> uit controle blijkt dat de gas slang nog deugdelijk is.</li> <li>• In de toelichting bij artikel 9.6: eisen aan (brand)wachten.</li> <li>• In de toelichting bij artikel 14.2 verwijzing naar NEN-EN 14703:2007 en.</li> <li>• in de toelichting bij 8.1 onderdeel toets bestemmingsplan</li> </ul>
--	--	--	---

# 1. Inleiding en leeswijzer

Net als in andere delen van Nederland kent ook de regio Gelderland Midden een scala aan evenementen. Of het nu rommelmarkten, schuttersfeesten, de Oud-Lunterse dag, de Bemmelse Dweildag zijn of Marco Borsato in het Gelredome. Al deze evenementen moeten goed en veilig worden georganiseerd. Daarom worden er evenementenvergunningen door de gemeenten in Gelderland Midden verleend. De brandweer vervult daarbij de rol van adviseur op het gebied van brandveiligheid.

In die rol stelt de brandweer vaak voorschriften die de brandveiligheid moeten borgen. Deze handreiking heeft tot doel om de brandveiligheidsvoorschriften voor evenementen in de regio Gelderland Midden op één lijn te brengen. Het moet immers niet uitmaken of bijvoorbeeld een fancyfair gehouden wordt in Giesbeek of in Kootwijkerbroek: de organisator zou moeten voldoen aan dezelfde voorschriften.

Deze handreiking richt zich op de brandveiligheidsvoorschriften. Daarmee is de handreiking monodisciplinair van opzet. De advisering van evenementen en zeker van grootschalige evenementen dient per definitie multidisciplinair, gericht op openbare orde en veiligheid, te zijn. Een handreiking of risicobeleid evenementen zou dan ook multidisciplinair van opzet moeten zijn. Dit is onderwerp van het Veiligheidsbureau van Gelderland Midden, waarbij het Bureau GHOR de projectleider is; dit moet in 2011 tot resultaat leiden.

## **Leeswijzer**

Na het inleidende hoofdstuk geeft hoofdstuk 2 een overzicht van het wettelijk kader (dit is in bijlage 1 meer in detail is uitgewerkt) en een toelichting op de Algemeen Plaatselijke Verordening (APV) als belangrijkste regelgeving voor evenementen. Vervolgens gaat hoofdstuk 3 in op het begrip 'evenement' en vooral de risicoaspecten van deze activiteit. Daarna biedt hoofdstuk 4 inzicht in de partijen die betrokken zijn bij een evenement en de verantwoordelijkheden die ieder vanuit zijn rol daarbij heeft. Tenslotte gaat hoofdstuk 5 nader in op de procedures en procesafspraken om te komen tot een evenementenvergunning. Naast de hoofdtekst zijn ook de bijlagen van belang. Voor de uitvoeringspraktijk zijn dat vooral de bijlagen 2, 3, 4 en 5.

Bijlage 1 gaat nader in op het in hoofdstuk 2 geschetste wettelijke kader. Vervolgens biedt bijlage 2 brandveiligheidsvoorschriften die van toepassing zijn bij een evenement. Dit betreft doorgaans evenementen in de buitenlucht of in tenten. Een enkel voorschrift heeft betrekking op een evenement in een gebouw. Echter bij een gebouw geldt veelal de verleende gebruiksvergunning en de rechtstreeks werkende voorschriften van de bouwverordening (opgenomen in de bijlagen 3 en 4 van deze verordening). Daarna biedt bijlage 3 een checklist voor controles van evenementen. Bijlage 4 biedt vervolgens het risicoanalysemodel dat in Gelderland Midden wordt gehanteerd om een kwantitatieve risicoanalyse uit te voeren én een classificatie van evenementen gebaseerd op genoemd model. Tenslotte gaat bijlage 5 in op de kwalitatieve aspecten van de risicoanalyse en biedt daartoe ook handige tools.

## 2. Wettelijk kader

### 2.1 Inleiding

Om een evenement te mogen organiseren is het noodzakelijk om een vergunning aan te vragen bij de gemeente waarin het evenement zal plaatsvinden. De burgemeester zal hiervoor toestemming moeten verlenen. Voordat de burgemeester een vergunning verstrekt, zal hij advies inwinnen bij diverse overheidsinstanties die elk werken vanuit een eigen wettelijk kader. Hieruit blijkt dat een evenement niet met één instantie is verbonden maar dat hierbij verschillende instanties zijn betrokken die met elkaar moeten samenwerken. De vergunningaanvraag zal moeten worden getoetst aan een scala van wetten en regels. Dit hoofdstuk geeft een schets van de wetten en regels die een rol kunnen spelen bij de besluitvorming en licht de APV als belangrijkste regelgeving voor evenementen toe. Een gedetailleerd overzicht van de relevante regelgeving wordt in bijlage 1 gegeven.

### 2.2 Wetgevingscomplex

Zoals gezegd is er een complex aan wetgeving van waaruit de diverse instanties een vergunningaanvraag voor een evenement beoordelen. De volgende tabel geeft een indruk welke wetten het betreft.

Wet	AMvB	Verordening	Betreeft
Algemene Wet Bestuursrecht			Kaderwet voor het aanvragen en afgeven van beschikkingen (evenementenvergunning)
Gemeentewet			Bepalingen t.a.v. veiligheid bij evenementen
Wet algemene bepalingen omgevingsrecht	Besluit omgevingsrecht		Het veilig gebruiken van bouwwerken: vergunningplicht
Wet Veiligheidsregio's		Brandbeveiligingsverordening	Vorbereiding op rampen en zware ongevallen Het brandveilig gebruik van inrichtingen
Woningwet	Bouwbesluit 2003 Gebruiksbesluit	Bouwverordening	Het bouwen van veilige bouwwerken Het veilig gebruiken van bouwwerken: rechtstreeks werkend en meldingsplicht
Wet Milieubeheer	Activiteitenbesluit Vuurwerkbesluit		Voorkomen/beperken van gevaar, schade, hinder voor het milieu en de omgeving Regelgeving m.b.t. het afsteken van vuurwerk
Arbeidsomstandighedenwet	Arbeidsomstandighedenbesluit		Zorg voor veiligheid eigen personeel en bezoekers
Luchtvaartwet			Veiligheid bij luchtvaartvertoningen
Wet geluidhinder			Bepalingen inzake geluidsoverlast van een evenement
Wegenverkeerswet			Verkeersmaatregelen (afsluiting van wegen en omleidingen) nodig i.v.m. evenementen.
Winkeltijdenwet			Ontheffing voor opening buiten winkeltijden
Zondagswet			Handhaven zondagsrust
Drank- en horecawet			Verstrekken van zwakalcoholhoudende drank door een horeca-inrichting
Wet op de kansspelen			Regels voor het organiseren van kansspelen
Warenwet			Deugdelijkheid van levensmiddelen en andere consumentenproducten
Flora- en faunawet			Bescherming van bedreigde diersoorten
Wet Ruimtelijke Ordening			Ruimtelijke beperkingen t.a.v. inrichting van kampeerterrainen

Tabel 1, Wettelijk kader

Voor een multidisciplinaire handboek evenementen zal hieraan nog wetgeving dienen te worden toegevoegd die de politie en GHOR betreft (Politiewet, Wet Publieke Gezondheid, Wet Ambulancezorg en Wet Tarieven Gezondheidszorg).

### **2.3 Algemene Plaatselijke Verordening (APV)**

De Algemene Plaatselijke Verordening (APV) is een verordening op grond van de Gemeentewet. De vergunning voor een evenement moet worden aangevraagd op grond van de APV.

In de APV zijn bepalingen opgenomen die het ordelijk verloop van het maatschappelijk verkeer van een evenement regelen. Het regelen van publieksstromen aan de hand van de APV is alleen mogelijk indien het maatschappelijk verkeer plaatsvindt in openbare ruimte en openbare inrichtingen of een weerslag heeft op de openbare ruimte. In de APV worden dus onderwerpen geregeld die betrekking hebben op de handhaving van de openbare orde binnen de gemeente. De gemeentelijke overheid beschikt hierdoor over een bestuurlijk - juridisch instrument waarmee beleid gevoerd kan worden ten aanzien van evenementen.

Het grootste deel van de bepalingen in de APV is gebaseerd op de autonome gemeentelijke verordende bevoegdheid. De in de APV genoemde bepalingen met betrekking tot het houden van evenementen kunnen dus ook per gemeente verschillen.

Op basis van de APV moet een evenementenvergunning aangevraagd worden. Het is verboden om zonder vergunning van de burgemeester een evenement te organiseren. (*Artikel 2.24 Model APV*)

Het is echter niet voor alle activiteiten noodzakelijk dat er daadwerkelijk een evenementenvergunning moet worden aangevraagd. De gemeente kan zelf aangeven voor welke activiteiten een vergunning moet worden aangevraagd. Inmiddels is een stap verder gegaan dan het bieden van een vrijstellingsmogelijkheid. Er is een algemene regel voor in de plaats gekomen die bepaalt dat de vergunningplicht voor kleinere evenementen zoals straatfeesten en buurtbarbecues niet geldt (*Artikel 2.25 lid 2 Model APV*).

Aan een vergunning of ontheffing kunnen op grond van de APV voorschriften worden verbonden. Uit het oogpunt van rechtszekerheid is het van belang zoveel mogelijk éénduidige voorschriften aan een vergunning of ontheffing te verbinden.

## 3. Begripsomschrijving evenement

### 3.1 Definitie

Volgens de definitie in de Model-APV van de VNG is een evenement: *'elke voor publiek toegankelijke verrichting van vermaak'*. De definitie is bewust ruim gehouden, in verband met de grote verscheidenheid aan evenementen.

Van een evenement is sprake als wordt voldaan aan de volgende criteria:

- het moet een publiek toegankelijke gebeurtenis zijn,
- die een tijdelijk en incidenteel karakter heeft
- die plaatsvindt op een vooraf bekende, afgebakende locatie
- waarvoor de betrokken gemeente op grond van de APV een evenementenvergunning heeft verleend
- of plaatsvindt in een inrichting, waarop een milieuvergunning rust, op grond van artikel 8:1 van de Wet milieubeheer, en deze vergunning het organiseren van evenementen toelaat.

Art. 2.24 lid 2 e Model APV benoemt specifiek kleine evenementen. Onder klein evenement wordt verstaan een straatfeest of buurtbarbecue op een dag. Naast kleinschalige evenementen kan er sprake zijn van grootschalige evenementen. De kleinschalige evenementen zullen vaak een plaatselijke uitstraling hebben terwijl grootschalige evenementen een intergemeentelijke, een regionale of een bovenregionale uitstraling kunnen hebben. Daarnaast zijn er evenementen die niet door hun omvang maar door hun aard en risico als groot evenement kunnen worden aangemerkt.

Met het oog op de definitie van een evenement, wordt een *grootschalig evenement* als volgt in deze handreiking gedefinieerd:

***een grootschalig evenement is een evenement waarvan de aard of de publieksaantrekkelijke werking vanuit oogpunt van de openbare orde en veiligheid dusdanig grootschalig is dat daarin zonder nadere ordening niet kan worden voorzien.***

### 3.2 Risicoanalyse

Een evenement dient zo veilig mogelijk te verlopen. De risico's van een evenement dienen daarom vooraf in beeld gebracht te worden. Op basis van dit beeld kunnen ofwel maatregelen worden genomen om de risico's te verminderen ofwel kan door het bevoegde gezag besloten worden het evenement niet toe te staan. De Raad van Regionaal Geneeskundige Functionarissen (RGF'en) heeft hiervoor een risicoanalysemodel opgesteld, hierna te noemen de checklist. Deze checklist is een praktijkervaringmodel, welke gebaseerd is op verschillende modellen uit diverse regio's in Nederland en Duitsland. Bij toepassing van de checklist kunnen opgedane ervaringen in de eigen regio tot aanpassing van de checklist leiden.

Uitgangspunt van de checklist is een systematische analyse van de risico's die zich kunnen voordoen tijdens een evenement. Dit gebeurt door de risico's in kaart te brengen en te wegen. Voordeel van deze aanpak is dat er een eenduidige analyse komt voor alle gemeenten en hulpdiensten.



De risicoanalyse bestaat uit twee stappen. Ten eerste wordt het evenement geclassificeerd aan de hand van de checklist. Vervolgens is een aanvullende inhoudelijke analyse op basis van ervaringen nodig.

### **Stap 1: de classificatie**

De classificatie van evenementen, aan de hand van de checklist, is op drie aspecten gebaseerd:

- **Soort evenement**  
Er is een breed scala aan evenementen. In de tabel worden de evenementen weergegeven met de daar bijbehorende risicopunten, die bepaald zijn op basis van ervaring.
- **Samenstelling publiek**  
Het publiek tijdens een evenement kan sterkt variëren. Afhankelijk van de samenstelling van het publiek kunnen de risico's vergroten of verkleinen. Het publiek wordt vastgesteld in vijf categorieën in de risicoanalyse. Elke categorie kent zijn eigen risico-elementen met de daar bijbehorende risicopunten.
- **Plaats en tijdstip evenement**  
Ook de plaats en de tijd van een evenement brengt risico's met zich mee. Hierbij moet ook gekeken worden naar de infrastructuur in de omgeving van het evenement. In dit aspect zijn zes categorieën aangebracht met risicopunten.

Door middel van de checklist wordt een risico-inschatting van het evenement gemaakt. Op basis hiervan wordt een evenement ingedeeld in een klasse. Er zijn drie soorten klassen met bijbehorende risicopunten, te weten:

Klasse evenement	Omschrijving	Risicopunten
A	Reguliere evenementen	< 6
B	Evenementen met verhoogde aandacht	>6 - <10
C	Risico-evenementen	>10

Tabel 2, Classificatie evenementen

### **Stap 2: de Inhoudelijke analyse**

Het tweede gedeelte van de analyse bestaat uit een inhoudelijk analyse op het evenement. Deze inhoudelijke analyse wordt gemaakt door de hulpdiensten. Deze analyse komt met name voor bij B- en C-evenementen. De score en classificatie leiden immers niet tot een inhoudelijk en op het evenement afgestemd advies. Met deze analyse wordt inhoudelijk gekeken naar de risico's en de te nemen maatregelen. Daarnaast is het belangrijk om ervaring/kennis en politieke relevantie mee te laten wegen in het advies. Tijdens de inhoudelijk analyse komen een aantal punten aan bod:

- **Kans op slachtoffers**  
Het inschatten van het aantal slachtoffers is moeilijk te bepalen. In de Leidraad Maatramp<sup>1</sup> zijn een aantal scenario's uitgewerkt waarbij slachtofferpercentages worden aangegeven.
- **Bereikbaarheid**  
De bereikbaarheid van een evenement kan gunstig of ongunstig zijn. Stadions of concertgebouwen zijn vaak goed bereikbaar, maar een watersportevenement is vaak veel minder goed bereikbaar.
- **Kans op escalatie**

<sup>1</sup> Leidraad Maatramp, Ministerie van BZK, 2001

Bij ieder evenement is er een kans op escalatie, deze escalatiefactor kan cruciaal zijn. Hierbij kan gedacht worden aan wedstrijden, demonstraties, maar ook slechte weersomstandigheden.

- ***Duur van het evenement***

De duur van het evenement bepaald gedeeltelijk hoe snel de regio beschikking krijgt over de ingezette hulpverleningscapaciteit.

- ***Moment van verhoogd risico***

Momenten van verhoogd risico kunnen optreden tijdens aanvang of afloop van het evenement of bij een popfestival tijdens een optreden van een bekende artiest, waarbij het publiek zich in grote aantallen concentreert.

- ***Kennis & ervaring***

Door ervaring van voorgaande evenementen kan de inzet van de hulpverleningsdiensten bepaald worden (in meer of mindere mate). Dit aspect kan ervoor zorgen dat er onderbouwd wordt afgeweken van de indeling van het evenement (bijv. een B evenement wordt om een bepaalde reden toch als een C evenement beschouwd).

- ***Externe gevaarsbronnen***

Het is niet ondenkbaar dat een evenement wordt georganiseerd in de buurt van bijvoorbeeld een station of een andere externe gevaarsbron. Belangrijk bij de inhoudelijk analyse is dat ook met dit aspect rekening wordt gehouden.

- ***Politieke relevantie***

Sommige evenementen vragen vooraf veel aandacht van de politiek. Om die reden is de inschatting van een evenement niet te maken met alleen de classificatie en zal bij de inhoudelijke analyse met dit aspect rekening moeten worden gehouden.

De checklist is opgenomen als bijlage 4 .

Bijlage 5 geeft ondersteunende middelen om de *kwantitatieve* risico-inventarisatie en weging van de risico's te verrichten.

De risico-inventarisatie en -weging kent drie onderdelen:

1. het uitvoeren van een risico-inventarisatie
2. het zoeken van oplossingen voor en het treffen van maatregelen tegen gevonden risico's
3. het maken van afspraken met betrokken partijen om de maatregelen daadwerkelijk te treffen

1. ***Risico-inventarisatie***

- vaststellen van de risico's;
- prioritering van de belangrijkste risico's;
- opstellen rapportage.

2. ***Oplossingen / Maatregelen***

- bepalen wat te doen met gesignaleerde risico's;
- uitwerken alternatieven;
- selecteren voorkeuren alternatief;
- aangeven van restrisico's;
- opstellen rapportage.

3. ***Afspraken***

- bewaken uitvoering gemaakte afspraken;
- opstellen eindrapportage

## 4. Partijen en verantwoordelijkheden

### 4.1. *Organisator*

De organisator van een evenement vraagt in principe een vergunning aan voor het mogen organiseren van een evenement en is daarbij verplicht om alle informatie te verschaffen die voor de beoordeling van de aanvraag noodzakelijk is. De organisatie is een natuurlijk persoon (bepaald individu) of een rechtspersoon (bijvoorbeeld een stichting), maar altijd hoofdverantwoordelijke voor de gang van zaken. De organisator is daarnaast de informatiedeskundige met betrekking tot het evenement.

#### ***Onderaannemers***

De onderaannemers kunnen worden ingeschakeld door de organisator maar ook kan de vergunningverlener zelf externe expertise inschakelen. Voorbeelden hiervan zijn:

- Beveiliging
- Vervoersbedrijven
- Podiumbouwers
- Tentenverhuur
- Adviesbureaus

### 4.2. *Gemeente*

#### ***Het lokaal bestuur***

De burgemeester is verantwoordelijk voor handhaving van de openbare orde en veiligheid in zijn gemeente. Bij de uitoefening van toezicht op onder meer openbare samenkomsten en vermakelijkheden kan hij bevelen geven die hij noodzakelijk acht met het oog op de bescherming van veiligheid en gezondheid.

Wat het ontsteken van evenementenvuurwerk betreft geeft de burgemeester een verklaring van geen bezwaar af aan Gedeputeerde Staten. Indien de burgemeester bezwaar heeft, dan zal Gedeputeerde Staten de vergunning niet verlenen, ondanks dat misschien wel aan alle voorwaarden wordt voldaan.

#### ***Gemeentelijke diensten***

Naast de hulpverleningsdiensten zijn er nog een aantal gemeentelijke afdelingen die zich bezighouden met de publieksveiligheid tijdens evenementen. Voorbeelden hiervan zijn:

- *Bouw - en Woningtoezicht*: is belast met het bewaken van de veiligheid van bouwwerken en tijdelijke bouwsels, met name wat de constructieve veiligheid betreft én het controleren van de voorwaarden van de afgegeven vergunning.
- *Milieu*: heeft als taak onder meer het opstellen, controleren en handhaven van milieuvergunningen voor die 'inrichtingen' waarvoor B&W het bevoegde gezag zijn.
- *Beheer openbare ruimte/openbare werken*: zet eventueel facilitaire zaken in ten behoeve van het goede verloop van het evenement.
- *Handhaving*: voert toezicht op en handhaving van regelgeving uit.

### **4.3. Locatieverstrekker**

Wanneer de organisator niet de eigenaar van de locatie is maar deze ruimte voor een evenement huurt, zullen nadere afspraken gemaakt moeten worden. Hierbij kan het bijvoorbeeld gaan over het schoonhouden van het terrein of het uitvoeren van eventuele herstelwerkzaamheden.

### **4.4. Overige diensten**

#### ***Provinciale diensten***

Wanneer er sprake is van het bezigen van vuurwerk of een gemeentegrens overschrijdend evenement dan wordt de vergunning verleend door de provincie.

#### ***Landelijke diensten***

Meerdere landelijke (semi-)overheidsdiensten en bedrijven kunnen betrokken zijn bij de voorbereiding en uitvoering van een evenement. Voorbeelden hiervan zijn: Rijkswaterstaat, Waterbeheer, Korps Landelijke Politiediensten, Defensie, Energieleveranciers of de Nederlandse Spoorwegen.

#### ***Inspectiediensten***

Verschillende inspectiediensten kunnen aangekondigd en onaangekondigd komen inspecteren voorafgaand aan en tijdens een evenement. Hun taak valt uiteen in toezicht en opsporing. Tot de taken van de inspecties behoort ook het adviseren van gemeenten en andere overheden. Voorbeelden hiervan zijn: VROM-inspectie (Inspectie Milieuhygiëne), Arbeidsinspectie, Keuringsdienst van Waren, Inspectie Volksgezondheid of Inspectie Verkeer en Waterstaat.

### **4.5. Operationele diensten**

Op grond van diverse wetgevingen hebben de hulpverleningsdiensten zoals de brandweer, politie en de GHOR een verantwoordelijkheid bij de voorbereiding op de taakuitvoering bij ongevallen.

#### ***GHOR (Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen)***

De doelstelling van de GHOR is om bij grootschalige incidenten gewondenzorg van dezelfde kwaliteit te verschaffen als bij kleinschalige spoedeisende medische hulpverlening. Voor de voorbereiding wordt nauw samengewerkt met de regionale brandweer en de politie.

#### ***Politie***

De politie handhaaft op grond van de Politiewet onder gezag van de burgemeester de openbare orde. De kerntaak van de politie betreft de controle op het handhaven van de openbare orde tijdens het evenement, maar ook tijdens het transport van de bezoekers.

#### ***Brandweer***

In het kader van de verantwoordelijkheid voor de fysieke veiligheid speelt de brandweerorganisatie een rol. De brandweer is op grond van de Wet Veiligheidsregio's betrokken bij alle fases van de brandveiligheid en de rampenbestrijding. Bij evenementen zal de brandweer in een vroeg stadium trachten door maatregelen brand en andere gevaarlijke situaties te voorkomen.

## 5. Procedures en procesafspraken

### 5.1. Procedures

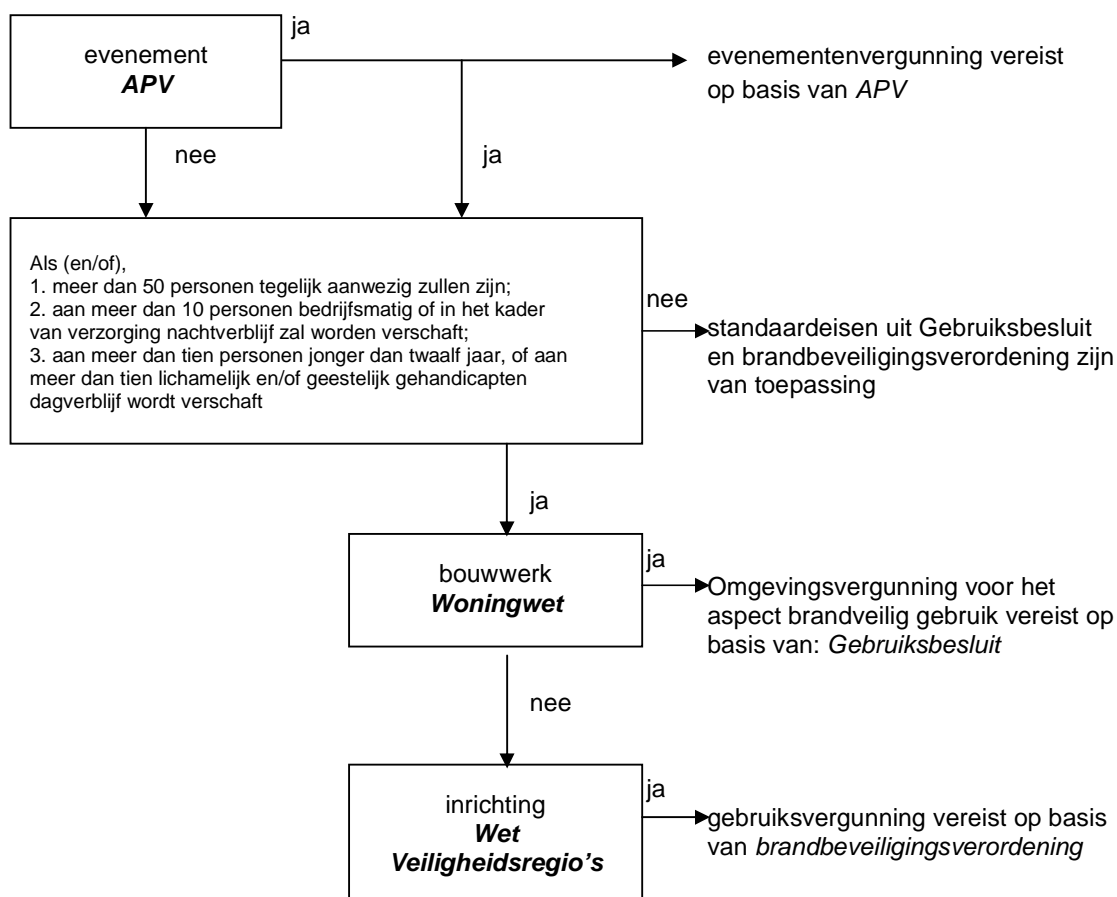
#### Coördinatie t.b.v. een evenementenvergunning

Aanvragen voor een evenementenvergunning moeten worden ingediend bij de gemeente. De gemeenten kunnen zelf bepalen op welke wijze de aanvragen worden behandeld en op welke manier evenementen worden gecoördineerd. Om meer duidelijkheid te creëren voor zowel de interne organisatie als de evenementenorganisaties is het verstandig om één aanspreekpunt aan te stellen. Hieraan kan een gemeente op verschillende manieren invulling geven.

#### Vergunningprocedure

##### Aanvraag

Voor het verkrijgen van een evenementenvergunning zal de organisator van het evenement de aanvraag in moeten dienen bij de desbetreffende gemeente. Zoals gezien zijn er verscheidene wettelijke grondslagen op basis waarvan een vergunning voor een evenement benodigd is. Schematisch is dit als volgt weer te geven:



Voor kleine evenementen (straatfeesten en buurtbarbecues op een dag) hoeft, onder voorwaarden, geen evenementenvergunning te worden aangevraagd, maar kan volstaan worden met een melding aan de burgemeester (art. 2.25 lid 2 Model APV). De burgemeester kan besluiten het organiseren van een evenement te verbieden, indien daardoor de openbare orde, de openbare veiligheid, de volksgezondheid of het milieu in gevaar komt (art. 2.25 lid 3 Model APV).

Een belangrijk verschil voor de procedure is de aard van de locatie waar het evenement wordt gehouden. Er zijn drie situaties te onderscheiden:

- a. Vindt het evenement in de buitenlucht plaats dan is de wettelijke grondslag de APV (bijvoorbeeld een boekenmarkt in de binnenstad). De voorschriften in bijlage 2 van deze handreiking zijn dan aan de orde.
- b. Vindt het evenement plaats in de buitenlucht, maar is begrensd ('een voor mensen toegankelijke ruimtelijk begrensde plaats) dan is de basis voor de vergunning de brandbeveiligingsverordening. De voorschriften in bijlage 2 van deze handreiking zijn dan aan de orde.
- c. Vindt het evenement in een bouwwerk plaats dan is de basis het Besluit brandveilig gebruik bouwwerken (verder: Gebruiksbesluit). De voorschriften in bijlage 2 van deze handreiking zijn dan in principe niet aan de orde, aangezien het gebruik van het bouwwerk plaatsvindt op basis van de omgevingsvergunning voor het aspect brandveilig gebruik, gebruiksmelding of rechtstreeks werkende voorschriften van het Gebruiksbesluit.

Indien het bouwwerk niet past bij het beoogde gebruik (d.w.z. het te organiseren evenement) of meer personen aanwezig zullen zijn dan de bestaande gebruiksvergunning toestaat dan moet een tijdelijke omgevingsvergunning voor het aspect brandveilig gebruik worden aangevraagd. De basis hiervoor is gelegen artikel 2.23 Wabo.

#### *Ontvankelijkheid*

Als de aanvraag verder in behandeling wordt genomen wordt eerst beoordeeld of de ingediende aanvraag zo volledig mogelijk is ingeleverd. De organisator moet de gegevens aanleveren die nodig zijn om op die aanvraag een beslissing te kunnen nemen.

#### *Indieningvereisten*

De vergunningaanvraag, krachtens artikel 2.1.1. van de brandbeveiligingsverordening en Hoofdstuk 2 van de Algemene plaatselijke verordening dient minimaal 8 weken van te voren te zijn aangevraagd. En moet voorzien zijn van tekeningen (in 3-voud) (schaal 1:100 of 1:200 en situatie tek. 1:1000), waarop de volgende zaken zijn aangegeven:

#### *Algemeen eisen tekeningen, voor zover van toepassing:*

- De ingang(en) en uitgang(en) van het terreingedeelte;
- Situatie van het terrein;
- De situatie van de tijdelijke inrichting en de indeling van de inrichting;
- Sluitmechanismen hekwerken
- Stoelenplan;
- Blusmiddelen;
- Ingang (en) met doorgangsbreedte;
- Uitgang (en) met doorgangsbreedte
- Nooduitgangen (en) met doorgangsbreedte;
- Aantal (te verwachten) bezoekers;
- Nood- en transparantverlichting;

- Eventueel aanwezige bluswater voorzieningen (brandkranen, geboorde putten)
- De terreinindeling;
- De (pagode-)tenten met gebruikersnaam;
- Het gebruik van energiebron t.b.v. koken/bakken/braden;
- Elektriciteitsvoorziening;
- Verwarmingsbron van de (pagode-)tenten;
- Contactperso(n)en met bereikbaarheid;

*Eventuele aanvullende eisen bij grote evenementen:*

- Bewakingsinstelling met contactperso(n)en en bereikbaarheid;
- EHBO-post(en);
- Communicatiemiddelen (i.v.m. bereikbaarheid hulpverlenende diensten)
- Opslagplaats van gasflessen + aangeven van de stofnaam met gevaren identificatienummer;
- Voorraad gasflessen;
- Draaiboek met betrekking tot opvang hulpverlenende diensten, en ontruiming bij calamiteit.
- Naam evenement, naam vergunninghouder;
- Soort evenement;
- Openingstijden met betrekking tot voorstellingen;
- Verkeerscirculatieplan;
- Parkeervoorzieningen;
- Aan en afvoer bezoekers;
- Aantal aanwezige bedrijfshulpverleners (BHV-ers)
- Ontruimingsplan;
- Opslag Afval

*Vooroverleg*

Indien noodzakelijk of zinvol vindt er vooroverleg plaats met de organisator. Vooroverleg zorgt ervoor dat de organisator goed weet wat er van hem verwacht wordt en dat de gemeentelijke diensten een goed beeld krijgen van het evenement.

*Toetsing aanvraag*

De definitieve aanvraag wordt getoetst aan de van toepassing zijnde wettelijke bepalingen. Zoals eerder gezien zijn er bij een evenement raakvlakken met verschillende wet - en regelgeving. Om deze reden zijn er vaak meerdere vergunningen en ontheffingen noodzakelijk. De vergunningverlener zal hiervoor advies inwinnen bij de diverse diensten. Welke diensten om advies gevraagd worden is onder meer afhankelijk van de aard en de locatie van het evenement.

*Verlening vergunning*

Aan de hand van de adviezen van betrokken diensten en instanties (evt. op basis van onderzoeken, risicoanalyses en veiligheidsplan van de organisator), neemt de burgemeester een besluit over het verlenen van de vergunning. Eventuele voorwaarden voor de evenementenorganisatie die geadviseerd zijn, worden opgenomen in de vergunning. De burgemeester is bevoegd om gemotiveerd van de advisering af te wijken.

Indien de aanvraag voor de evenementenvergunning niet voldoet aan het wettelijk kader, het evenementenbeleid of op advies van de diensten of evenementencommissie te risicovol wordt geacht om uit te voeren, wordt de vergunning geweigerd. Bij de motivering van het besluit kan worden verwezen naar een daarop uitgebracht advies.

### *Controle en handhaving*

Nadat de vergunning is verleend dient het bestuur te controleren of de aanvrager de vergunning naleeft. Duidelijk moet zijn, dat de organisatie verantwoordelijk is voor het goede verloop van het evenement. Voor een goed verloop is een praktische samenwerking tussen de gemeente en de organisatie noodzakelijk. De samenwerking moet in ieder geval flexibel zijn, hooguit één of twee aanspreekpunten, een krachtige kern die snel uitgebreid kan worden en er moet duidelijk zijn wie waar verantwoordelijk is, zowel in de voorbereiding als in de uitvoering.

### *Leges*

Voor de behandeling van een vergunningaanvraag, zowel op grond van de Algemeen Plaatselijke Verordening als de Brandbeveiligingsverordening, kunnen door de gemeenten leges worden berekend. Deze leges zijn in iedere gemeente verschillend.

## **5.2. Procesafspraken gemeentelijke afdelingen**

- De brandweer krijgt een verzoek om advisering op een evenement **altijd schriftelijk**, inclusief bijbehorende situatietekeningen, toegezonden door de afdeling die verantwoordelijk is voor de verlening van de evenementenvergunning (bijv. Vergunningen of Algemene Zaken).
- De brandweer reageert binnen de afgesproken tijd op een verzoek om advies.
- Controles op de correcte uitvoering van de vergunningvoorwaarden dienen tijdens het evenement te worden uitgevoerd. Indien nodig kunnen controles geïntensiveerd worden. **Indien nodig kan de brandweer dergelijke controles ondersteunen.**
- Handhaving: stand- en/of marktkraamhouders die niet voldoen aan de brandveiligheidsvoorwaarden, krijgen **maximaal een half uur** de tijd om orde op zaken te stellen. Indien na een half uur blijkt dat zij in gebreke blijven, dient hun apparatuur direct verwijderd te worden.
- Op de dag(en) dat het evenement plaats vindt dienen de aanwijzingen die door of namens de commandant van de brandweer met betrekking tot de veiligheid van het publiek worden gegeven te worden opgevolgd.
- Informatieoverdracht ten behoeve van de repressieve dienst van de brandweer met betrekking tot relevante aspecten voor deze dienst dient plaats te vinden.

## **5.3. Processchema**

Per gemeente kan de afhandeling van aanvragen voor evenementen (taken, bevoegdheden, verantwoordelijkheden van betrokken diensten en afdelingen) verschillen. Daarom kan hier geen passend processchema, waarin de afspraken tot hun recht komen worden gegeven. Dit dient als maatwerk per gemeente te worden ingevoegd.



## Literatuur

1. Handreiking brandveiligheidsvoorschriften voor evenementen, Brandweer Regio Utrechts Land, definitief – concept, 4 april 2005.
2. Handreiking evenementen GHOR, Raad voor RGF'en, 2004.
3. Handreiking (brand)veiligheid evenementen, Regionale brandweer Groningen, 2008.
4. Handboek evenementen maken, Vereniging van Evenementenmakers, 2004.
5. Handreiking Veiligheid op de markt, Hoofdbedrijfschap Detailhandel, 2010.
6. Leidraad veiligheid publieksevenementen, Een systematische aanpak voor risicoanalyse en voorbereiding, Nibra, 2003.

## Normen

7. NEN-EN 1763-1:2001, *Buizen, slangen en assemblages van rubber en kunststof voor gebruik met commerciële propaan, commerciële butaan en hun mengsels in de dampfase - Deel 1: Eisen voor buizen en slangen van rubber en kunststof.*
8. NEN-EN 1763-2, *Flexibele slangen, buizen en assemblages voor gebruik met propaan en butaan in de dampfase - Deel 2: Eisen voor aansluitingen, koppelingen en assemblages* klasse 2 of 3 voor de lagedrukzijde (werkdruk) en klasse 3 en 4 voor de hogedrukzijde.
9. NPR 2577:2006, *Mobiele verwarmingssystemen – Eisen voor de installatie van LPG-systemen voor gebruik in vrijetijdsvoertuigen, caravans, bakwagens en andere voertuigen*, Nederlands Normalisatie Instituut.
10. NTA 8020-30:2004, *Evenementenbeveiliging en publieksbeveiligingsdiensten*, Nederlands Normalisatie Instituut.
11. NTA 8020-40:2006, concept 2006-04-10, *Evenementen – brandvoortplanting en rookproductie van zeildoek*, Normcommissie 353084 'Brandveiligheidsaspecten bouwproducten en bouwdelen', Nederlands Normalisatie Instituut.
12. ontw. NEN 8020-41, (Brand)Veiligheid van tenten, november 2009.

## Bijlage 1 Wettelijk kader

### **Algemene wet bestuursrecht (Awb)**

Ten aanzien van het verzoek en de beslissing daarop voor het aanvragen van een (evenementen)vergunning geldt de Algemene wet bestuursrecht (Awb). De Awb bevat een groot aantal bepalingen over de wijze waarop een verzoek moeten worden ingediend en beslissingen van bestuursorganen dienen te worden voorbereid. De wet biedt een algemeen kader. In een gemeentelijke verordening kan van sommige bepalingen in de Awb worden afgeweken of kunnen aanvullingen worden geformuleerd. De meeste gemeenten maken gebruik van de model Algemene Plaatselijke Verordening (APV), opgesteld door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG).

### *Aanvraag*

Het verzoek om een vergunning aan het bestuursorgaan wordt in het kader van de Awb aangemerkt als een aanvraag, en de beslissing van het bestuursorgaan op die aanvraag als een besluit. Aangezien het besluit slechts gevolgen heeft voor de aanvrager en dus niet van algemene strekking is, valt het besluit onder de categorie beschikkingen. De Awb bevat een apart hoofdstuk waarin specifieke bepalingen zijn opgenomen ten aanzien van de totstandkoming van beschikkingen. Het bestuursorgaan dient het besluit zorgvuldig voor te bereiden door de nodige kennis over relevante feiten en belangen te vergaren. Uit de aard van de aanvraag vloeit voort in hoeverre het bestuursorgaan advies moet inwinnen bij deskundigen of gemeentelijke diensten.

Indien het bestuursorgaan naar aanleiding van een aanvraag een beschikking wil afgeven, dienen andere belanghebbenden dan de aanvrager, zoals omwonenden die mogelijk bezwaar kunnen hebben tegen de te verlenen beschikking, in de gelegenheid te worden gesteld hun zienswijze naar voren te brengen. In de toelichting bij de model-APV benadrukt de VNG dat het zeker bij grootschalige evenementen van groot belang is dat de belangen van derden meegewogen worden in de besluitvorming. In het geval van een vergunningaanvraag voor een evenement in het kader van de APV is de burgemeester het bestuursorgaan.

### *Advisering*

In de Awb zijn een aantal bepalingen opgenomen over de advisering. Wanneer een vergunningaanvraag bij de gemeente is binnengekomen, wordt het evenement beoordeeld op criteria van openbare orde en veiligheid. Daarvoor wint de gemeente advies in bij haar diensten. Hierbij valt te denken aan de brandweer of een afdeling gemeentewerken. De politie is weliswaar geen gemeentelijke dienst, maar adviseert de burgemeester inzake de openbare orde. Als alle adviezen uitgebracht zijn, zal de vergunning verleend of geweigerd worden en krijgt de aanvrager daarvan bericht. Wanneer het bestuursorgaan het uitgebrachte advies overneemt in zijn beschikking is het ook verantwoordelijk voor de juistheid ervan. Het bestuursorgaan dient zich dus ervan te vergewissen dat dit advies op de juiste wijze tot stand is gekomen. Van het bestuursorgaan kan verwacht worden dat het uitgebrachte advies marginaal toetst op juistheid.

### *Inhoud van de beschikking*

Na de voorbereiding volgt het nemen van de beslissing op de aanvraag. Zowel in de Awb als in de model- APV zijn over de inhoud van de beschikking (en de eventuele latere wijziging daarop) bepalingen opgenomen. Een positieve beschikking kan slechts onder bepaalde omstandigheden weer worden ingetrokken of gewijzigd. In de model-APV is bepaald dat een vergunning onder andere ingetrokken of gewijzigd kan worden indien:

- op grond van een verandering van omstandigheden of inzichten, opgetreden ná het verlenen van de vergunning, moet worden aangenomen dat intrekking of wijziging wordt gevorderd door het belang of de belangen ter bescherming waarvan de vergunning is vereist;
- de aan de vergunning verbonden voorschriften en beperkingen niet zijn of worden nagekomen.

#### *Voorschriften verbonden aan de beschikking*

De voorschriften worden in de beschikking opgenomen met het oog op de naleving van bepaalde bepalingen uit verschillende gemeentelijke verordeningen. In hoeverre het bestuursorgaan bevoegd is om voorschriften aan de beschikking te verbinden, moet blijken uit de inhoud van de verordeningen op basis waarvan de vergunning is verleend. Het bestuursorgaan heeft bij de vergunningverlening in het kader van de APV de vrijheid om voorschriften in de vergunning op te nemen. Deze vrijheid is echter wel beperkt in die zin dat de voorschriften en beperkingen slechts mogen strekken tot bescherming van het belang of de belangen in verband waarmee de vergunning is vereist; in dit geval het voorkomen van aantasting van de openbare orde, veiligheid, zedelijkheid of gezondheid. Daarnaast is een voorwaarde dat de voorschriften niet in strijd mogen zijn met enige wettelijke regeling. Ten slotte dienen de voorschriften in overeenstemming te zijn met de beginselen van behoorlijk bestuur.

#### *Controle op naleving voorschriften*

Nadat de vergunning is verleend, dient het bestuursorgaan na te gaan of de aanvrager de vergunning naleeft. Op basis van een wettelijk voorschrift kunnen toezichthouders zijn aangesteld of aangewezen die de feitelijke controle verrichten.

#### **Gemeentewet**

Eén van de belangrijkste wetten in het kader van evenementen is de Gemeentewet. In de Gemeentewet zijn namelijk een aantal bepalingen opgenomen die betrekking hebben op de veiligheid van het publiek. In de context van deze handreiking zegt de gemeentewet dus iets over de veiligheid van het publiek bij evenementen. Een belangrijk artikel uit de Gemeentewet is artikel 174.

*"De burgemeester is belast met het toezicht op de openbare samenkomsten en vermakelijkheden alsmede op de voor het publiek openstaande gebouwen en daarbij behorende erven". (artikel 174 lid 1)*

Uit bovenstaand artikel blijkt dat de burgemeester expliciet de taak heeft gekregen toezicht te houden op openbare bijeenkomsten die plaatsvinden binnen de gemeente. De burgemeester is bij de verrichting van zijn toezichthoudende taak belast met de uitvoering van de bepalingen uit de verordeningen die betrekking hebben op het houden van openbare bijeenkomsten binnen de gemeente. Het houden van toezicht omvat niet alleen het handhaven van de openbare orde, maar omvat ook de bescherming van de gezondheid en veiligheid van de burger die op de één of andere manier bij het evenementen betrokken is. Daarmee heeft de burgemeester een controlerende taak met betrekking tot publieksveiligheid. Indien de burgemeester de uitvoering van zijn toezichthoudende taak wil overlaten aan ambtenaren dan kunnen deze bevoegdheden worden gemandateerd. Dit houdt in dat de ambtenaren de bevoegdheden onder verantwoordelijkheid van de burgemeester uitvoeren.

*"In geval van oproerige beweging, van andere ernstige wanordelijkheden of van rampen of zware ongevallen, dan wel van ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, is de burgemeester bevoegd alle bevelen te geven die hij ter handhaving van de openbare orde of ter beperking van gevaar nodig acht". (Artikel 175 lid 1)*

Tijdens evenementen kunnen zich ernstige wanordelijkheden voordoen. In dergelijke situaties mag de burgemeester bevelen geven die noodzakelijk zijn om de openbare orde te herstellen of het gevaar zoveel mogelijk te beperken. De burgemeester heeft ook de bevoegdheid om dit te doen indien de wanordelijkheden nog niet zijn opgetreden, maar dat er wel een reële kans aanwezig is dat ordeverstoringen zullen optreden. Vooral bij grotere evenementen is het van groot belang dat bij de dreiging van een ordeverstoring direct kan worden ingegrepen.

*"De raad maakt de verordeningen die hij in het belang van de gemeente nodig oordeelt". (Artikel 149)*

Op grond van artikel 149 van de Gemeentewet kan de gemeenteraad verordeningen maken die in het belang van de gemeente zijn (lokale regelgeving). Wat betreft het opstellen van gemeentelijke verordeningen hebben gemeenten dus een grote vorm van autonomie. Ook hogere regelgeving kan de bevoegdheid geven bepaalde onderwerpen in een gemeentelijke verordening te regelen. In de context van deze handreiking is de Algemeen Plaatselijke Verordening (APV) de belangrijkste gemeentelijke verordening.

### **Wet Veiligheidsregio's en de Brandbeveiligingsverordening**

Met de realisatie van de Wet veiligheidsregio's (inwerkingtreding per 1 oktober 2010) is het fundament gelegd voor de organisatie van rampenbestrijding en crisisbeheersing met het beoogde doel: de burgers beter te beschermen tegen risico's. Door het bundelen van krachten op regionale schaal kunnen de hulpverleningsdiensten zich beter voorbereiden op dreigingen zoals grote branden, grootschalige evenementen, terrorisme, pandemie maar ook grootschalige evenementen.

Art. 10 van deze wet geeft aan welke taken een veiligheidsregio moet uitvoeren, onder meer ter voorbereiding op rampen en crises, waaronder het adviseren van het bevoegd gezag over risico's van branden, rampen en crises in de bij of krachtens de wet aangewezen gevallen, evenals in de gevallen die in het beleidsplan zijn bepaald.

Op grond van artikel 14 van de wet stelt het bestuur van de veiligheidsregio elke vier jaar een beleidsplan op, gebaseerd op het risicoprofiel (art. 15). Onderdeel van de beschouwde risico's zijn ook grootschalige evenementen, waar het beleidsplan verder op kan ingaan.

Daarnaast zijn in de Wet Veiligheidsregio's grenzen gesteld voor de brandveiligheid in het kader van de openbare veiligheid. In artikel 3, lid 1 is aangegeven dat gemeenten de zorg hebben voor:

1. *het voorkomen, beperken en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar, het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand en al hetgeen daarmee verband houdt;*
2. *het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand".*

In artikel 25 lid 1 is gesteld dat de brandweer in ieder geval onder meer de taken uitvoert: "

- a. *het voorkomen, beperken en bestrijden van brand;*
- b. *het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand;"*

Bij evenementen stelt de brandweer namens burgemeester en wethouders voorwaarden om te zorgen dat de (brand)veiligheid zo goed mogelijk gewaarborgd is en dat zij in voorkomende gevallen haar werk snel en veilig kan doen. De veiligheid is alleen te waarborgen indien alle schakels in de veiligheidsketen bij de voorbereiding worden betrokken.

Op grond van artikel 3, lid 2 van de Wet Veiligheidsregio's zijn gemeenten verplicht een brandbeveiligingsverordening op te stellen. Hierin staan voorschriften opgenomen met betrekking tot het voorkomen, beperken en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar en het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand en al hetgeen daarmee verband houdt voor zover daarin niet bij of krachtens de Woningwet of enige andere wet is voorzien. Aangezien de voorschriften in de Woningwet betrekking hebben op bouwwerken en standplaatsen, regelt de brandbeveiligingsverordening de brandveiligheid, daar waar geen sprake is van een bouwwerk

Evenementen kunnen zowel in bouwwerken als in tijdelijke objecten worden georganiseerd. De bouwwerken zullen op grond van de Woningwet getoetst moeten worden om na te gaan of deze gebouwen voldoen aan de genoemde wetgeving in relatie met het gebruik tijdens het evenement. Voor de tijdelijke objecten zoals feesttenten dient, in het kader van de brandbeveiligingsverordening, een tijdelijke vergunning gebruik inrichting aangevraagd te worden. De gebruiksvergunning moet worden aangevraagd bij burgemeester en wethouders.

Om het veiligheidsniveau van inrichtingen geen bouwwerk zijnde voldoende te garanderen bestaat de mogelijkheid om voorschriften aan de vergunning te verbinden. Er mogen alleen voorschriften aan de vergunning worden verbonden die in het belang zijn van het voorkomen, beperken en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar en het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand (*Artikel 2, lid 2 Model BBV*). Indien het lokale bestuur van mening is dat er geen brandveilige situatie gecreëerd kan worden, kan de vergunning worden geweigerd.

De dienst Bouw - en Woningtoezicht bewaakt de constructieve veiligheid en controleert ook de tijdelijke bouwwerken op de voorwaarden van de afgegeven vergunning. De verordening bevat dus een aantal duidelijke verwijzingen naar de veiligheid van het publiek, maar stelt geen regels voor het aantal toelaatbare personen op een terrein. Daarnaast moet het gebruik van de inrichting 'analoog' in overeenstemming zijn met betrekking tot de *Gebruikseisen en Brandveiligheidsvoorzieningen* uit het Gebruiksbesluit (*Artikel 4 resp. 5, Model BBV*). De gebruiksvergunning is dus een belangrijk instrument om de benodigde veiligheid af te dwingen. Burgemeester en wethouders hebben ook de mogelijkheid om de gebruiksvergunning in te trekken.

#### ***Woningwet; Bouwbesluit 2003 en Gebruiksbesluit***

Het Bouwbesluit 2003 en de het Gebruiksbesluit vinden hun oorsprong in de Woningwet. De Woningwet is opgericht om de bouw van goede bouwwerken te bevorderen. Om dit te bereiken zijn regels opgesteld waaraan bouwwerken moeten voldoen. Deze regels zijn opgenomen in een Algemene Maatregel van Bestuur; het Bouwbesluit 2003. In het Bouwbesluit zijn de minimeisen op bouwtechnisch gebied opgenomen ten aanzien van de kwaliteit van nieuw te bouwen bouwwerken, alsmede de staat waarin bestaande bouwwerken minimaal moeten verkeren. Indien tijdens het evenement gebruik wordt gemaakt van bouwwerken in de zin van de Woningwet, moeten deze bouwwerken voldoen aan de brandveiligheidsvoorschriften gesteld in het Bouwbesluit.

De Woningwet is tevens de basis voor het Besluit brandveilig gebruik bouwwerken, waarin rechtstreeks werkende voorschriften zijn opgenomen over het gebruik van bouwwerken. Onder bepaalde criteria moeten brandveilig gebruik bouwwerken worden vergund; dit gebeurt op basis van artikel 2.2 Besluit Omgevingsrecht (Bor). Daarnaast moet bepaald brandveilig gebruik worden gemeld; dit gebeurt op basis van paragraaf 2.12 van het Gebruiksbesluit, art. 2.12 GB. Een bouwwerk moet altijd in overeenstemming zijn met de gebruikseisen uit het Gebruiksbesluit.

Om te kunnen bepalen of een object nu onder de Woningwet of Brandbeveiligingsverordening valt, is de definitie van het begrip bouwwerk cruciaal. Hoewel de Woningwet geen definitie geeft van het begrip bouwwerk wordt in de jurisprudentie aangesloten bij de definitie die de Modelbouwverordening geeft:

*"Elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, die op de plaats van bestemming hetzij direct hetzij indirect met de grond verbonden is, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond, bedoeld om ter plaatse te functioneren".*

### **Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht / Besluit Omgevingsrecht**

Onder bepaalde criteria moet brandveilig gebruik bouwwerken worden vergund. Het gebruiksvergunningstelsel uit het Gebruiksbesluit is per 1 oktober 2010 overgegaan naar de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (Wabo) / Besluit Omgevingsrecht (Bor). De criteria voor vergunningplicht brandveilig gebruik zijn opgenomen in artikel 2.2 van het Bor.

### **Wet milieubeheer**

De Wet Milieubeheer heeft als doelstelling 'het beschermen van het milieu'. Op grond van de Wet Milieubeheer is het verboden om zonder milieuvergunning een inrichting op te richten, te veranderen of in werking daarvan te veranderen en in gebruik te hebben. In deze vergunning worden nadere voorwaarden opgenomen om de bescherming van het milieu te waarborgen. Ook ten aanzien van brandveiligheid kunnen op grond van de Wet Milieubeheer nadere regels gesteld worden.

Voor de inrichtingen die onder de werkingsfeer van de Wet Milieubeheer vallen geldt een vergunningsplicht of een meldingsplicht. Vergunningplichtige inrichtingen mogen alleen in werking zijn als er een vergunning is verleend. Bij Algemene Maatregel van Bestuur (Bor) zijn categorieën van inrichtingen als meldingsplichtig aangewezen. Indien de inrichting onder de werking van dit besluit valt, gelden rechtstreeks de voorschriften uit het desbetreffende besluit.

Aan de evenementenvergunning op grond van de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) kunnen voorschriften en voorwaarden worden verbonden ter bescherming van het milieu. De rol van de milieudienst van de gemeente bij de totstandkoming van de vergunning is die van adviseur van de vergunningverlener. Doel van de advisering is de milieubelasting van het evenement zo veel mogelijk te beperken. Daarnaast controleert de afdeling Milieu de tijdelijke inrichtingen op de milieueisen die in de vergunning zijn opgenomen.

Milieuzorg is in toenemende mate belangrijk bij het organiseren van een evenement. Enerzijds omdat de regelgeving op dit gebied toeneemt, anderzijds kan een organisator, die daadwerkelijk laat zien dat hij rekening houdt met het milieu, op steun en sympathie van zowel de bezoekers als de overheid rekenen. Ook bij het werven van sponsors of subsidie kan actieve inzet voor milieuzorg de bereidheid tot sponsoring of subsidiëring vergroten.

In tegenstelling tot buitenevenementen is voor de meeste binnenevenementen de Wet milieubeheer van toepassing, in het bijzonder de voorschriften van het Activiteitenbesluit<sup>2</sup>. Denk hierbij aan horecagelegenheden binnen een evenemententerrein, zoals cafés, restaurants en dergelijke. De milieudienst van de gemeente is de aangewezen instantie voor controle en handhaving van de milieuvoorschriften. Voor sommige grote evenementen met activiteiten zowel binnen als buiten kan een combinatie van voorschriften gelden op grond van zowel de Wet milieubeheer als de APV.

### **Arbeidsomstandighedenwet**

De Arbeidsomstandighedenwet 1998 (Arbowet 1998) bevat de rechten en verplichtingen voor werkgevers en werknemers en/of vrijwilligers met betrekking tot de arbeidsomstandigheden. De Arbowet is een kaderwet, waarbij in art. 16 de mogelijkheid is opgenomen om voor een aantal onderwerpen nadere regels te stellen. Deze nadere regels zijn opgenomen in slechts één uitvoeringsbesluit: het Arbeidsomstandighedenbesluit (Arbobesluit). Het Arbobesluit is op onderdelen nader uitgewerkt in de Arbeidsomstandighedenregeling (Arboregeling).

---

<sup>2</sup> Hierdoor zijn AMvB's als "*Besluit detailhandel- en ambachtsbedrijven milieubeheer*" en het "*Besluit horeca, sport- en recreatie-inrichtingen milieubeheer*" komen te vervallen.

Daarnaast is een aantal 'Arbobeleidsregels' vastgesteld. Deze Arbobeleidsregels hebben geen wettelijke status, maar hebben het karakter van richtlijnen. In de Arbowet is een aantal artikelen opgenomen dat raakt aan de veiligheid van publiek bij evenementen. Deze artikelen worden hieronder toegelicht.

#### *Publiek als risicofactor*

Art. 3, lid 1, sub a en b handelt over de verplichting van de werkgever om de arbeid zo te organiseren, respectievelijk maatregelen te treffen, opdat gevaren en risico's voor de veiligheid of de gezondheid voor werknemers zo veel mogelijk worden voorkomen en beperkt. Bij evenementen waar het publiek een risicofactor kan vormen, zoals bijvoorbeeld door dronkenschap, zal de werkgever zijn werknemers tegen die risico's (agressie en geweld) moeten beschermen. Meestal is het zo dat die maatregelen tegelijk ook de niet-werknemers (het publiek) beschermen.

De Arbowet 1998 is van toepassing op agressie en geweld en de nadelige gevolgen daarvan. Dit is van belang omdat geweld bij evenementen kan voorkomen. Dit betekent onder andere dat er in de inventarisatie en evaluatie van risico's (art. 5) aandacht behoort te zijn voor agressie en geweld. Ook moet de werkgever bijvoorbeeld voorlichting geven aan het publiek (art. 8) over zijn beleid ter voorkoming van agressie en geweld en moeten ernstige ongevallen die verband houden met agressie en geweld vermeld worden (art. 9).

#### *Voorzieningen*

Art. 3 eerste lid sub e geeft aan dat doeltreffende maatregelen moeten zijn genomen om de werknemer in staat te stellen te vluchten of passende maatregelen te nemen en om daarnaast de schade aan de gezondheid zo veel mogelijk te beperken. In de praktijk betekent dit dat op plaatsen waar naast werknemers veel publiek aanwezig is, de genoemde voorzieningen berekend moeten zijn op werknemers en publiek samen, omdat anders de veiligheid en ontvluchting van de werknemers niet te garanderen is.

#### *Risico-inventarisatie en – evaluatie*

Art. 5 geeft aan dat de werkgever in een inventarisatie en evaluatie vast moet leggen welke risico's de arbeid voor de werknemers met zich brengt. Voor een organisator van evenementen die werknemers in dienst heeft en verschillende evenementen organiseert, moet derhalve per evenement een risico-inventarisatie & -evaluatie (RI&E) worden opgesteld. Deze RI&E dient een beschrijving van de gevaren en de risicobeperkende maatregelen te bevatten. Onder het kopje 'publiek als risicofactor' is hierboven al aangegeven dat het publiek bij deze inventarisatie meegenomen zou moeten worden als risicofactor voor werknemers. Hieruit volgt weer dat de Arbeidsinspectie langs deze weg indirect belast zou kunnen worden met de handhaving van de zorg voor veiligheid van het publiek dat evenementen bezoekt. De zorg voor de publiekveiligheid komt immers de veiligheid van werknemers ten goede. Daarnaast kan men zich afvragen in hoeverre de risico's die het publiek zelf loopt (zouden) moeten worden meegenomen in de RI&E. Artikel 5 besteedt hier geen aandacht aan.

#### *Voorlichting aan het publiek*

Overeenkomstig art. 8 moet de werkgever er onder andere voor zorgen dat zijn werknemers doeltreffend worden ingelicht over de te verrichten werkzaamheden en de daaraan verbonden risico's, alsmede over de maatregelen die erop gericht zijn deze risico's te voorkomen of te beperken. Tevens zorgt de werkgever ervoor dat de werknemers doeltreffend worden ingelicht over de wijze waarop de deskundige bijstand, zoals bedoeld in art. 14, in zijn bedrijf of inrichting is georganiseerd. Over voorlichting aan het publiek wordt in dit artikel niets geregeld.

### *Gevaar voor derden*

'Derden' zijn personen die niet in een dienstbetrekking tot een werkgever staan, maar voor wie de werkgever een zekere zorgplicht heeft. Deze zorgplicht blijkt uit art. 10 van de Arbowet 1998. Dit artikel luidt: *'Indien bij of in rechtstreeks verband met de arbeid die de werkgever door zijn werknemers doet verrichten in een bedrijf of een inrichting of in de onmiddellijke omgeving daarvan gevaar kan ontstaan voor de veiligheid of de gezondheid van andere personen dan die werknemers, neemt de werkgever doeltreffende maatregelen ter voorkoming van dat gevaar'*.

In de toelichting op dit artikel wordt gesteld dat de maatregelen die een werkgever neemt om werknemers te beschermen zeker niet altijd toegesneden of voldoende zijn om 'andere personen dan de werknemers te beschermen'. Door de aard van de werkzaamheden kan gevaar ontstaan voor derden en daarvoor dienen doeltreffende maatregelen te worden genomen.

### *Samenwerking tussen werkgevers*

Art. 19 gaat over de situatie waarin verschillende werkgevers arbeid doen verrichten. Dit is relevant voor evenementen die op bijvoorbeeld grote terreinen plaatsvinden en waarbij meerdere werkgevers betrokken zijn. Het artikel verplicht deze werkgevers om op doelmatige wijze samen te werken op het gebied van arbeidsomstandigheden. Eén van de zaken waarop samengewerkt moet worden, betreft de zorg voor de veiligheid van werknemers én publiek. Hoewel in dit artikel niet expliciet derden (het publiek) genoemd worden, blijkt uit het Arbobesluit art. 2.17 dat de werkgever zich moet inspannen voor 'andere personen'. Een en ander betekent dat werkgevers in gezamenlijkheid zich moeten voorbereiden op publieksveiligheid bij evenementen. Te denken valt aan de voorbereiding van de bedrijfshulpverleningsorganisatie (BHV organisatie), ontruimingsplannen, voorzieningen voor brandpreventie en nooduitgangen.

### *Melden van gevaarlijke omstandigheden door het publiek*

In art. 11 is aangegeven dat de werknemer verplicht is om zorg te dragen voor de eigen veiligheid en gezondheid en 'die van andere personen'. Met name is hij verplicht om opgemerkte gevaren voor de veiligheid of de gezondheid direct te melden aan de werkgever. Ook in dit artikel is duidelijk een verantwoordelijkheid voor de veiligheid van het publiek bij de werknemer vastgelegd. Uit dit artikel blijkt echter niet dat er ook een afdwingbare verantwoordelijkheid voor het melden van gevaarlijke omstandigheden bij het publiek ligt, maar vanzelfsprekend draagt ook het publiek een eigen en morele verantwoordelijkheid om onwenselijke en gevaarlijke omstandigheden direct te melden.

### *Bedrijfshulpverlening*

Art. 15 handelt over de bedrijfshulpverleningsorganisatie (BHV-organisatie). In het tweede lid, sub c is vastgelegd dat de BHV-organisatie in noodsituaties zorg draagt voor het alarmeren en evacueren van alle werknemers en andere personen in een bedrijf of inrichting. In het derde lid is onder andere aangegeven dat de bedrijfshulpverleners zodanig in aantal en zodanig georganiseerd moeten zijn dat zij de genoemde taken naar behoren kunnen vervullen. Uit dit artikel blijkt duidelijk dat een werkgever verantwoordelijkheid draagt voor de veiligheid van het publiek. Op grond van art. 16 kunnen nadere regels gesteld worden voor de bedrijfshulpverlening. In art. 2.5c van het Arbobesluit is van die mogelijkheid gebruikgemaakt en wordt gesteld dat *'ten behoeve van de planning voor noodsituaties wordt een intern noodplan opgesteld dat wordt gebaseerd op de risico-inventarisatie en –evaluatie'* en dat dit noodplan *'ten minste eenmaal per drie jaar beproefd, geëvalueerd en indien nodig gewijzigd dient te worden'*.

In de Arbowet of de daaruit voortvloeiende regelingen zijn geen regels of richtlijnen gegeven voor het minimale aantal bedrijfshulpverleners (BHV-ers). Het aantal BHV-ers is gebaseerd op de resultaten van de RI& E en verschilt per bedrijf. Het is afhankelijk van zaken als:



- De aard, de grootte en de ligging van het bedrijf
- De risicofactoren en de ongevallen die zich kunnen voordoen
- Het aantal aanwezige werknemers en derden (onder derden verstaan we bijvoorbeeld leerlingen, patiënten, bezoekers, schoonmaakploegen buiten werktijd), en de tijdstippen waarop zij aanwezig zijn dan wel aanwezig plegen te zijn. Let hierbij op dat ploegendiensten en seizoenarbeid voor verschillen zorgen.
- Het aantal personen dat bij een ongeval zichzelf niet kan beschermen
- De tijd voordat externe professionele hulpverleningsorganisaties ter plaatse zijn
- De organisatorische maatregelen die in het kader van de Arbowet genomen zijn.
- De mogelijkheid om met andere BHV-organisaties samen te werken.

De werkgever heeft de verantwoordelijkheid om alle maatregelen en voorzieningen uit te voeren en te treffen ten behoeve van een optimale organisatie van de bedrijfshulpverlening. Daarbij geldt als uitgangspunt dat de taken van de BHV-organisatie worden uitgevoerd binnen de tijdsfasen van het zogeheten normatief brandverloop uit het van toepassing zijnde brandbeveiligingsconcept (dit biedt inzicht in de samenhang tussen noodzakelijke brandbeveiligingsmaatregelen en –voorzieningen die nodig zijn voor een bepaald gebouwtype). Voor open terreinen waarop publieksevenementen plaatsvinden bestaan dergelijke uitgangspunten niet. Deze moeten in overleg met de plaatselijke brandweer worden overeengekomen in het kader van de brandbeveiligingsverordening.

#### *Stilleggen van het werk*

Op basis van art. 28 Arbowet kan het werk (in dit geval rond een evenement) worden stilgelegd op last van een ambtenaar van de Arbeidsinspectie *'indien naar zijn redelijk oordeel dat verblijf of die werkzaamheden ernstig gevaar opleveren voor personen'*. Met het laatste woord 'personen' worden ook 'andere personen dan die werknemers' in de zin van art. 10 Arbowet bedoelt.

#### *Werkonderbreking*

Op basis van art. 29 is ook een werknemer bevoegd het werk te onderbreken, indien ernstig gevaar voor personen als bedoelt in art. 28 aanwezig is en naar zijn redelijk oordeel het gevaar zo onmiddellijk dreigt dat een ambtenaar van de Arbeidsinspectie niet meer tijdig kan optreden.

#### **Overige wetgeving**

Er zijn andere wetten dan de reeds genoemde die een rol kunnen spelen bij het organiseren en houden van een evenement. Inspecteurs kunnen (preventief dan wel repressief) optreden op grond van bepalingen die in deze wetten staan. De Wet geluidshinder bepaalt bijvoorbeeld dat bepaalde geluidsniveaus niet overschreden mogen worden. Wanneer daar in de evenementenvergunning een ontheffing voor is verleend, vormen de nieuwe geluidsbepalingen de grens die niet overschreden mag worden. De Drank- en horecawet verbiedt bijvoorbeeld het schenken van alcohol aan minderjarigen. Op grond van de Zondagswet kan een burgemeester een op zondag te organiseren evenement verbieden, dan wel een ontheffing verlenen. Dit geldt ook voor de verkoop van goederen tijdens een evenement (op grond van de Winkelsluitingswet). Andere wetten die op deze wijze aan de orde kunnen komen bij evenementen zijn bijvoorbeeld: Wet op de Kansspelen, Wet op de Dierenbescherming, Honden- en Kattenbesluit 1981, Kampeerwet, Jachtwet en Luchtvaartwet. Afhankelijk van de specifieke activiteiten bij een concreet evenement dient nagegaan te worden welke wetten van toepassing zijn.

Het verdient de aanbeveling om alle benodigde vergunningen in de evenementenvergunning samen te voegen zodat één vergunning verstrekt kan worden.

*Vuurwerkbesluit*

Bij evenementen is het mogelijk dat vuurwerk wordt afgestoken of dat er gebruik wordt gemaakt van pyrotechnische speciale effecten (PSE). Afhankelijk van de hoeveelheid af te steken vuurwerk moet het bedrijf dat de ontbranding verzorgt daarvan bij de Provincie melding doen of een vergunning aanvragen. Op grond van het Vuurwerkbesluit stelt de Provincie onder meer regels over de opslag van het vuurwerk en de afstand bij afsteken tot het publiek.

*Luchtvaartwet*

Om luchtvaartverkeer, zoals een ballon of een helikopter, te laten landen of opstijgen vanaf een niet als luchtvaarterrein aangewezen terrein, is 'een verklaring van geen bezwaar' van de burgemeester nodig. Deze verklaring is gebaseerd op de Luchtvaartwet en deze geeft de regels/voorwaarden aan om luchtvaartverkeer te mogen laten landen of opstijgen. De 'Regeling Luchtvaartvertoningen' voorziet hierin door eisen te stellen aan de locatie en de organisatie van een luchtvaartvertoning.

*Wet geluidhinder*

Bijna alle georganiseerde evenementen leveren in meer of mindere mate overlast op voor de omgeving. Deze overlast kan bestaan uit geluidsoverlast, trillinghinder, geurhinder, verkeersoverlast, zwerfafval en/of vernielingen. Voor de gemeente is het soms moeizaam sturen tussen het belang van de stad, dat gebaat is bij de organisatie van evenementen, en het belang van het woongenot van de eigen burgers. Er moet een zorgvuldige afweging gemaakt worden tussen de wenselijkheid van het houden van bepaalde evenementen en de (geluids-)overlast die deze evenementen met zich mee kan brengen.

*Wegenverkeerswet*

De regelgeving met betrekking tot het verkeer is in de wegenverkeerswet vastgelegd en iedereen dient zich hieraan te houden. De Wegenverkeerswet behandelt hoofdzakelijk de verkeersmaatregelen, zoals afsluiting van wegen en omleidingen, die nodig zijn in verband met evenementen. Voor het (gedeeltelijk) laten afsluiten van de openbare weg is een ontheffing noodzakelijk. Bij de gemeente kunt u voor deze maar ook voor andere ontheffingen (meestal tijdelijk) een verzoek indienen. Deze ontheffingen kunnen door de gemeente, vaak onder bepaalde voorwaarden, worden verstrekt.

*Winkeltijdenwet*

De Winkeltijdenwet is een wet, die bepaalt wanneer en hoe lang winkels open mogen zijn. Om hiervan af te wijken is ontheffing op grond van de Winkeltijdenwet nodig.

*Zondagswet*

De Zondagswet is een onderdeel van de wetgeving waarin de zondagsrust wordt geregeld. Op zondag hebben we te maken met de Zondagswet welke feitelijk het veroorzaken van gerucht dat op een afstand van meer dan 200 meter vanaf de plaats van verwekking hoorbaar is verbiedt, evenals het organiseren van evenementen op zondag. De burgemeester kan hiervan ontheffing verlenen.

*Drank- en horecawet*

Voor het verstrekken van zwakalcoholhoudende drank buiten een horeca-inrichting is op grond van de Drank- en Horecawet een ontheffing van de burgemeester vereist.

*Wet op de kansspelen*

Regels die gelden voor het organiseren van kansspelen zijn vastgelegd in de Wet op de Kansspelen en het bijbehorende Kansspelenbesluit. Het aanbieden van kansspelen mag alleen als een vergunning is verstrekt.

*Warenwet*

De Warenwet richt zich op de deugdelijkheid van levensmiddelen en andere consumentenproducten. Deugdelijk wil zeggen dat het de gezondheid of veiligheid van consumenten niet in gevaar mag brengen. Het ministerie VWS is eindverantwoordelijke voor de Warenwet. De voedsel - en warenactiviteit (VWA) ziet toe op de naleving.

*Wet op de Openlucht recreatie (ingetrokken per 1 januari 2008)*

Op grond van de Wet op de Openlucht recreatie (WOR) was het verboden zonder vergunning (kampeereexploitatievergunning) van burgemeester en wethouders een kampeerterein te houden. De WOR omvatte regels met betrekking tot het exploiteren van kampeerplaatsen. De wet regelde een aantal zaken op het gebied van de verblijfsrecreatie zoals de ruimtelijke spreiding en diversiteit van het kampeeraanbod. De WOR is per 1 januari 2008 ingetrokken om meer regionaal maatwerk op het gebied van verblijfsrecreatie mogelijk te maken en om onnodige regelgeving terug te dringen.

*Wet Ruimtelijke Ordening*

In beginsel zijn voor het verlenen van een evenementenvergunning de gebruiksbepalingen van het ter plaatse geldende bestemmingsplan niet relevant. Het gaat immers om incidentele activiteiten. Wanneer echter sprake is van niet-incidentele evenementen, bijvoorbeeld wanneer hetzelfde evenement meerdere malen per jaar terugkeert of wanneer op één locatie meerdere evenementen plaatsvinden, dan moet wel degelijk rekening worden gehouden met het bestemmingsplan.

*Flora- en faunawet*

Nederland heeft een wet voor de bescherming van in het wild voorkomende soorten; de flora en faunawet. De wet heeft betrekking op onder meer het beheer en schadebestrijding, jacht, handel en bezit en overige menselijke activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten. De doelstelling van de wet is de bescherming en het behoud van de gunstige staat van instandhouding van in het wild levende planten - en diersoorten. Dit betekent dat activiteiten met schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn. Voor het verbod op schadelijke handelingen kan onder voorwaarden worden afgeweken, met een ontheffing of vrijstelling. Het verlenen hiervan is de bevoegdheid van de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) of, in geval beheer en schadebeperking, van Gedeputeerde Staten.

*Plaatselijke verordeningen*

Naast genoemde regelgeving kunnen er op gemeentelijk niveau nog diverse plaatselijke verordeningen van kracht zijn, waarin regelgeving is opgenomen met betrekking tot (buiten)evenementen.

## Bijlage 2 Brandveiligheidsvoorschriften

<b>Artikel 0</b>	<b>Algemeen</b>
------------------	-----------------

- 0.0 De aanwijzingen van toezichthouders die namens het bevoegde gezag toezien op de naleving van de evenementenvergunning dienen te worden opgevolgd.
- 0.1 Onverminderd bijgevoegde voorschriften blijven alle voorwaarden bij de omgevingsvergunning voor het aspect brandveilig gebruik of gebruiksmelding van een bouwwerk waar het evenement gehouden wordt van toepassing.

### Toelichting:

- 0.1 De voorschriften bij de evenementenvergunning zijn aanvullend op de voorwaarden bij de omgevingsvergunning voor het aspect brandveilig gebruik of gebruiksmelding en vervangen deze dus niet.

<b>Artikel 1</b>	<b>Vrijhouden van terreingedeelten en bereikbaarheid</b>
------------------	--

- 1.1 Afhankelijk van de aard en omvang van het evenement moet ten behoeve van de hulpverlenende diensten, naast de reguliere toegang, één of meerdere toe- of (nood)uitgangen tot het terrein aanwezig zijn. Dit ter beoordeling en goedkeuring van het bevoegd gezag.
- 1.2 De opstelling van alle tijdelijke inrichtingen op het terrein dient zodanig te zijn, dat alle inrichtingen door de hulpverlenende diensten onbelemmerd bereikt kunnen worden.
- 1.3 De bij het bouwwerk behorende brandkranen en andere bluswaterwinplaatsen moeten worden vrijgehouden voor blusvoertuigen, en wel zodanig dat hiervan onbelemmerd gebruik kan worden gemaakt.
- 1.4 Indien het terrein (tijdelijk) is afgesloten dient duidelijk de (brandweer-)ingang te zijn aangegeven en het toegangshek snel door de brandweer te openen zijn met het door de brandweer in gebruik zijnde sleutelsysteem, dan wel door een (eventueel aanwezige) bewaking geopend te worden.
- 1.5 Een (tijdelijk) bouwwerk/tent is tot op tenminste 40 meter door hulpverleningsvoertuigen onbelemmerd te benaderen.
- 1.6 Indien de toegang van een (tijdelijk) bouwwerk/tent meer dan 40 meter is verwijderd van een openbare weg, moet een verbindingsweg tussen die toegang en het openbare wegennet aanwezig zijn die geschikt is voor de hulpdiensten, tenzij de aard, de ligging en het gebruik van het bouwwerk/de inrichting dat niet vereisen.
- 1.7 Een geschikte verbindingsweg moet:
- een breedte hebben van ten minste 3,5 meter en over een breedte van ten minste 3,25 meter zijn verhard of eventueel 3 meter indien langs beide kanten van de rijbaan sprake is van een obstakelvrije ruimte van 0,40 meter breed
  - een vrije hoogte boven de kruin van de weg hebben van ten minste 4,20 meter;
  - zijn verhard op een wijze die geschikt is voor motorvoertuigen met een massa van ten minste 14.600 kg en zijn voorzien van de nodige kunstwerken.

- 1.8 Een geschikte opstelplaats voor een brandweervoertuig moet verhard zijn op een wijze die geschikt is voor motorvoertuigen met een asbelasting van 10 ton (100kN) en een totaalgewicht van 15 ton .
- 1.9 Automobielen, trekkers, aanhangwagens en aggregaten e.d. mogen op het terrein van de inrichting uitsluitend zijn opgesteld op een door het bevoegd gezag goedgekeurde tekening.

#### **Toelichting:**

##### 1.1

Dit betekent tegelijkertijd dat de aanwezige personen in principe in twee richtingen kunnen vluchten en dus bij een calamiteit altijd een ontvluchtingsmogelijkheid hebben.

##### 1.2

Zo moeten op het bij het bouwwerk behorende terrein / op het terrein van de inrichting moeten de beplanting, de parkeerplaatsen, de laad- en losplaatsen en plaatsen waar goederen en afvalen worden opgeslagen of gedeponerd, zodanig zijn gelegen dat bij brand het oprijden en opstellen van de voertuigen en andere hulpmiddelen van de brandweer niet worden bemoeilijkt of belemmerd.

##### 1.3

Ook eventuele brandkraanbordjes moeten zichtbaar blijven.

##### 1.4

Voorkomen moet worden dat bij een calamiteit de brandweer in haar opkomst gehinderd wordt door afgesloten hekwerken en/of slagbomen. Om dit te voorkomen zullen in overleg met de brandweer passende voorzieningen moeten worden getroffen. Het snel kunnen openen betekent dat de vertraging als gevolg van het moeten openen van het hekwerk maximaal 30 seconden bedraagt.

##### 1.5

Een compartiment van kleine tenten van 500 m<sup>2</sup> (zie artikel 9.2) dient als totaal tot op 40 meter benaderd te kunnen worden en dus niet elke individuele tent.

##### 1.6

Met name ziekenauto's en brandweerauto's moeten in verband met de te verrichte taken een object tot op maximaal 40 meter kunnen benaderen. Dit betreft niet alleen gebouwen, maar ook bepaalde bouwwerken, die geen gebouw zijn, zoals de tribunes van sportvelden, of afgebakende locatie, zoals een evenemententerrein.

##### 1.7

De maat voor de verbindingsweg van 3,5 meter is en de maat voor de rijloper afkomstig is afkomstig uit bijlage 2 van de 'Handleiding Bluswatervoorziening en bereikbaarheid' NVBR, 2003. Deze handleiding is te bestellen bij de NVBR (www.nvbr.nl, tel. 026 - 3552455 , fax 026 - 3515051 ). .

Met 'kunstwerken' zijn bedoeld bouwwerken waarvoor andere materialen dan aarde en zand gebruikt zijn, zoals bij sluizen, viaducten enz.

##### 1.8

De maten zijn gebaseerd op een opstelplaats voor een tankautospuit volgens bijlage 2 van de 'Handleiding Bluswatervoorziening en bereikbaarheid' van de NVBR. Daarbij is het uitgangspunt dat bij evenementen doorgaans een brandweerinzet met tankautospuit(en) wordt gedaan.

Het bepalen van opstelplaatsen voor een evenement is maatwerk. De brandweer bepaalt deze afhankelijk van de situatie ter plekke. Daarbij zal medebepalend zijn of een opstelplaats geschikt is voor een tankautospuit en of een doeltreffende verbinding tussen de tankautospuit en de bluswatervoorziening kan worden gelegd. Uiteraard dient maatwerk te worden toegepast als het evenement de inzet van een redvoertuig zou kunnen vereisen (bijv. reuzenrad o.i.d.).

<b>Artikel 2</b>	<b>Tenten</b>
------------------	---------------

- 2.1 De loopafstand in de tent naar de dichtstbijzijnde uitgang bedraagt maximaal 30 meter.
- 2.2 Tentdoek moet bestaan uit materiaal, waarvan de bijdrage tot brandvoortplanting overeenkomt zoals aangegeven in de NTA 8020-40:2006.
- 2.3 In tenten gebruikte vloeren en trappen moeten bestaan uit materiaal in klasse T3 volgens NEN 1775.
- 2.4 Op verzoek van de toezichthouder dient een rapport overgelegd te worden waaruit blijkt dat de in 2.1 en 2.2 bedoelde materialen overeen komen met de geëiste brandklasse.
- 2.5 De afstand tussen een tent en een ander bouwwerk moet ten minste 5 meter bedragen of er moet een wbdbo van ten minste 30 minuten aanwezig zijn tussen de tent en het bouwwerk . Bij risicovolle objecten moet de afstand ten minste 10 meter zijn, of een wbdbo van ten minste 60 minuten bezitten. Indien de gezamenlijke oppervlakte van een tent en een ander bouwwerk minder dan 1000 m<sup>2</sup> bedraagt, mag een tent tegen dat bouwwerk zijn geplaatst, mits dit geen afbreuk doet aan de vluchtmogelijkheden en de erfgrens niet overschrijdt.
- 2.6 De tuien van de tent moeten zodanig zijn aangebracht dat de vluchtwegen en uitgangen hierdoor op geen enkele wijze worden belemmerd.
- 2.7 Een hoogteverschil van meer dan 0,21 m<sup>1</sup> tussen de vloer en de tent en het aansluitende terrein ter plaatse van de uitgangen, moet worden overbrugd door een trap of hellingbaan; de breedte moet tenminste gelijk zijn aan de breedte van de uitgang, vermeerderd met 0,25 m<sup>1</sup>. aan elke zijde. De trap of hellingbaan moet steeds voldoende stroef zijn.

**Toelichting:**

Voor (Brand)veiligheid van tenten is een norm in ontwikkeling, de NEN 8020-41. Deze is in november 2009 als 'groentje' verschenen; commentaar stond open tot 1 maart 2010. Zodra de norm is vastgesteld en beschikbaar via [www.nen.nl](http://www.nen.nl) kan hiervan gebruik worden gemaakt ter beoordeling van de brandveiligheid van tenten.

## 2.1

Vanaf de toegang van de tent dienen personen uit te komen in de buitenlucht of een ander rookcompartiment te worden bereikt. De loopafstand van 30 meter is overeenkomstig het Bouwbesluit 2003 bij de hoogste bezettingsgraad.

Ten behoeve van de veilige ontvluchting kan het nodig zijn dat een opstellingsplan van (het interieur van) de tent ter goedkeuring aan het bevoegde gezag wordt overlegd.

## 2.2

Volgens de NTA 8020-40:2006 (Evenementen – Brandvoortplanting en rookproductie van zeildoek) moet een tentzeil ten minste voldoen aan de volgende brandvoortplantingsklassen.

Tabel 2.1: brandklassen tentzeil cf. NTA 8020-40:2006

Norm	Klasse	Herkomst	Druppelvorming
NEN 6065	2	Nederland	Geen eisen
NEN-EN 13501-1	B	Europa	3 klassen: d0, d1, d2
DIN 1402-1	B1	Duitsland	Moet vermeld worden in rapport (brennendes Abtropfen)
NF P92-503	M2	Frankrijk	Moet vermeld worden in rapport

Indien het zeildoek niet voldoet aan de geëiste brandklasse of indien niet kan worden aangetoond dat het zeildoek voldoet aan de geëiste brandklasse (zie art. 2.3) dan is automatisch de aanname dat het zeildoek slechts voldoet aan brandklasse 4.

Ten einde de tent toch te mogen gebruiken zal voorzien moeten worden in een gelijkwaardige oplossing. Deze gelijkwaardige oplossing kan bestaan uit de volgende elementen:

- Vermeerderen van de uitgangsbreedte;
- Kortere loopafstanden;
- Rookverbod.

Uiteraard moet de gelijkwaardige oplossing als maatwerk voor het specifieke geval worden gevonden.

## 2.4

Dit kan ook een buitenlands rapport zijn, mits een Nederlandse vertaling beschikbaar wordt gesteld. In de onderstaande tabel is aangegeven welke soorten brandvoortplantingsklassen voorkomen per Europees land (Bron: TNO).

**Tabel 2.3; in het buitenland gebruikte brandklassen**

<b>Bijdrage tot brandvoortplanting</b>	<b>Geen</b>	<b>Bijna geen</b>	<b>Minder</b>	<b>Nog minder</b>	<b>Minder hoog</b>	<b>Hoge</b>
<b>Europese landen</b>	<b>A1</b>	<b>A2</b>	<b>B</b>	<b>C</b>	<b>D</b>	<b>E</b>
<i>Oostenrijk</i>	A	A	B1	B1	B2	B3
<i>België</i>	AO	A1	A2	A3-A4	A3-A4	A4
<i>Finland</i>	1/I	1/I	1/I	1/II	1/-	U
<i>Frankrijk</i>	MO	M1	M1	M2	M3	M4
<i>Duitsland</i>	A1	A2	B1	B2	B2	B3
<i>Ierland</i>	0	0	0/1	1	3	4
<i>Italië</i>	NC	0	1	2	3	4
<b>Nederland</b>	<b>NC</b>	<b>1</b>	<b>2</b>	<b>3</b>	<b>4</b>	<b>5</b>
<i>Noorwegen</i>	In1	In1	In1	In2	In2	U
<i>Portugal</i>	MO	MO	M2	M3	M4	M4
<i>Slowakije</i>	A	B	B	B	C2	C3
<i>Spanje</i>	MO	MO	M1	M2	M3	M4
<i>Zweden</i>	I	I	I	II	III	U
<i>Groot-Brittannië</i>	O	O	0-1	1	3	4
<i>Verenigde Staten</i>	NC	-	A	B	C	-

NC = er is geen brandvoortplantingsklasse voor.

## 2.5

Het beheersbaar houden van een brand heeft betrekking op het beperken van gevaar, schade en hinder voor de omgeving en op het beperken van de materiële schade voor de organisator van het evenement. Om een brand beheersbaar te houden bij een evenement kunnen de volgende methoden worden toegepast:

- tenten op een bepaalde afstand van een bouwwerk plaatsen;
- brandwerende constructies plaatsen tussen tenten en bouwwerk.

De bedoelde vluchtmogelijkheden hebben betrekking op de loopafstanden, de materiaalklasse in een van rook gevrijwaarde vluchtroute e.d.

De hoofdregel van dit artikel is dus dat de afstand tussen een tent en een ander bouwwerk ten minste 5 meter moet bedragen (of een WBDBO van ten minste 30 minuten).

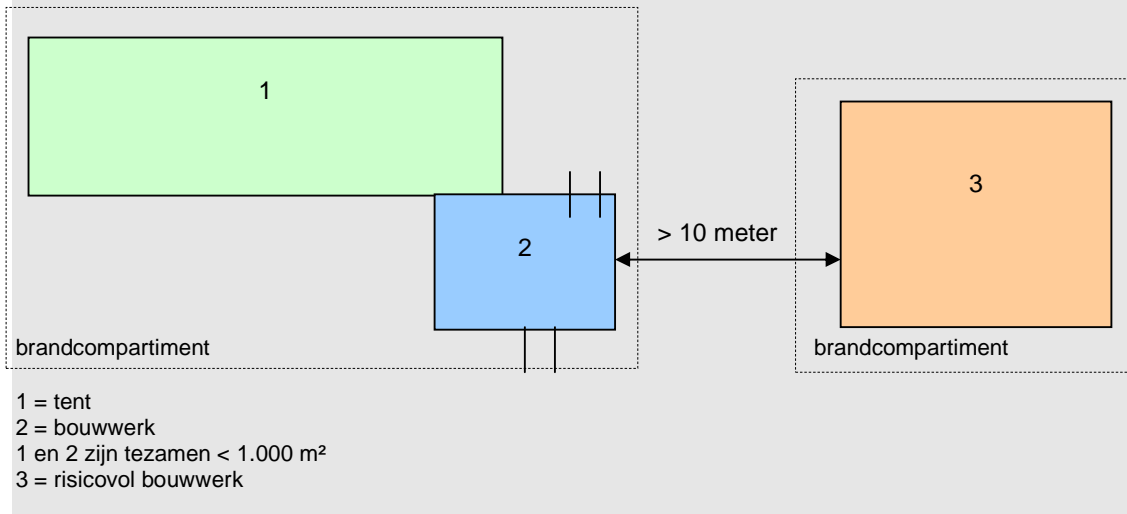
Als het brandcompartiment (van tent en bouwwerk) minder is dan 1.000 m<sup>2</sup> dan mag de afstand minder dan 5 meter zijn (of geen WBDBO). Dit mag niet resulteren in belemmering van de vluchtmogelijkheden én de erfgrens mag niet worden overschreden. Doorgaans zal de aanvrager van het evenement de tent willen plaatsen tot een gebouw dat eigendom is.

Echter het kan voorkomen dat het gebouw van een andere eigenaar is. In dat geval zal deze eigenaar om toestemming moeten worden gevraagd. Het advies is dat de aanvrager in dit soort gevallen ook de verzekeraar van het gebouw raadpleegt.

Een tweede uitzondering op de hoofdregel is indien een risicovol object in de nabijheid is gesitueerd. In dat geval dient de afstand van het brandcompartiment (tent/bouwwerk) tot het andere brandcompartiment (risicovolle bouwwerk) ten minste 10 meter te bedragen (of een WBDBO van ten minste 60 minuten). Het is ter bepaling van het bevoegd gezag of een object als risicovol moet worden beschouwd.

Monumenten zijn in dit voorschrift *niet* aangewezen, omdat het afhankelijk is van gemeentelijk beleid hoe met monumenten wordt omgegaan.

Schematisch leidt voorschrift 2.4 tot een volgende situatie





<b>Artikel 3</b>	<b>Uitgangen en vluchtroutes</b>
------------------	----------------------------------

- 3.1 Bij evenementen met grotere aantallen personen moeten de aanwezigen in principe in twee richtingen kunnen vluchten.
- 3.2 Er dient voldoende uitgangsbreedte voor de aanwezige personen aanwezig te zijn, d.w.z.:
- 1 meter uitgangsbreedte per 90 personen in geval de uitgangen bestaan uit tentdoek;
  - 1 meter uitgangsbreedte per 135 personen in geval de uitgangen bestaan uit vaste deuren én er verder geen beperkende factoren voor het veilig vluchten aanwezig zijn.
- 3.3 Een deur in de vluchtroute wordt bij aanwezigheid van personen in het bouwwerk uitsluitend zodanig gesloten, dat de deur ten behoeve van deze personen van binnen uit ogenblikkelijk over de minimaal vereiste breedte kan worden geopend zonder dat hiertoe gebruik moet worden gemaakt van een sleutel of een ander los voorwerp.
- 3.4 Een deur die in een vluchtroute ligt van een ruimte waarin meer dan 100 personen zullen verblijven en een deur in een doorgang of uitgang bestemd voor ontvluchting van meer dan 100 personen wordt niet anders gesloten dan door middel van
- een sluiting, waarbij de deur opengaat door een lichte druk tegen de deur, in de vluchtrichting gezien,
  - een sluiting waarvan de bedieningsinrichting bestaat uit een op de deur, in de vluchtrichting gezien, op minimaal één meter boven de vloer, over de volle breedte van de deur aangebrachte stang, waarbij de deur opengaat door een lichte druk tegen deze stang (panieksluiting conform de NEN-EN 1125).
- 3.5 Kabels welke op de grond liggen dienen beschermd te zijn en wel zodanig dat niet over de kabels gestruikeld kan worden, dan wel op enige wijze niet beschadigd kunnen worden.
- 3.6 Bij aanwezigheid van publiek zijn uitgangen van tenten onmiddellijk te openen zonder gebruik van losse voorwerpen of automatisch opengaan na het doen van één logische handeling.
- 3.7 De beloopbaarheid buiten de tent tot aan een door het bevoegd gezag nader te bepalen plaats moet zodanig zijn dat struikelen en vallen wordt voorkomen.

**Toelichting:**

3.1  
Het Handboek Evenementen Maken van de Vereniging van Evenementenmakers (VVEM) stelt dat bij evenementen met grotere aantallen mensen in principe in twee richtingen moet kunnen vluchten. Engelse regelgeving neemt hiervoor een hoek van minimaal 45° tussen de twee uitgangen, gezien vanaf de vluchtende persoon. Het Bouwbesluit 2003 eist 5 meter afstand eist tussen verschillende nooduitgangen. Het is logisch om bij een evenement in een inrichting niet het Bouwbesluit 2003 te hanteren, maar dit via maatwerk adequaat op te lossen.

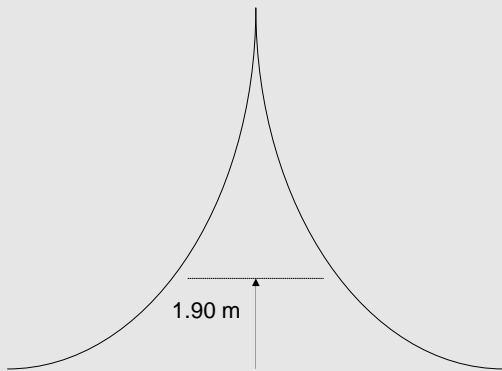
Het kunnen vluchten in twee richtingen is van toepassing op het vluchten uit de tent c.q. de inrichting. Het vluchten van het terrein is geregeld via artikel 1.1

3.2  
Volgens de VROM Brochure *Brandveiligheid, gebruiksmelding, gebruiksvergunning* (2009) zal het aantal personen per meter uitgangsbreedte steeds meer maatwerk worden. Het kan voorkomen dat de berekening zelfs aangeeft dat er meer dan 135 personen per meter uitgangsbreedte aanwezig zijn. Dit kan zonder dat dit strijdig is met Bouwbesluit 2003. De aanvrager moet dan aantonen dat veilig vluchten mogelijk is, anders is 90 personen per meter uitgangsbreedte het uitgangspunt.

Echter, voor tenten is het Bouwbesluit 2003 in principe niet van toepassing en wordt onverkort vastgehouden aan de eis van 90 personen per meter uitgangsbreedte, indien de uitgangen bestaan uit tentdoek. Immers, uitgangen van tentdoek bemoelijken doorgaans het vluchten.

Indien echter vaste deuren in het tentzeil worden geplaatst kan de redenering van het Bouwbesluit 2003 c.q. de VROM Brochure worden gevolgd, d.w.z. dat in principe 135 personen per meter uitgangsbreedte worden toegelaten. Uiteraard mits er geen beperkende factoren aanwezig zijn, bijv. een gebrek aan vrije uitstroombreedte.

De uitgangsbreedte van tenten wordt gemeten op 1.90 meter hoogte, waarbij de breedte 90 personen per 1 meter uitgangsbreedte is indien er geen vrije uitstroom is. De bepaling of er sprake is van een vrije uitstroom is situatieafhankelijk en te bepalen met behulp van de tekeningen van het evenemententerrein. Ter gedachtebepaling kan worden aangehouden dat geacht mag worden dat een vrije uitstroom aanwezig is als na de uitgang meer dan 1,5 maal de breedte van de uitgang beschikbaar is tot het aansluitend terrein en dat het aansluitend terrein 1,5 maal de omvang van de inrichting dient te bedragen (hierbij dient de uitstroombreedte te worden meegeteld).



Meetpunt uitgangsbreedte tent



Voorbeeld hoe in een tent met zeildoekwanden ook een goede nooduitgang gemaakt kan worden

### 3.3

Doel van deze voorschriften is te waarborgen dat deuren in vluchtroutes het vluchten bij brand zo min mogelijk hinderen. In 3.1 is het basisprincipe opgenomen. Als er mensen in een gebouw aanwezig zijn, dan mogen deuren die bij het vluchten een rol spelen niet op slot zijn, zodat het niet noodzakelijk is een sleutel te gebruiken om het pand te kunnen verlaten. Onder sleutel wordt hier niet alleen een bij een slot behorende sleutel bedoeld maar elk ander los voorwerp dat nodig kan zijn om een deur bij brand over de vereiste breedte te openen.

### 3.6

De voorschrifttekst is overgenomen van de ontw. NEN 8020-41. De nooduitgangen moeten d.m.v. één handeling geopend kunnen worden of in geopende stand staan. Een tent met wanden van zeil geeft een aantal problemen. Nooduitgangen worden dichtgehouden vanwege weersomstandigheden. Een snelle ontsluiting bij gebruik van riemen is niet haalbaar omdat de riemen van de sluitingen vaak aan de buitenzijde zitten. Gebruik maken van klittenbandsluiting is een goed alternatief als er mensen aanwezig zijn. Bij gebruik van koorden dienen deze 'los' verbonden te zijn, zodat de sluiting met één beweging losgaat. Als er geen publiek aanwezig is kan een tent met riemen of koorden worden gesloten. Het gebruiken van een openschuivend tentdeel is toegestaan, mits dit schuiven soepel en eenvoudig verloopt.

Er bestaat een mogelijkheid om vaste deuren in een tent van zeildoek te plaatsen. Gelet op het voorgaande geniet dit de voorkeur.

### 3.7

Het is van belang om aan de buitenzijde van de tent de vluchtroute naar het aansluitend terrein goed in orde te hebben. Tenten worden vaak in weilanden gezet waarbij de looproute niet even vlak is. Voor het vluchten vanaf een evenemententerrein zullen er voldoende uitgangen moeten zijn. Dit zal sterk afhankelijk zijn van de grootte van het terrein en de soort afzetting. Bij grotere terreinen kan er rekening gehouden worden met doorstromingsnelheden. Dit dient als maatwerk per evenement te gebeuren.

<b>Artikel 4</b>	<b>Nood- en transparantverlichting/vluchtrouteaanduiding</b>
------------------	--

- 4.1 Alle uitgangen, nooduitgangen en vluchtroutes van de inrichting moeten worden gemarkeerd door vluchtrouteaanduidingen (pictogrammen) volgens NEN 6088.
- 4.2 De vluchtrouteaanduidingen moeten zodanig zijn aangebracht dat deze te allen tijde zichtbaar zijn.
- 4.3 Indien in de inrichting overdag onvoldoende daglicht aanwezig is, of de inrichting na zonsondergang wordt gebruikt:
- moeten de vluchtrouteaanduidingen zijn uitgevoerd als elektrisch verlichte en op een noodstroombron aangesloten transparanten, die bij aanwezigheid van personen permanent verlicht zijn;
  - moet in de inrichting noodverlichting zijn aangebracht.
- 4.4 De nood- en transparantverlichtingsinstallatie moet voldoen aan NEN-EN 1838. De lichtopbrengst moet gedurende 60 minuten ten minste 1 lux op vloerniveau te bedragen.

**Toelichting:**

4.1 Het zal duidelijk zijn dat bij evenementen vanwege het tijdelijke karakter daarvan het bijhouden van controles in een logboek doorgaans weinig zinvol is. Uiteraard dienen de noodverlichting/vluchtrouteaanduiding na het aanbrengen wel te worden gecontroleerd op de zichtbaarheid en goede werking.

4.2 Vluchtrouteaanduidingen moeten te allen tijde zichtbaar zijn. Hiermee wordt bedoeld dat er geen gordijnen of andere aankleding of versiering voor de vluchtrouteaanduiding mogen hangen.



Voorbeeld pictogram NEN 6088

4.3 Onder verwijzing naar artikel 20 Gelijkwaardigheid mag de noodstroombron gerealiseerd worden door twee van elkaar onafhankelijke stroomvoorzieningen

*Tip voor de controleurs:* laat de stekker van de noodverlichting er eens uittrekken om te controleren of de accu's zijn opgeladen. Doe dit niet zelf vanwege aansprakelijkheid.

4.4 Vluchtrouteaanduiding kan uitgevoerd worden als sticker of schildering. Het is van belang dat de reguliere verlichting de vluchtrouteaanduiding voldoende aanlicht. Als er een eis is voor noodverlichting moet de vluchtrouteaanduiding ook voldoende aangelicht worden na stroomuitval.

Vluchtrouteaanduiding wordt vaak uitgevoerd als transparant met elektrische verlichting. Bijkomend voordeel is dat de transparantverlichting voldoende lichtopbrengst heeft om ook een gedeelte van het loopvlak te verlichten zodat aanvullende noodverlichting-armaturen niet noodzakelijk zijn. De radioluminescentie achtergrond van de vluchtrouteaanduiding van “tritium lights” levert een kleine bijdrage aan de zichtbaarheid van de vluchtrouteaanduiding, circa 30% van de eis in de norm.

Bij toepassing van “Tritium lights” is het dus van belang om te letten op aanvullende verlichting. In de schemering kan de achtergrondverlichting (groen) bovendien onvoldoende contrast geven met de bedrukking (ook groen). Als er een eis is voor noodverlichting zullen aanvullende noodverlichtingarmaturen bovendien noodzakelijk zijn om het loopvlak te verlichten.

Onder verwijzing naar artikel 20 Gelijkwaardigheid mogen als alternatief voor vluchtrouteaanduiding tritiumborden worden toegepast, mits wordt voldaan aan:

- NEN 6088 (Gebruikte kleuren en symbolen (pictogrammen) van vluchtrouteaanduidingen)
- De zichtbaarheidseisen, bedoeld in de artikelen 5.2 tot en met 5.6 van NEN-EN 1838, in normale situatie.
- De zichtbaarheidseisen, bedoeld in de artikelen 5.2 tot en met 5.6 van NEN-EN 1838, in een noodstroomsituatie in ruimten waarin noodverlichting wordt geëist. De hiervoor gestelde zichtbaarheidseisen gedurende 60 minuten in een noodstroomsituatie in ruimten waarin noodverlichting wordt geëist.

Bij gebruik van tritiumborden moet een rapport worden geleverd met de herkenningsafstand volgens NEN 6088, de aflooptijd, de bepaling van de zichtbaarheid en de vervangingsdatum ('replace-datum').

<b>Artikel 5</b>	<b>Elektrische installaties en toestellen</b>
------------------	---

- 5.1 Het is verboden een verlichtingsinstallatie of een verlichtingstoestel te gebruiken, indien dat gebruik door de eigenschappen van die installatie of dat toestel gevaar oplevert voor het ontstaan van brand.
- 5.2 Het is verboden een verlichtingsinstallatie of een verlichtingstoestel op zodanige wijze te gebruiken, dat het gebruik door de wijze waarop die installatie of dat toestel is opgesteld of aangebracht, gevaar oplevert voor het ontstaan van brand.
- 5.3 Indien een ruimte de mogelijkheid met zich meebrengt dat deze tijdens de aanwezigheid van personen wordt verduisterd, is in die ruimte, indien er meer dan vijftig personen gelijktijdig verblijven, elektrische verlichting aanwezig van zodanige sterkte dat een redelijke oriëntering mogelijk is.
- 5.4 Alle voorzieningen t.b.v. de elektra dienen tenminste te voldoen aan het gestelde in het normblad NEN 1010 (*Veiligheidsbepalingen voor laagspanningsinstallaties*).
- 5.5 Het gebruik van andere verlichting dan elektrische verlichting binnen een besloten ruimte is verboden.
- 5.6 Bij gebruik van verlengsnoeren dienen deze geheel afgerold te zijn.
- 5.7 De opstelling van een (nood-) stroomaggregaat dient op minimale afstand van 5 meter buiten de tijdelijke inrichting te geschieden.

**Toelichting:**

5.1

Een elektriciteitsvoorziening als bedoeld in afdeling 2.7 van het Bouwbesluit 2003 moet zo worden opgesteld en gebruikt dat er geen gevaar kan ontstaan voor het ontstaan van brand. In het Bouwbesluit 2003 zijn de eisen aan de installatie zelf gesteld. Het gaat dan om bijvoorbeeld de vaste stopcontacten, kabels, lichtschakelaars en lichtpunten. Verlengsnoeren en aansluitsnoeren van elektrische apparatuur behoren niet tot de in het Bouwbesluit 2003 geregelde elektriciteitsvoorziening.

5.6

Indien verlengsnoeren niet zijn afgerold, kan dit opwarming van het snoer veroorzaken, wat tot brand kan leiden.

<b>Artikel 6 (Mobiele) ruimteverwarmingstoestellen</b>
--

- 6.1 Het is verboden een ruimteverwarmingstoestel op zodanige wijze te gebruiken, dat het gebruik door de wijze waarop die installatie of dat toestel is opgesteld of aangebracht, gevaar oplevert.
- 6.2 Ruimteverwarmingstoestellen dienen volgens de voorschriften van de fabrikant te worden opgesteld, bevestigd en gebruikt.
- 6.3 De vloer rondom de mobiele ruimteverwarmingstoestel moet tot ten minste 2 meter vanuit het toestel gemeten worden vrijgehouden.
- 6.4 Vrijkomende rookgassen moeten worden afgevoerd door een uitsluitend voor dit doel bestemde leiding van doelmatig en onbrandbaar materiaal. Buiten de inrichting mag geen hinder worden veroorzaakt door de afgevoerde rookgassen.
- 6.5 Een ruimteverwarmingstoestel moet zodanig zijn afgesteld dat een optimale verbranding plaatsvindt.
- 6.6 Zonder toestemming van bevoegd gezag mag de tent alleen verwarmd worden met verwarmde lucht.
- 6.7 Op vloeibare brandstof gestookte ruimteverwarmingstoestellen dienen op minimaal 5 meter afstand buiten de inrichting te worden opgesteld.

**Toelichting:**

Onder mobiele ruimteverwarmingstoestellen worden toestellen verstaan die verplaatsbaar zijn en te gebruiken voor het verwarmen van de tent / het bouwwerk. Hierbij moet gedacht worden aan:



gasheaters



elektrische terrasverwarmers



hete lucht kanonnen

- 6.1 Het mobiele ruimteverwarmingstoestel moet zo zijn geplaatst dat zij niet gemakkelijk kan worden omgestoten of aangereken en moet zonodig tegen mechanische beschadiging zijn beschermd.

Het mobiele ruimteverwarmingstoestel moet zodanig zijn geplaatst en uitgevoerd en er moet zonodig een doelmatige bescherming zijn aangebracht dat geen brandgevaar wordt veroorzaakt door het toestel.

Uiteraard is een mobiel ruimteverwarmingstoestel in de omgeving van brandgevaarlijke materialen niet toegestaan. Er dienen zodanige maatregelen getroffen te worden, bijvoorbeeld door het verplaatsen van de installatie of het aanbrengen van een isolerende laag, dat de brandbare materialen niet hun eigen ontbrandingstemperatuur zullen bereiken.

- 6.4 Zo worden ook incidenteel bij evenementen open haarden geplaatst. Deze dienen dan te zijn voorzien van een deugdelijke afvoer van de rookgassen.

Een gasheater is niet geschikt voor opstelling in een tent, indien hierop geen afvoer van de rookgassen toegepast is.

#### 6.6

Andere middelen dan verwarming met verwarmde lucht mogen alleen in overleg met bevoegd gezag in de tent worden geplaatst. Hierbij is bijvoorbeeld van toepassing de *NEN-EN 14543 Specificatie voor vloeibaargastoestellen – Terrasverwarming – Afvoerloze terrasverwarmers voor gebruik buiten of in een geventileerde ruimte*. Het gebruik van vloeibare brandstof (petroleum, olie) is *buiten* de inrichting onder voorwaarden toegestaan (zie artikel 6.7).

#### 6.7

De eis wordt gesteld omdat deze toestellen een verhoogd risico met zich meebrengen vanwege de brandbare vloeistof, de ontsteking en de van het toestel afkomstige hitte. Overigens zijn deze toestellen ook bedoeld om buiten de inrichting gebruikt te worden.



petroleum kanon

<b>Artikel 7</b>	<b>Gebruiksvoorschriften bij het bereiden van voedsel</b>
------------------	---

- 7.0 Het bereiden van voedsel dient op een zodanige wijze plaats te vinden dat hierdoor geen brandgevaar ontstaat en bij een brand de uitbreiding beperkt blijft.
- 7.1 *Gasinstallaties, niet zijnde mobiele bakwagens*
- 7.1.1 Een flessengasinstallatie moet voldoen aan de eisen in NEN 1078: 2004 (*Voorziening voor gas met een werkdruk van ten hoogste 500 mbar - Prestatie-eisen - Nieuwbouw*).
- 7.1.2 Huishoudelijke gasinstallaties op basis van handelspropan en -butaan moeten tenminste voldoen aan het gestelde in het normblad NEN 1078:2004 (*Eisen voor huishoudelijke gasverbruiksinstallaties en vergelijkbare installaties in midden- en kleinbedrijf van handel, horeca en nijverheid bedreven met handelsbutaan, handelspropan en butaan/propan (B/P)-mengsels*).
- 7.1.3 Bij gebruik van gasflessen in een inrichting mag de nominale inhoud van de gevulde en lege flessen gezamenlijk niet meer bedragen dan 115 liter, tenzij bij of krachtens enig wettelijk voorschrift anders is bepaald.
- 7.1.4 Gaslangen voor butaangas en propaangas moeten voldoen aan het bepaalde in:
- NEN-EN 1763-1:2001 (*Buizen, slangen en assemblages van rubber en kunststof voor gebruik met commerciële propaan, commerciële butaan en hun mengsels in de dampfase - Deel 1: Eisen voor buizen en slangen van rubber en kunststof*);
  - NEN-EN 1763-2, (*Flexibele slangen, buizen en assemblages voor gebruik met propaan en butaan in de dampfase - Deel 2: Eisen voor aansluitingen, koppelingen en assemblages*) klasse 2 of 3 voor de lagedrukszijde (werkdruk) en klasse 3 en 4 voor de hogedrukszijde.
- 7.1.5 Tussen gasfles en verbruikstoestel moet de verbinding bestaan uit een metalen leiding of uit een goedgekeurde GIVEG-slang van maximaal 1 meter lengte.
- 7.1.6 De slangen van een gasfles (naar een verbruikstoestel) moeten in goede staat van onderhoud verkeren, mogen niet uitgedroogd zijn of andere beschadigingen vertonen en niet ouder dan 2 jaar zijn.
- 7.1.7 Een gasfles moet zijn voorzien van een door het Lloyd's Register - Stoomwezen erkend geldig keurmerk.
- 7.1.8 De gasdrukregelaar van een gasfles moet een door het Lloyd's Register - Stoomwezen goedgekeurd type zijn en niet ouder dan 5 jaar zijn.
- 7.1.9 Gasflessen, afsluiters en veiligheidstoestellen mogen uitsluitend door hiertoe aangewezen en deskundig personeel of door de leverancier worden gerepareerd of veranderd.
- 7.1.10 Flessen en tanks mogen slechts tot 80% worden gevuld. Een lege fles moet altijd met gesloten afsluiter worden bewaard.
- 7.1.11 Afsluiters moeten tegen omvallen zijn beschermd. Indien de bescherming bestaat uit een afneembare kop, moet deze bij niet aangesloten flessen zijn afgeschroefd.
- 7.1.12 De ruimte waarin de gasfles(sen) staan:
- moeten op de buitenlucht zijn geventileerd door middel van tenminste twee, zover mogelijk uit elkaar liggende, niet afsluitbare ventilatie-openingen nabij, of in de vloer;
  - moet gasdicht zijn gescheiden van de gebruiksruimte;
  - mag slechts van buitenaf door middel van een deur of luik bereikbaar zijn;
- 7.1.13 Een gasflessenopslag moet voldoen aan de eisen zoals omschreven in deel 15 van de Publicatierreeks Gevaarlijke Stoffen (PGS 15), met name Hoofdstuk 6 van deze PGS 15.
- 7.1.14 Gasflessen of de gasflessenopslag mogen in een omtrek van 3 meter niet worden geplaatst nabij rioolputten, gemeten vanuit het hart van de rioolput.



- 7.1.15 Gasgestookte toestellen en installaties die na oplevering door de fabrikant (conform Europese veiligheidsregels/CE) nog aan een installatieproces worden onderworpen dienen vóór de eerste ingebruikneming gekeurd worden door een erkende installateur; van deze keuring dient een rapport aanwezig te zijn binnen de verkoopinrichting.

## 7.2 *Bakkramen, niet zijnde mobiele bakwagens*

- 7.2.1 Een frituurtoestel is thermisch zodanig beveiligd dat de temperatuur van het bakmedium niet boven 200°C kan oplopen.
- 7.2.2 Binnen handbereik van het baktoestel is voor iedere bak een passend deksel of een blusdeken aanwezig waarmee de bakken ingeval van brand worden afgedekt.
- 7.2.3 Het draagvlak onder de bak- en braadtoestellen moet tenminste 0,1 meter buiten de toestellen onbrandbaar zijn (NEN 6065 klasse 2), dan wel zijn bekleed met een onbrandbaar en de warmte slecht geleidende materiaal. De wanden, in de nabijheid waarvan toestellen zijn geplaatst, moeten 0,30 meter buiten het toestel op dezelfde wijze zijn bekleed.
- 7.2.4 Voor de opstelling van bakkramen ten opzichte van de omliggende bebouwing gelden de volgende opstellingseisen:
- Kook- en bakactiviteiten zijn voor geheel blinde gevels van omliggende bebouwing toegestaan.
  - Kook- en bakactiviteiten zijn voor gevels van omliggende bebouwing met ramen slechts toegestaan bij een minimale afstand van 2 meter uit de gevel, zowel naar links als naar rechts toe.
  - Een bakkraam in de omgeving van brandgevaarlijke materialen is niet toegestaan. Er dienen zodanige maatregelen getroffen te worden, bijvoorbeeld door het verplaatsen van de kraam of het aanbrengen van een isolerende laag, dat de brandbare materialen niet hun eigen ontbrandingstemperatuur zullen bereiken.

## 7.3 *Mobiele bakwagens*

- 7.3.1 De LPG-systemen ten behoeve van kook- en verwarmingsdoeleinden in bak- en frituurvoertuigen dienen te voldoen aan het gestelde in NPR 2577:2006 (*Mobiele verwarmingssystemen – Eisen voor de installatie van LPG-systemen voor gebruik in vrijetijdsvoertuigen, caravans, bakwagens en andere voertuigen*).  
Waar de richtlijn NPR 2577:2006 conflicteert met de norm NEN-EN 1949:2002 (*Eisen voor de installatie van LPG-systemen voor huishoudelijk gebruik in vrijetijdsvoertuigen en andere wegvoertuigen*) geldt de norm.
- 7.3.2 Voor de opstelling van bakwagens ten opzichte van de omliggende bebouwing gelden de volgende opstellingseisen.
- Kook- en bakactiviteiten voor geheel blinde gevels van omliggende bebouwing is toegestaan.
  - Kook- en bakactiviteiten voor gevels met ramen van omliggende bebouwing is slechts toegestaan bij een minimale afstand van 5 meter uit de gevel, zowel naar links als naar rechts toe.

## 7.4 *Het gebruik van LPG*

Het voorhanden hebben en het gebruik van autogas, handelspropan of –butaan in autogastanks, anders dan voor de tractie van motorvoertuigen, is verboden.

## Toelichting

### 7.0

De functionele eis bij de gebruiksvoorschriften is dat het bereiden van voedsel op een zodanige wijze dient plaats te vinden dat hierdoor geen brandgevaar ontstaat en bij een brand de uitbreiding beperkt blijft.

Ten behoeve van het overzicht en onderscheid in toepassingen is het artikel verder in vier onderdelen opgedeeld:

- 7.1 *gasinstallaties*: algemene voorschriften over gasflessen, gasslangen, opslag en leidingnet.
- 7.2 *bakkramen*: betreft specifieke voorschriften met betrekking tot in de inrichting opgestelde kramen waar een bak- of frituurtoestel in is geplaatst.
- 7.3 *mobiele bakwagens*: specifieke voorschriften ten aanzien van professioneel gebouwde verkoopwagens voorzien van een LPG-installatie voor bakken en braden.
- 7.4 *LPG*: een verbod tanks voor autogas (vloeistof) voor propaan en butaan (gas) te gebruiken.

#### 7.1.1

NEN 1078 geeft eisen en bepalingsmethoden te stellen aan een gebouwgebonden voorziening voor gas met een werkdruk tot ten hoogste 500 mbar. Bij deze norm voor gasinstallaties is een Nederlandse praktijkrichtlijn opgesteld: NPR 3378. Deze praktijkrichtlijn geeft constructieve voorbeelden om aan de prestatie-eisen uit het Bouwbesluit 2003 en de norm te voldoen. NPR 3378 bevat afzonderlijke delen met voorbeelden en constructietekeningen, die zijn ingedeeld in vijf groepen: gasleidingen, gastoestellen, afvoersystemen, uitmondingen en diversen. Veilige installaties moeten aan de laatste eisen voldoen. NPR 3378 is hierdoor continu in ontwikkeling

#### 7.1.2

NEN 1078:2004 vervangt de NEN 2920:1997. Hierbij is een praktijkrichtlijn opgesteld: NPR 3378:2003. Deze praktijkrichtlijn geeft aanwijzingen en voorbeelden op welke wijze kan worden voldaan aan de eisen voor gasverbruiksinstallaties volgens NEN 1078:2004 .

Het Gebruiksbesluit verstaat onder *huishoudelijke opslag*: kleinere hoeveelheden die – rekening houdend met de gevaarsaspecten van de desbetreffende stoffen – voor de goede bedrijfsvoering van huishoudens en bedrijven als werkvoorraad mogen worden beschouwd. Huishoudelijk opslag kan dus ook van toepassing zijn in het geval van bakkramen en mobiele bakwagens die bij een evenement staan opgesteld.

#### 7.1.3

De maximale inhoud van de aanwezig gasflessen is overeenkomstig het Gebruiksbesluit, art. 2.1.8 lid 3. Dit betreft huishoudelijk gebruik. Het geven van voorschriften over bedrijfsmatige opslag vindt plaats in regelgeving gebaseerd op de Wet milieubeheer, zoals de algemene maatregel van bestuur ex artikel 8.40 van de Wet milieubeheer en in milieuvergunningen. De bouwregelgeving beperkt zich tot huishoudelijke opslag.

In de praktijk kan het voorkomen dat bijvoorbeeld een bakwagen alleen al om te kunnen functioneren meer dan de aangegeven maximum hoeveelheid nodig heeft. Daarvoor zal dan maatwerk nodig zijn aan de hand van de ontheffingsmogelijkheid die het Gebruiksbesluit (art. 2.1.8, lid 4) hiervoor biedt. De reikwijdte van deze bevoegdheid is beperkt tot gevallen die buiten de werkingssfeer van de Wet Milieubeheer vallen, zoals het aanwezig hebben van meer dan 1.000 liter dieselolie ten behoeve van generatoren die tijdens een evenement worden gebruikt.


#### 7.1.4

Gasslangen dienen een aantoonbare kwaliteit te bezitten in relatie met de functie. Dit is dan ook op de slang aangegeven.

Bijvoorbeeld:




Op het eerste gezicht lijkt er geen datum van fabricage op deze gas slang te staan. Dit is een Duitse gas slang met een Europees keurmerk. Uitleg van de codering is als volgt:

**Industriegas** Gasschläuche 

---

**PROPADIN NA/L 6 - 30**

Gemäß DIN 4815 Teil 1  
Zulassung DVGW



**Schlauchaufbau**  
**Seele:** NBR, schwarz, glatt, beständig gegen Flüssiggas (LPG)  
**Druckträger:** Spiralisierte, synthetische Textilfäden  
**Decke:** PVC/NBR, orange, glatt, alterungsbeständig, flammwidrig

**Anwendungen**  
Für Butan, Propan und andere Gase für Haushaltsgeräte.

**Temperaturbereich**  
-20 °C (-4 °F) bis +70 °C (+168 °F)

**Toleranzen**  
DIN 4815 Teil 1  
**Innendurchmesser:** ± 0,50 mm  
**Wandstärke:** ± 0,40 mm  
**Längtoleranz:** ± 1%


**Armaturen**  
Der Schlauch eignet sich für Standardarmaturen und Armaturen gemäß DIN 74325.

**Hinweis**  
Auf Anfrage lieferbar gemäß der dänischen Norm unter der Bezeichnung PROPADAN NA/L 6 N.D. mm 11x16 Vom DGP (Gasinstitut der dänischen Regierung) zugelassen.

Bestell-Nr./ Standardlänge m	I.D. mm	A.D. mm	Betriebsdruck			Berstdruck			Gewicht kg/m	min. Biege- Radius mm
			MPa	psi	bar	MPa	psi	bar		
<b>PROPADIN NA/L 6</b>										
#H0410420/60	4	11	0,0	07,0	0	1,8	281,0	18	0,12	55
#H0410421/60	6,5	13,5	0,0	07,0	0	1,8	281,0	18	0,18	60,0
#H0410422/60	9,5	16,5	0,0	07,0	0	1,8	281,0	18	0,20	60
<b>PROPADIN NA/L 30</b>										
#H041126P/60	4	12	3,0	430,0	30	5,0	1305,0	90	0,15	55
#H041126S/60	6,5	16,5	3,0	430,0	30	5,0	1305,0	90	0,20	60,0

YEAR/EAR DIN DVGW REG. NR. NL-4803 AQ1420 P53 I.D. W.P. 6 bar MADE IN ITALY Parker ITR

DIN DVGW REG. NR. 06,01 C254 P53 I.D. MADE IN ITALY Parker ITR

 GB Katalog 445/06E

### 7.1.5

Een vaste metalen leiding heeft minder kans op beschadigingen. Een maximale lengte van een flexibele slang is aangegeven om deze zoveel mogelijk in het zicht te hebben, om zo weinig mogelijk volume aan gas in de slang te houden na (tijdelijke) stopzetting van het gebruik, om de kans op beschadigingen zo klein mogelijk te maken en het mogelijk wegwerken achter betimmeringen te voorkomen.

### 7.1.6

Veelal wordt een maximale levensduur van de slang van 2 of 3 jaar aangehouden. Het productiejaar van de slang staat meestal op de slang zelf. Echter de wijze van gebruik van de slang is meer maatgevend voor de kwaliteit dan de ouderdom. Het kan voorkomen dat een slang na een jaar reeds vervangen moet worden, vanwege de slijtage, stoffen of droogte waaraan de slang blootgesteld is. Het is dus zaak bij controle vast te stellen of de slangen en de aansluitingen al dan niet lekken. In het geval van een lekkage is hiermee aangetoond dat de installatie brandgevaarlijk is

Om zowel de toezichthouders als de gebruikers duidelijkheid te bieden wordt een vervangingstermijn voor de gas slangen van 2 jaar aangehouden, hoewel de NEN-EN 1763-1:2001 hierin niet voorziet. De vervangingstermijn van 2 jaar is afkomstig uit normen voor de scheepvaart en wordt door de Nederlandse Vereniging voor Brandweezorg en Rampenbestrijding (NVBR) in haar voorlichtingsfolder Flessengas, in de reeks Brandveiligheidsinfo, aangehouden.

Sommige fabrikanten geven op de gas slang niet alleen het productiejaar aan, maar ook de maximale vervangingstermijn. In afwijking van termijn van 2 jaar kan deze maximale termijn aangehouden worden, **mits** uit de controle van de gas slang blijkt dat deze in deugdelijke staat verkeert.



gas slang met productiejaar (2010) en vervangingstermijn (voor 2015).

Ook de Warenwet eisen stelt middels het Gas slangbesluit. Dit besluit verwijst naar de NEN 5654 (1980) en is inmiddels vervangen door de NEN-EN 1763-1.

#### 7.1.7

Gasflessen dienen elke 10 jaar periodiek te worden gekeurd conform de Europese richtlijn Directive 1999/36/EC, ook wel TPED (**T**ransportable **P**ressure **E**quipment **D**irective). Deze richtlijn bevat eisen voor de technische integriteit van transportabele drukapparatuur (zoals transporttanks, dampgastanks of vloeistofafnametanks) en aan periodieke keuringen daarvan.

De TPED is in Nederland geïmplementeerd in de Wet vervoer gevaarlijke stoffen middels de Regeling vervoerbare drukapparatuur. Drukapparatuur welke overeenkomstig de Europese Richtlijn is vervaardigd, is voorzien van de 'pi'-markering. Omgekeerd betekent dit dat indien een tank is voorzien van een pi-markering, deze overeenkomstig de TPED is geconstrueerd en dient te worden gekeurd en herkeurd. Dergelijke tanks hebben een herkeurtermijn van 10 jaar.

Transportabele tanks, zoals dampgastanks en vloeistofafnametanks, kunnen echter ook in een **vaste** opstelling/toepassing zijn geplaatst. In dat geval vallen ze onder het Warenwetbesluit drukapparatuur en dienen ze te zijn voorzien van een CE-markering. Het Warenwetbesluit drukapparatuur (WBDA) stelt eisen aan de technische integriteit van installaties voor toepassing en opslag van gassen onder druk, waaronder propaan.

#### 7.1.8

Om zowel de toezichthouders als de gebruikers duidelijkheid te bieden wordt een vervangingstermijn voor de gasdrukregelaar van 5 jaar aangehouden. Deze termijn is niet afkomstig uit enige norm maar is gebaseerd op ervaringen in de praktijk, onder meer door Shell. Hieruit blijkt namelijk dat bij normaal gebruik na ca. 5 jaar de gasdrukregelaar vervangen moet worden.

#### 7.1.13

Bij bedrijfsmatige opslag is de milieuregelgeving van toepassing om maatwerk in de op te leggen veiligheidseisen te bewerkstelligen. De PGS 15 "Opslag van Gevaarlijke Stoffen, Richtlijn voor brandveiligheid, arbeidsveiligheid en milieuveiligheid" (Ministerie van VROM, 2005) is hiervoor het referentiekader. Zie ook de toelichting op de artikelen 7.1.2 en 7.1.3.

In de praktijk wordt veelal nog geleund op artikel 14.7 van bijlage 3 van de modelbouwverordening 9<sup>e</sup> serie

*"De afstand tussen gasflessenopslag en een gebouw moet ten minste 5 meter bedragen, tenzij tussen de opslag en dit gebouw en de omgeving hiervan een weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag van ten minste 30 minuten bestaat";*

of de 10<sup>e</sup> serie:

*"Tussen de opslag voor gasflessen en een besloten ruimte wordt een weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag (WBDBO) van tenminste 60 minuten gerealiseerd".*

Het moge duidelijk zijn dat de opslag in ieder geval buiten het bereik van het publiek moet zijn gesitueerd.

#### 7.1.15

Dit voorschrift is gebaseerd op het rechtstreeks werkende artikel 12b Warenwetbesluit Drukapparatuur en Artikel 3.29, lid 2, artikel 3.30 en 3.31 Regeling algemene regels voor inrichtingen milieubeheer.

Een 'erkende installateur' is een installateur die is ingeschreven in het register van Sterkin (Stichting Erkende Installateurs); Sterkin beheert het register van erkende installateurs.

Zie ook: [www.erkendeinstallateur.nl](http://www.erkendeinstallateur.nl).

#### 7.2.2

Behalve een passend deksel om het baktoestel af te dekken zijn er binnen de inrichting / het bouwwerk voldoende mobiele brandblusapparaten aanwezig om bij brand een poging tot blussen te kunnen ondernemen. Artikel 10 geeft hiervoor de voorschriften.

#### 7.2.4

Een bakkraam is onderdeel van het brandcompartiment en mag in een tent opgesteld staan, met dien verstande dat de bakkraam bij voorkeur met één zijde aan de tent grenst en tenminste 5 meter van enige (nood)uitgang is gesitueerd.

#### 7.3.1

Het toepassingsgebied van de NPR 2577:2006 beslaat de installatie, het onderhoud en de herkeur van LPG-systemen voor gebruik in vrijetijdsvoertuigen en andere wegvoertuigen. Tevens is deze richtlijn van toepassing voor bak- en frituurwagens.

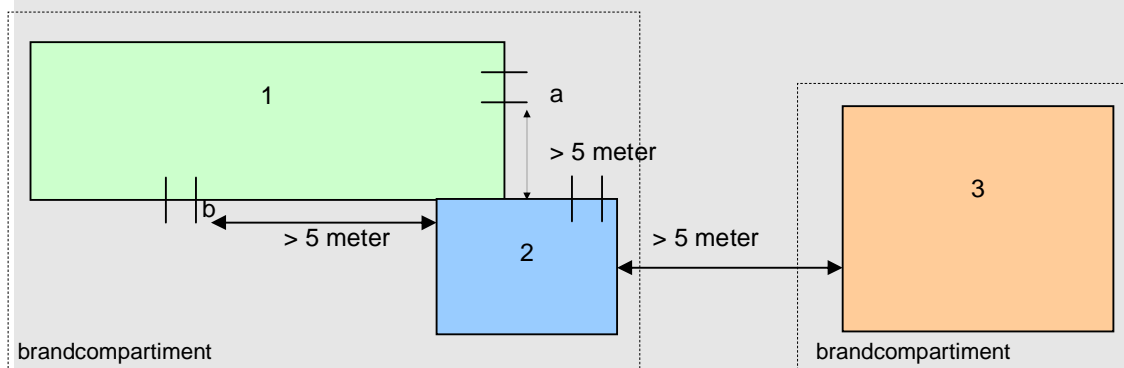
De NPR 2577:2006 is een vertaling van de NEN-EN 1949 (en). Toch is een vangnet ingebouwd om te voorkomen dat tegenstrijdige formuleringen gelden: bij conflict tussen de norm en de richtlijn geldt de norm voorschrift.

De NPR 2577:2006 geeft in 13.2 aan dat bakwagens jaarlijks gekeurd dienen te worden. Als bijlage bij de NPR is een lijst t.b.v. keuring gasinstallatie van mobiel verwarmingssysteem opgenomen.

#### 7.3.2

Een bakwagen is onderdeel van het brandcompartiment. Een bakwagen moet aan de buitenzijde van de tent opgesteld staan, met dien verstande dat de bakwagen met één zijde aan de buitenzijde van de tent mag grenzen en tenminste 5 meter van enige (nood)uitgang moet zijn gesitueerd.

Schematisch leidt voorschrift 2.4 tot een volgende situatie



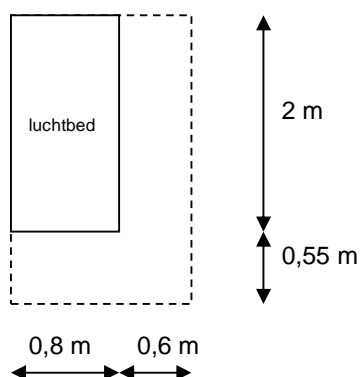
- 1 = tent
- 2 = bakwagen
- 3 = omliggende bebouwing
- a / b = uitgang tent

#### 7.4

Dat tanks voor autogas (gebruik van vloeistof) niet mogen worden gebruikt voor propaan en butaan (gebruik van gas) heeft te maken met het feit dat deze tanks door niet-deskundigen worden aangepast waardoor de afname en de vulinlaat worden verwisseld en de veiligheden (overvulbeveiliging) onklaar worden gemaakt. Het is mogelijk dat deze flessen door dezelfde niet-deskundigen bij een LPG-station handmatig worden gevuld met kans op overvulling (> 80%). Bij 100% vulling betekent 1°C temperatuur- verhoging 8 bar drukverhoging met kans op bollen en scheuren van de tank en alle gevolgen van dien.

<b>Artikel 8</b>	<b>Overnachtingen</b>
------------------	-----------------------

- 8.1 Overnachtingen in niet hiervoor bestemde bouwwerken/inrichtingen zijn ten behoeve van evenementen onder voorwaarden toegestaan.
- 8.1.1 De ruimten waarin wordt overnacht, moeten (tijdelijk) worden voorzien van rookmelders ( 9 Volt). De plaats en het aantal rookmelders per ruimte moet door de brandweer worden bepaald.
- 8.1.2 In elke ruimte waarin wordt overnacht, moet ten minste één persoon van 18 jaar of ouder aanwezig zijn die bij deze groep overnacht. Deze persoon heeft tot taak om bij een ontruiming de aanwezigen naar buiten te begeleiden en daar de compleetheid van de groep te checken.
- 8.1.3 Tijdens de overnachting moeten per bouwlaag permanent ten minste 2 wakende personen aanwezig zijn die controlerondes lopen. Deze personen moeten beschikken over een geldig certificaat Bedrijfshulpverlener (BHV) en mogen niet onder invloed van alcohol of drugs verkeren.
- 8.1.4 In het bouwwerk/de inrichting moet een instructie “Wat te doen bij brand” aanwezig zijn. Alle gasten dienen mondeling een instructie “Wat te doen bij brand” en de opgestelde huisregels te krijgen in een taal die men machtig is (bijv. Engels).
- 8.1.5 Een rookverbod moet worden nageleefd.
- 8.1.6 Bij de bepaling van het aantal slaapplekken moet voldaan worden aan de onderstaande situatie.



Tussen de vakken van de slaapplekken moeten de door de vrij ruimte tussen de slaapplekken ontstane gangpaden (vluchtroutes) worden vrijgehouden. Deze gangpaden moeten rechtstreeks leiden naar een (nood)uitgang.

- 8.1.7 Tijdens overnachtingen moet bij de entree van het bouwwerk/de inrichting een logboek aanwezig zijn
- 8.1.8 Ten minste acht weken voorafgaand aan de overnachting moet bij de afdeling preventie van de gemeente een plattegrondtekening van het bouwwerk/de inrichting worden ingediend met daarop aangegeven:
- de (nood)uitgangen;
  - de blusmiddelen;
  - de hand(brand)melders;
  - de rookmelders;
  - de nood- en transparantverlichting;
  - de draairichting van vluchtdeuren;
  - de sluitinrichting van vluchtdeuren;
  - de indeling van vakken van de slaapplekken;
  - de vrije ruimten ten behoeve van ontvluchting.

- 8.1.9 Een ontruimingsplan *gebaseerd op het tijdelijke gebruik* dient aanwezig te zijn en, ter beoordeling van de brandweer namens het bevoegde gezag, zo nodig getest te worden met een ontruimingsoefening.
- 8.1.10 Het maximale aantal overnachtingen in dagen per jaar dient te worden aangegeven of te zijn vastgelegd in de gebruiksmelding of gebruiksvergunning voor het afwijkende gebruik.
- 8.1.11 Het maximaal aantal toegestane personen dat overnacht dient te worden aangegeven of te zijn vastgelegd in de gebruiksmelding of gebruiksvergunning voor het afwijkende gebruik.
- 8.2 Bij overnachtingen in tenten geldt dat:
- Kleine tenten bijeen zijn gebracht in compartimenten van maximaal 500 m<sup>2</sup> en dat de compartimenten gescheiden zijn door een afstand van 5 meter tot elkaar;
  - Voor grote tenten (> 50 personen) gelden de voorschriften onder 8.1, voor zover bij tenten van toepassing.

### Toelichting

#### 8.1

Bij (sport)evenementen wordt regelmatig toestemming gevraagd om te mogen overnachten in gebouwen die daar - op grond van de regelgeving - niet voor zijn bedoeld. Het betreft hier veelal sport- en schoolgebouwen die qua oppervlakte over het algemeen uitermate geschikt zijn om grote aantallen personen te laten overnachten. Omdat deze gebouwen wat brandveiligheidsvoorzieningen betreft uiteraard niet berekend zijn op dit gebruik, is met de beschreven voorschriften *tijdelijk* een gelijkwaardige brandveiligheid te creëren. De voorschriften bieden daarmee extra waarborgen voor een veilig, incidenteel nachtverblijf.

Bij dit 'oneigenlijke gebruik' is natuurlijk de vraag wanneer sprake is van incidenteel gebruik en wanneer dit overgaat in structureel gebruik. Immers bij structureel gebruik zou ook in structurele brandveiligheidsvoorzieningen moeten worden voorzien. Een beoordeling of een situatie incidenteel dan wel structureel geacht moet worden, is telkenmale van de situatie afhankelijk en daarmee maatwerk. Gelet op alle belangen die gemoeid zijn bij een dergelijke afweging is dit een vraagstuk dat toekomt aan het bevoegde gezag. De brandweer geeft daartoe een advies.

Zie verder ook artikel 8.1.10.

Ter illustratie: een jaarlijkse voetbaltoernooi, waarbij de teams in de basis school overnachten is een incidenteel evenement in de jaarkalender, maar structureel in de loop der jaren. Bij de advisering van de voorzieningen zou hier rekening mee kunnen worden gehouden.

In Nederland en dus ook in de regio Gelderland Midden wordt vaker overnacht in gebouwen die daar op grond van de regelgeving niet voor zijn bedoeld. Om te voorkomen dat in de regio Gelderland Midden wildgroei ontstaat inzake de te stellen eisen en het te voeren beleid zijn deze voorschriften opgesteld. Hierin is door middel van voorwaarden geregeld waar sport- en schoolgebouwen aan moeten voldoen indien toch toegestaan wordt dat deze gebruikt worden voor overnachting. De uitgangspunten van de bouwkundige- en installatietechnische voorzieningen die aanwezig zijn in slaapgebouwen zijn veelal vertaald naar het nemen van maatregelen van organisatorische aard. Bij het vaststellen van de voorwaarden is hier dan ook nadrukkelijk rekening mee gehouden. Tevens is onderscheid gemaakt tussen structurele en specifieke/tijdelijke maatregelen zodat duidelijk is wat specifiek voor de overnachting geregeld dient te worden.

#### **Structureel moeten daarvoor al voldaan zijn aan de volgende voorschriften:**

1. Het bouwwerk moet ten minste voldoen aan het brandveiligheidsniveau, zoals vastgesteld in het Bouwbesluit 2003 en (indien van toepassing) beoordeeld aan het beoordelingspakket van de regionale Handreiking brandveiligheid bestaande bouw (HGM, 2009).



2. Voor het bouwwerk moet in het verleden een gebruiksvergunning zijn verleend of een gebruiksmelding zijn gedaan op grond van het Gebruiksbesluit (art. 2.11) c.q. het Besluit Omgevingsrecht (art. 2.2).
3. Het overnachten dient als nevenactiviteit voor tijdelijk gebruik te worden gemeld op grond van het artikel 2.2 Besluit Omgevingsrecht (Bor).
4. Het bouwwerk moet zijn voorzien van een nood- en transparantverlichtingsinstallatie. In de verkeersruimtes, grenzend aan de ruimtes waarin wordt geslapen, moet ook nood- en transparantverlichting aanwezig zijn. Dit geldt ook voor ruimtes (bijv. sportzaal) waarin meer dan 50 personen slapen.
5. Het bouwwerk moet zijn voorzien van een niet-automatische brandmeldinstallatie, die ten minste voldoet aan NEN 2575

Uiteraard kunnen op basis van gelijkwaardigheid, deze structurele zaken situatie-afhankelijk anders geregeld worden.

**LET WEL:**

in het geval van overnachten in een niet daarvoor bestemd gebouw wordt dit tijdelijk geregeld op grond van het Gebruiksbesluit door middel van een gebruiksmelding ex art. 2.12.2, lid 6 GB.

Er is dan géén sprake van een evenementenvergunning; het slapen op zich is immers geen evenement. En ook is er geen sprake van een tijdelijke omgevingsvergunning voor brandveilig gebruik, aangezien de functies waarvoor deze vergunningsplicht of al zijn ingericht voor nachtverblijf of hier niet snel voor zullen worden gebruikt.

*Advies inzake slapen in scoutinggebouw (nr. 0913, december 2009)*

In dit verband is een advies uitgebracht door de Adviescommissie praktijktoepassing brandveiligheidsvoorschriften inzake slapen in scoutinggebouw relevant.

Naar de mening van de Adviescommissie blijft, ook bij incidenteel overnachten, sprake van een bijeenkomstfunctie. Het incidentele gebruik als slaappleaats is geen reden het scoutinggebouw als logiesfunctie aan te merken. Om die reden is ook een gebruiksvergunning niet aan de orde.

Er is geen sprake van een plicht tot gebruiksvergunning. Indien er meer dan 50 personen aanwezig zullen zijn moet een gebruiksmelding worden gedaan.

In eerste instantie was de Adviescommissie van mening dat het stelsel van de evenementenvergunning zoals vastgelegd in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) zich voor dit soort situaties leent. In z'n algemeenheid biedt de APV de ruimte om bij incidenteel gebruik maatwerkvoorschriften te stellen om de brandveiligheid te borgen, zoals wakend toezicht bij gebruik als slaapzaal. Mocht de gemeente derhalve van mening zijn dat de brandveiligheid onvoldoende is om veilig te kunnen overnachten dan kan een evenementenvergunning worden vereist zodat toetsing kan plaatsvinden.

Echter, de Adviescommissie achtte het bij nadere beschouwing van de model-APV dat er op z'n minst getwijfeld kan worden aan de grondslag voor een evenementenvergunning voor het incidenteel overnachten in een gebouw dat daar in principe niet voor bestemd is. Het is echter in den lande gebruikelijk om aanvullende brandveiligheidseisen voor een keur aan 'activiteiten' via de evenementenvergunning op te leggen. De Adviescommissie heeft bij het opstellen van haar advies niet willen afwijken van wat gangbaar is en een praktische insteek gekozen op dit punt.

Mocht sprake zijn van een meldingsplichtige situatie dan kan ook naar de mening van de Adviescommissie het incidentele gebruik (indien noodzakelijk) het beste via aanvullende voorschriften gekoppeld aan de melding worden gereguleerd. In alle andere gevallen biedt de Woningwet voldoende mogelijkheden om, in geval van evident (brand)gevaarlijke situaties handhavend op te treden. In alle gevallen adviseren wij om organisaties die dergelijke bijeenkomsten organiseren met het bevoegde gezag te overleggen en gezamenlijk de brandveiligheid te beoordelen.

*Toets bestemmingsplan*

Tenslotte dient het bevoegde gezag na te gaan of het bestemmingsplan zich verzet tegen het oneigenlijke gebruik van het betreffende gebouw

## 8.1.3

Indien het bouwwerk is voorzien van een automatische brandmeldinstallatie met volledige bewaking als bedoeld in de NEN 2535 is deze wakende wacht niet benodigd. Er dient dan wel voor het slapen gaan een controlerende gelopen te worden om na te gaan of de vluchtroutes en (nood) uitgangen vrij en toegankelijk zijn.

## 8.1.4

In de af te geven gebruiksvergunning, de brandveiligheidsinstructie en/of huisregels kunnen verbodsbepalingen worden opgenomen t.a.v.:

- het afsluiten van deuren van klaslokalen of sportzalen tijdens de overnachting;
- het gebruik van elektrische apparatuur tijdens de overnachting;

## 8.1.5

Voor sport- en schoolgebouwen geldt een rookverbod; dit moet worden nageleefd.

## 8.1.7

Het logboek bevat tenminste:

- een plattegrondtekening van de school;
- het maximaal aantal toegestane overnachtingen
- het maximaal aantal toegestane personen
- het totale aantal aanwezige personen;
- het aantal personen per ruimte.
- de controlerondes van de BHV-ers.

## 8.1.8

Het lokale brandweerkorps c.q. de brandweerpost moet vooraf van de overnachting op de hoogte worden gesteld.

## 8.1.9

Dit betekent dat naast het vereiste ontruimingsplan voor de reguliere situatie er ook een ontruimingsplan speciaal voor het afwijkende gebruik aanwezig dient te zijn. Dit ontruimingsplan hoeft niet te zijn gebaseerd op de NTA-8112 reeks. Afhankelijk van de situatie kan de brandweer eisen dat dit ontruimingsplan ook geoefend wordt.

## 8.1.10

Het is noodzakelijk aan te geven hoe vaak een overnachting plaats mag vinden in een gebouw, dat niet bestemd is als logiesgebouw. Dit om te kunnen beoordelen wanneer er sprake is van structureel gebruik en derhalve het gebouw ook aan de reguliere (brandveiligheids)eisen moet voldoen. Over het aantal toe te staan overnachtingen is regionaal geen afspraak te maken, omdat het bevoegde gezag hierin haar eigen keuze moet kunnen maken en maatwerk mogelijk moet zijn. In de afweging dient bijvoorbeeld betrokken te worden hoe belangrijk het evenement is voor de lokale gemeenschap en of er sprake is van onacceptabele concurrentievervalsing ten opzicht van de eigenaren van logiesgebouwen, die aan alle eisen voor logiesgebouwen moeten voldoen.

Daarom wordt geadviseerd om in het lokale beleid hier aandacht aan te besteden en het toegestane aantal overnachtingen, al dan niet per gebouwsoort, vast te stellen.

De beperking van het aantal overnachtingen dient als nadere voorwaarde bij de (tijdelijke) gebruiksmelding te geschieden.

Het aantal overnachtingen kan worden opgetekend in het logboek.

## 8.1.11

Ook ten aanzien van het aantal personen dat mag overnachten in het niet daarvoor bestemde gebouw is het noodzakelijk dat een maximum wordt aangegeven en vastgelegd. Dit is vanuit de bouwregelgeving wettelijk verplicht bij gebruik in de bijbehorende functie; en daarop zijn ook de brandveiligheidsvoorzieningen afgestemd. Het zou vreemd en oneerlijk zijn maar zeker ook tot onveilige situaties kunnen leiden als dit niet het geval zou zijn ingeval van oneigenlijk gebruik waarbij geslapen wordt.

Het aantal personen kan worden opgetekend in het logboek.

## 8.2

Onder kleine tenten worden tenten verstaan voor gebruik van gezinnen c.q. kleine groepen (max. zes personen). Deze tenten kunnen bij een evenement geclusterd staan in een compartiment van maximaal 500 m<sup>2</sup>. De compartimenten van 500 m<sup>2</sup> zijn telkens 5 meter van elkaar gescheiden. Dit is om een onbeheersbare brand te voorkomen. Binnen het compartiment dienen de tenten ordelijk te zijn opgesteld, zodat het vluchten bij een incident niet wordt belemmerd.

Afhankelijk van de situatie kunnen aanvullend voorschriften gesteld worden aan de aanwezigheid van blusmiddelen en het clusteren (dan wel verbieden) van kookplekken in of in de directe nabijheid van de compartimenten.

### *Ter informatie:*

in het kader van de TT Assen zijn de volgende kampeervakken toegestaan:

Kampeervakken van 500 m<sup>2</sup>, met als gelijkwaardigheid voor kampeervakken groter dan 500 m<sup>2</sup>:

- compartiment van 1.000 m<sup>2</sup> toegestaan indien geen open vuren zijn toegestaan (verkleinen van de kans op ontstaan van brand);
- compartiment van 1.000 m<sup>2</sup> toegestaan indien een compartiment maximaal ca. 10 meter breed is (verkleinen van het effect van een eenmaal uitgebroken brand);
- compartiment van 2.500 m<sup>2</sup> toegestaan indien open vuren niet zijn toegestaan in combinatie met 24 uur per dag tenminste één medewerker ingezet is die uitsluitend belast is met toezicht in het compartiment.

Voor kampvuren tijdens het kamperen bij een meerdaags evenement: zie (de toelichting van) artikel 11.2

<b>Artikel 9</b>	<b>Ontruiming en interne organisatie</b>
------------------	--

- 9.1 Indien de inrichting niet beroepbaar is, dienen organisatorische maatregelen te voorzien in mogelijkheden voor een adequate ontruiming.
- 9.2 In het calamiteitenplan voor het evenement zijn de maatregelen voor ontruiming en interne organisatie opgenomen.
- 9.3 Gedurende de tijd dat personen in het bouwwerk aanwezig zijn, moet een voor de naleving van de eisen verantwoordelijk persoon aanwezig zijn, die toeziet op de gestelde voorwaarden.
- 9.4 Een instructie "*Hoe te handelen bij brand*" moet:
- op de door de met controle belaste functionarissen van de gemeente aan te wijzen plaatsen worden opgehangen;
  - aan alle standhouders kenbaar worden gemaakt;
  - aan personeel te worden uitgereikt.
  - opgesteld zijn conform de NEN 8112 en goedgekeurd zijn door het college van B&W van de gemeente.
- 9.5 Het personeel dient instructies te krijgen over "hoe te handelen bij brand".
- 9.6 In verband met de brandveiligheid kan het bevoegd gezag bepalen dat een wachtdienst wordt ingesteld. Deze wachtdienst dient te geschieden door gediplomeerd en ter zake geïnstrueerd personeel; dit dient aantoonbaar te zijn.

**Toelichting:**

## 9.1

Om bij een calamiteit alle aanwezigen te kunnen alarmeren, stelt Hoofdstuk 2 van de bouwverordening eisen aan de aanwezigheid en kwaliteit van een ontruimingsalarminstallatie. Indien een evenement plaatsvindt in een bouwwerk zal het voldoen aan het Bouwbesluit 2003 en de bouwverordening, zodat een ontruimingsalarminstallatie reeds aanwezig is.

Bij evenementen in de buitenlucht of in een inrichting is het gezien het tijdelijke karakter van een evenement weinig zinvol om een ontruimingsalarminstallatie voor te schrijven. Gelijkwaardige oplossingen via organisatorische maatregelen moeten dan een snelle en efficiënte alarmering van het aanwezige publiek waarborgen. Dit laatste kan bijvoorbeeld door gebruik te maken van de geluidsinstallatie, die veelal bij een evenement wordt gebruikt. Of indien de inrichting bestaat uit meerdere ruimten en groter is dan 250 m<sup>2</sup> met de aanwezigheid van BHV'ers in het bezit van een werkende portofoon.

## 9.2

Een calamiteitenplan dient ter goedkeuring aangeboden te worden aan het bevoegde gezag. In het calamiteitenplan is ten minste opgenomen:

- hoe de interne organisatie in elkaar steekt;
- hoe de organisatie intern en extern alarmeert;
- hoe bezoekers en deelnemers worden gealarmeerd;
- hoe een eventuele ontruiming plaats moet vinden.

## 9.3

Er moet doorlopend worden toegezien, op zaken als:

- Vluchtwegen, of aanduidingen daarvan, goed zichtbaar zijn;
- Vluchtwegen goed bereikbaar zijn;
- Blusmiddelen goed bereikbaar zijn;
- Het sluiten van rook- en brandwerende deuren niet wordt belemmerd en dat deze voortdurend gesloten zijn;
- Elektrische snoeren, stekkers en toestellen in goede staat verkeren;
- Geen brandgevaarlijke situaties ontstaan door onveilig gebruik van vuur, gas en/of elektriciteit;
- Geen brandgevaarlijke situaties ontstaan als gevolg van de toegepaste versieringen.

## 9.5

Instructie moet er toe leiden dat het personeel in geval van brand adequaat kan handelen om de gasten in veiligheid te brengen, de hulpdiensten te waarschuwen en een beginnende brand te blussen

## 9.6

Afhankelijk van de omstandigheden van een evenement kan een (brand)wacht nodig zijn en worden ingehuurd door de organisator. Bijvoorbeeld indien een evenement in een bouwwerk wordt gehouden dat hiervoor niet bedoeld is. Zie ook artikel 8 en artikel 17.

Taken (brand)wacht:

- vrijhouden nooduitgangen, blusmiddelen, brandveiligheidsinstallaties;
- bereikbaarheid voor brandweervoertuigen waarborgen,
- toezicht houden tijdens bijzondere activiteiten (zoals vuurwerk en open vuur,
- een beginnende brand blussen en eventueel assisteren bij een ontruiming

Een (Brand)wacht dient aan de volgende eisen te voldoen:

- in het bezit te zijn van het Rijksdiploma Brandwacht / Manschappen conform Nbbe te Capelle aan den IJssel en het diploma Beveiligers van de Stichting Vakexamens voor de Particuliere Beveiligingsorganisaties te Houten;
- aangevuld met het getuigschrift Bedrijfshulpverlener van de het Nederlands Instituut voor Bedrijfshulpverlening;
- bij de uitvoering van hun werkzaamheden in staat te zijn onveilige-, brandgevaarlijke- en ongezonde situaties voor zichzelf alsmede voor derden, te signaleren en bij daadwerkelijke constatering van genoemde situaties passende actie te ondernemen, zoals het alarmeren van de aangewezen instanties;
- als zodanig herkenbaar te zijn voor het publiek;
- ten minste 30 minuten voor het publiek wordt toegelaten aanwezig te zijn en te blijven tot 30 minuten nadat alle publiek is vertrokken;
- te beschikken over een duidelijke instructie met betrekking tot de aan hen opgedragen taken;
- te beschikken over voldoende hulpmiddelen (communicatiemiddelen, zaklamp en dergelijke).

Aantoonbaar wil zeggen dat afschriften van diploma's alsmede van de taakinstructie dienen te worden overlegd aan het bevoegde gezag, d.w.z. de brandweer.

Voor alle duidelijkheid: met brandwachten zijn hier niet de brandwachten van de overheidsbrandweer bedoeld.

<b>Artikel 10</b>	<b>Kleine blusmiddelen</b>
-------------------	----------------------------

- 10.1 In een besloten ruimte moeten voldoende kleine blusmiddelen aanwezig zijn. Uitgangspunt hierbij is per 200 m<sup>2</sup> gebruiksoppervlakte één handbrandblusser met een blusequivalent van 6 kg blusmiddel.
- 10.2 Een klein blusmiddel mag worden vervangen door een draagbaar blustoestel met een andere blusstof indien de bluscapaciteit en het toepassingsgebied ten minste gelijkwaardig zijn.
- 10.3 Een klein blusmiddel moet voor iedereen duidelijk zichtbaar en gemakkelijk bereikbaar zijn aangebracht, voor direct gebruik gereed zijn en in goede staat van onderhoud verkeren.
- 10.4 Een klein blusmiddel moet zijn verzegeld en voorzien van een geldig Rijkskeurmerk met rangnummer en moet ten minste eenmaal per twee jaar op een adequate wijze worden gecontroleerd en onderhouden. Een draagbaar blustoestel moet zijn voorzien van een label of sticker waarop de laatste controledatum is aangegeven.
- 10.5 Na gebruik van een blustoestel moet dit terstond gevuld c.q. vervangen worden. Dit geldt ook indien het blustoestel niet geheel leeg is.

**Toelichting:**

## 10.1

Kleine blusmiddel zijn minibrandslanghaspels en draagbare blustoestellen. Bij een tijdelijk evenement zal het veelaal niet realistisch zijn om minibrandslaghaspels te eisen. Dan zijn draagbare blustoestellen een goed alternatief.

Voor een evenemententerrein zal via maatwerk in voldoende blusmiddelen moeten worden voorzien. De vuistregel voor een aanvaardbare loopafstand is een afstand van maximaal 50 meter tot het blusmiddel. De prestatie-eis voor binnenruimten van 200 m<sup>2</sup> is afkomstig uit de PGS 15.

Op een evenemententerrein wordt bij voorkeur een sproeischuimblusser van 6 liter opgehangen.

## 10.4

Aangezien het gebruik van draagbare blustoestellen eenvoudig is, moeten ervan uit kunnen gaan dat de werking van de draagbare blustoestellen gegarandeerd is. Alle draagbare blustoestellen, dus ook degene die op vrijwillige basis worden opgehangen, moeten worden gecontroleerd op reinheid en een goede werking en indien nodig gerepareerd.

De eis van controle en onderhoud van ten minste elke twee jaar is afkomstig uit het Gebruiksbesluit, art. 2.4.2, lid 3. Niet is in te zien waarom hier voor evenementen een andere eis zou moeten gelden. Overigens dient opgemerkt dat de Regeling kleine blusmiddelen (REOB) uitgaat van controle elk jaar. Uiteraard staat het de organisator vrij om jaarlijks de blusmiddelen te laten controleren en onderhouden.

De voorziening moet voldoen aan het gestelde in de publicatie 'Brandbeveiligingsinstallaties' van de Nederlandse Vereniging voor Brandweezorg en Rampenbestrijding (NVBR), postbus 7010, 6801 HA ARNHEM, telefoon (026) 355 24 55, [www.nvbr.nl](http://www.nvbr.nl).

<b>Artikel 11</b>	<b>Roken en open vuur</b>
-------------------	---------------------------

- 11.1 Het is niet toegestaan te roken of open vuur te hebben:
- in een ruimte die is bestemd voor de opslag van een brandgevaarlijke stof;
  - bij het verrichten van een handeling die het uitstromen van een brandgevaarlijke stof kan veroorzaken;
  - bij het vullen van een brandstofreservoir met een brandgevaarlijke stof.
- 11.2 Het verbod van roken of open vuur wordt duidelijk zichtbaar aangegeven door het aanbrengen van een gestandaardiseerd symbool overeenkomstig NEN 3011: 2004 (Veiligheidskleuren en -tekens in werkplaatsen en in de openbare ruimte), .
- 11.3 Niemand mag roken of vuur bij zich hebben op plaatsen waar een zodanig verbod, ter voldoening aan wat bij of krachtens wettelijk voorschrift is gesteld, op een voor een ieder kenbare wijze is aangegeven.
- 11.4 Kaarsen, toortsen en dergelijke moeten op stabiele en dergelijke, niet gemakkelijk ontvlambare, standaards zijn vastgezet.
- 11.5 Indien het branden in een vuurkorf of vuurton dan wel barbecuen niet in de APV geregeld staat, dient aan de volgende voorwaarden voldaan te worden:
- *In geval van het branden in een vuurkorf of vuurton:*
    - er moet voortdurend toezicht zijn van een meerderjarig persoon, dat wil zeggen toezicht door een persoon die bij brand adequaat kan handelen;
    - de vuurkorf of -ton moet op een open plaats staan zodanig dat deze geen gevaar oplevert voor de omgeving;
    - onder de vuurkorf, of -ton dient een niet brandbare onderplaat, met een minimale oppervlakte van 2 x de oppervlakte van de grootste dwarsdoorsnede van de vuurkorf of -ton, geplaatst te worden;
    - een vuurkorf of -ton moet zodanig zijn opgesteld of uitgevoerd dat deze niet eenvoudig kan omvallen of kan worden omgestoten;
    - de maximale hoeveelheid brandstof (niet anders zijnde dan schoon hout) in de vuurkorf of -ton bedraagt een  $\frac{1}{4}$  m<sup>3</sup>;
    - de vuurkorf of -ton wordt niet verlaten alvorens het vuur gedoofd is;
    - in de directe nabijheid van de vuurkorf of -ton staan voldoende blusmiddelen, één poeder- of sproeischuimblusser met een inhoud van tenminste 6 kilogram/liter of (een) emmer(s) gevuld met water (minimaal 10 liter) of zand, voor onmiddellijk gebruik gereed.
  - *In geval van barbecuen :*
    - er moet voortdurend toezicht zijn van een meerderjarig persoon, dat wil zeggen toezicht door een persoon die bij brand adequaat kan handelen;
    - de barbecue moet op een open plaats staan die erboven en tenminste 2 meter rondom vrij is van opstallen, bomen en struiken;
    - een barbecue moet zodanig zijn opgesteld of uitgevoerd dat deze niet eenvoudig kan omvallen of kan worden omgestoten;
    - vaste brandstof (niet anders zijnde dan briketten of houtskool) in een barbecue mag alléén ontstoken worden met aanmaakblokjes, aanmaakvloeistof en/of aanmaakgel;
    - de barbecue mag niet worden verlaten alvorens het vuur gedoofd is;
    - in de directe nabijheid van de barbecue moet een blusmiddel in de hoedanigheid van (een) emmer(s) water of zand (minimaal 10 liter) voor onmiddellijk gebruik gereed staan.
- 11.6 Bij extreme droogte mag niet worden gebrand (vuurkorf, vuurton, barbecue) met vaste brandstof (hout, houtskool, briketten e.d.) in brandgevaarlijke natuurgebieden.

**Toelichting:**

## 11.1

De tekst is overeenkomstig het Gebruiksbesluit, art. 2.1.2.

Ten behoeve van de aanvrager is het aan te bevelen een bijlage met bedoelde stoffen toe te voegen aan de vergunning.



Verboden te roken



Open vuur verboden

## 11.3

Volgens het Handboek Evenementen Maken van VVEM (2006) zouden kampvuren moeten worden verboden als er bij een meerdaags evenement wordt gekampeerd. Dit vanwege het gevaar van tentbranden en rookvergiftiging. De optie om gezamenlijk gecontroleerde kampvuren kan worden overwogen.

De ervaring is echter dat op sommige evenementen met bepaalde groepen bezoekers het lastig tot onmogelijk is om kampvuren geheel te verbieden. Als kampvuren worden toegestaan, dient rekening te worden gehouden met het te verbranden materiaal.

In ieder geval dient de organisator de volgende maatregelen tegen de gevaren en risico's van kampvuren te nemen:

- Voldoende getrainde evenementenbeveiligers of BHV-ers;
- Voldoende adequate blusmiddelen;
- Voldoende toezicht, bijv. in uitkijktorens voorzien van communicatiemiddelen en blusmiddelen;
- Goede afvalvoorzieningen om de aanwezigheid van brandbare materialen te minimaliseren.

## 11.5

Ten aanzien van lid b. geldt het advies om een vuurkorf af te zetten met een hekwerk (driehoek) ter voorkoming van ongevallen (brandwonden, in brand raken van kleding).

## 11.6

Het gebruik van vaste brandstof veroorzaakt vliegvuur. Bij extreme droogte zeker in combinatie met minmaal windkracht 3 (matig, uitwerking boven land: opwaaiend stof, vlaggen wapperen, spinnen lopen niet meer) is het risico van vliegvuur groot: het kan gemakkelijker brand veroorzaken. Wanneer sprake is van extreme droogte wordt bepaald door de (regionale) brandweer.

Informatie hierover is bij het de eigen gemeentelijke brand of de regionale brandweer (verwijs naar [www.vggm.nl](http://www.vggm.nl) voor de natuurbrand thermometer) op te vragen.



**Artikel 12      Logboek**

- 12.1 De historie van de brandbeveiligingsvoorzieningen, de installaties, de werkzaamheden en het beheer en onderhoud bij of krachtens enig voorschrift uit deze handreiking inclusief bijlagen vereist, worden in een logboek vermeld.
- 12.2 Het logboek ligt in de inrichting ter inzage en wordt onmiddellijk aan de met toezicht belaste personen getoond.
- 12.3 Constructieonderdelen die uitsluitend met aanvullende behandelingen de benodigde prestaties kunnen garanderen, zijn voorzien van een geldig certificaat. Het certificaat wordt opgenomen in het logboek.

**Toelichting**

Met de historie van de installatie wordt bedoeld: alle technisch relevante informatie voor een correcte aanleg van de installatie, de werkzaamheden die verricht zijn aan de installatie, de verslagen van de maandelijkse controles, de certificaten etc. Eveneens dienen het ontruimingsplan en de resultaten van eventuele ontruimingsoefeningen in het logboek vastgelegd te worden.

Daarnaast geldt dat bij overnachtingen in niet- daarvoor bestemde gebouwen een aantal zaken in het logboek opgenomen dienen te worden: zie 8.1.7.

**12.2**

Echter, alleen indien van toepassing zal bij een evenement een logboek bijgehouden en overlegd moeten kunnen worden. Het moge duidelijk zijn dat het veelal bij een evenement weinig realistisch is om een logboek aan te houden. Dit vanwege het tijdelijke karakter, het feit dat installaties niet worden gebruikt en er (doorgaans) geen sprake kan zijn van maandelijkse controles. Normaliter hebben deze zaken betrekking op een bouwwerk en is het in dat geval geregeld via het Gebruiksbesluit.

Ook al is geen logboek benodigd, er dienen wél controles plaats te vinden door brandweer, milieu en bouwtoezicht bij de opbouw én tijdens het evenement.

<b>Artikel 13</b>	<b>Bekleding, stoffering en versiering</b>
-------------------	--

### 13.1 *Algemeen*

- 13.1.1 Aankleding in een besloten ruimte voor het verblijven of het vluchten van personen mag geen brandgevaar opleveren. Dit gevaar wordt geacht niet aanwezig te zijn indien:
- de aankleding een navlamduur heeft van ten hoogste 15 seconden en een nagloeiduur van ten hoogste 60 seconden;
  - de aankleding onbrandbaar is, of
  - de aankleding een ondergeschikte bijdrage aan het brandgevaar levert.
- 13.1.2 Stoffering en versiering worden vrijgehouden van spots en andere warm wordende apparatuur.
- 13.1.3 Plafondversiering moet zó zijn aangebracht, dat zij buiten bereik van het publiek hangt. Tussen het vloeroppervlak van een ruimte en de aangebrachte versiering blijft een vrije ruimte over van minimaal 2,5 meter.
- 13.1.4 De versiering als bedoeld in 13.1.1 vormt in geval van brand geen druppels.
- 13.1.5 Vloer- en trapbedekkingen in vluchtwegen en in ruimten waarin meer dan 50 personen gelijktijdig kunnen verblijven, moeten zodanig zijn aangebracht dat zij niet kunnen verschuiven, omkrullen of oprollen en mogen geen gevaar voor uitglijden, struikelen of vallen kunnen veroorzaken.
- 13.1.6 De toegepaste bekledingsmaterialen moeten voldoen aan:
- NEN 1775, uitgave 1991, klasse T1, ten behoeve van vloeren en trappen;
  - NEN 6065, uitgave 1991, klasse 2 ten aanzien van overige stoffering en versiering;
  - NEN 6066, uitgave 1991, optische rookdichtheid  $< 2.2 \text{ m}^{-1}$ , maar niet voor vloeren en trappen.
- 13.1.7 Met brandbaar gas gevulde ballonnen zijn niet toegestaan in een inrichting / een bouwwerk.

### 13.2 *Kerstbomen en kersttakken*

- 13.2.1 Een natuurlijke niet-geïmpregneerde kerstboom is toegestaan als de boom dagelijks wordt voorzien van voldoende water en niet te groot is in relatie tot de ruimte waar de kerstboom geplaatst is.
- 13.2.2 Een geïmpregneerde kerstboom is aantoonbaar deskundig en met het juiste middel behandeld.
- 13.2.3 Een kerstboom wordt zodanig geplaatst dat hij:
- niet gemakkelijk om kan vallen
  - niet te dicht bij gordijnen of andere makkelijk brandbare materiaal staat en
  - de nooduitgang niet verspert, ook niet als hij is omgevallen
  - er geen clusters van 2 of meer kerstbomen worden gevormd.
- 13.2.4 Dennengroen dient brandvertragend te zijn geïmpregneerd en opgehangen in kleine clusters ( $1 \text{ m}^2$ ) met een onderlinge afstand van ten minste 2 meter en niet boven elkaar.
- 13.2.5 De bedrading van de elektrische kerstverlichting dient op beschadigingen te worden gecontroleerd.
- 13.2.6 De kerstverlichting moet na sluitingstijd worden uitgedaan.

### 13.3 *Standbouw*

- 13.3.1 Toepassing van hout, hardboard, triplex, multiplex, spaanplaat:
- Het materiaal moet ten minste 3,5 millimeter dik zijn;
  - Het materiaal moet ten aanzien van vlamuitbreiding kunnen worden ingedeeld in klasse 2, als bedoeld in NEN 6065, uitgaven 1991, en NEN 6065/A1, uitgave 1997.
- 13.3.2 Toepassing van kunststoffen, in dit geval foliemateriaal:
- Het materiaal moet op een ondergrond van onbrandbaar materiaal zijn geplakt of op board, triplex, multiplex, spaanplaat of hout in de hiervoor aangegeven hoedanigheid.
- 13.3.3 Toepassing van kunststoffen, in dit geval plaatmateriaal:
- Deze stoffen moeten voldoen aan NEN 6065, uitgave 1991, en NEN 6065/A1, uitgave 1997, klasse 2.
  - Deze stoffen en materialen mogen nadat zij in aanraking zijn gekomen met vuur of nadat zij aan hoge temperaturen hebben blootgestaan geen prikkelende of voor de gezondheid schadelijke gassen of dampen ontwikkelen en mogen niet druipen.
- 13.3.4 Toepassing van papier zoals behangpapier, crêpepapier en fotopapier
- Het papier moet zijn geplakt op een ondergrond van onbrandbaar materiaal of op board, triplex, multiplex, spaanplaat, hout of glas in de hiervoor omschreven hoedanigheid, ofwel
  - het papier moet door impregneren voldoen aan NEN 6065, uitgave 1991, en NEN 6065/A1, uitgave 1997, klasse 2.

### 13.4 *Toepassing van textiel*

- 13.4.1 Toepassing van textiel in verticale toepassing:
- Brandbaar textiel moet door impregneren moeilijk brandbaar zijn gemaakt, of moeilijk brandbaar zijn geworden door het materiaal op hout, hardboard, triplex, multiplex of spaanplaat te plakken.
- 13.4.2 Toepassing van textiel in horizontale toepassing:
- Versieringen in de vorm van vlaggen, parachutes en doeken e.d. mogen niet horizontaal tegen het plafond worden aangebracht, tenzij deze zijn onderspannen met metaaldraad op een onderlinge afstand van ten hoogste 35 centimeter of zijn onderspannen met een metaaldraad in twee richtingen met een maaswijdte van ten hoogste 70 centimeter.
  - Brandbaar textiel moet tevens door impregneren moeilijk brandbaar zijn gemaakt.

#### **Toelichting:**

##### 13.1

Bij stoffering en versiering moet naast de inrichting van een inrichting/tent ook gedacht worden aan tijdelijke versiering.

##### 13.1.1.

Deze voorschriften zijn overeenkomstig het Gebruiksbesluit (art 2.1.3 lid 1) en worden uitsluitend aan een besloten ruimte gesteld omdat wordt aangenomen dat aan een niet-besloten ruimte, bijvoorbeeld een binnenplaats of tuin, andere (beperkte) brandveiligheidsrisico's kleven.

Voor textielproducten dienen de navlamduur en de nagloeiduur bepaald te zijn volgens:

- NEN EN- ISO 6940, uitgave 2004 'Textiel – brandgedrag – bepaling van de ontvlambaarheid van verticaal geplaatste proefstukken' en
- NEN-EN-ISO 6941, uitgave 2004 'Textiel – brandgedrag – meting van de vlamverspreidingseigenschappen van verticaal geplaatste proefstukken'.

Voor kunststofproducten zijn nog geen normen beschikbaar.

Ad a.

De moeilijk brandbare hoedanigheid is voor verticale textiel bepaald volgens NEN-EN ISO 6940: 2004 (Textiel - Brandgedrag - Bepaling van de ontvlambaarheid van verticaal geplaatste proefstukken) en moet vallen in de klasse "niet gemakkelijk ontvlambaar".

Ad c.

De vraag wanneer aankleding een ondergeschikte bijdrage aan het brandgevaar levert is sterk afhankelijk van de omstandigheden. In het algemeen is een kerststukje op de tafeltjes in een restaurant geen probleem. Dat kerststukje kan wel een probleem worden als er in de nabijheid aankleding is waarnaar brand in het kerststukje eenvoudig kan overslaan.

### 13.1.3

Een vrije hoogte van 2,5 meter is noodzakelijk in verband met de menselijke maat.

### 13.1.4

Bij de 10<sup>e</sup> wijziging van de Model Bouwverordening is in Bijlage 4, artikel 2, lid 2 het volgende genoemd: *“De versiering als bedoeld in het vorige lid is in geval van brand niet gemakkelijk ontvlambaar, in geval van brand vindt geen druppelvorming plaats.”* In de toelichting van dit artikel is aangegeven dat er in Nederland geen normen beschikbaar zijn voor de bepaling van de materiaaleigenschappen van versieringen voor wat betreft ‘makkelijk ontvlambaar’ en ‘druppelvorming’. In de toelichting van de 11e serie modelbouwverordening is de toelichting verder uitgebreid: *“Er is geen relatie tussen de mate van brandvoortplanting of rookdichtheid van een materiaal en de mate van druppelvorming. Om druppelvorming te kunnen bepalen is dus een vastgelegde testmethode noodzakelijk. Daarna kunnen prestatie-eisen geformuleerd worden. Zolang er geen testmethode is, is het stellen van prestatie-eisen niet mogelijk”*.

De voorwaarde dat versiering, bekleding en bijvoorbeeld tentzeilen bij brand geen druppelvorming mogen vertonen, is dus niet terug te leiden naar enige norm. De gemeenten die deze voorwaarden hanteren, doen dat op basis van de gemeentelijke beleidsvrijheid. Dit neemt niet weg dat het stellen van een dergelijke voorwaarde duidelijk gemotiveerd moet kunnen worden.

Op onderdelen zou gebruik gemaakt kunnen worden van de NTA 8007 ‘Brandgedrag versieringsmaterialen’ opgesteld. Deze norm geeft geen classificatie van brand- en rookklassen (of een vergelijkbaar systeem met een transponeringstabel) zoals dat in het Bouwbesluit 2003 wordt gebruikt. Een concrete bepalingsmethode waar in deze handreiking naar kan worden verwezen is dus niet beschikbaar. Daarom wordt via [www.brandweerkennisnet.nl](http://www.brandweerkennisnet.nl) door de NVBR in haar reeks ‘brandveiligheidsinfo’ hierover praktische informatie gegeven met de folder ‘Brandveilig feesten’ (nr. 118).

### 13.1.7

Wanneer er in een bouwwerk met gas gevulde ballonnen aanwezig zijn, is er een verhoogde kans op het ontstaan van een ontploffing en als gevolg daarvan branduitbreiding.

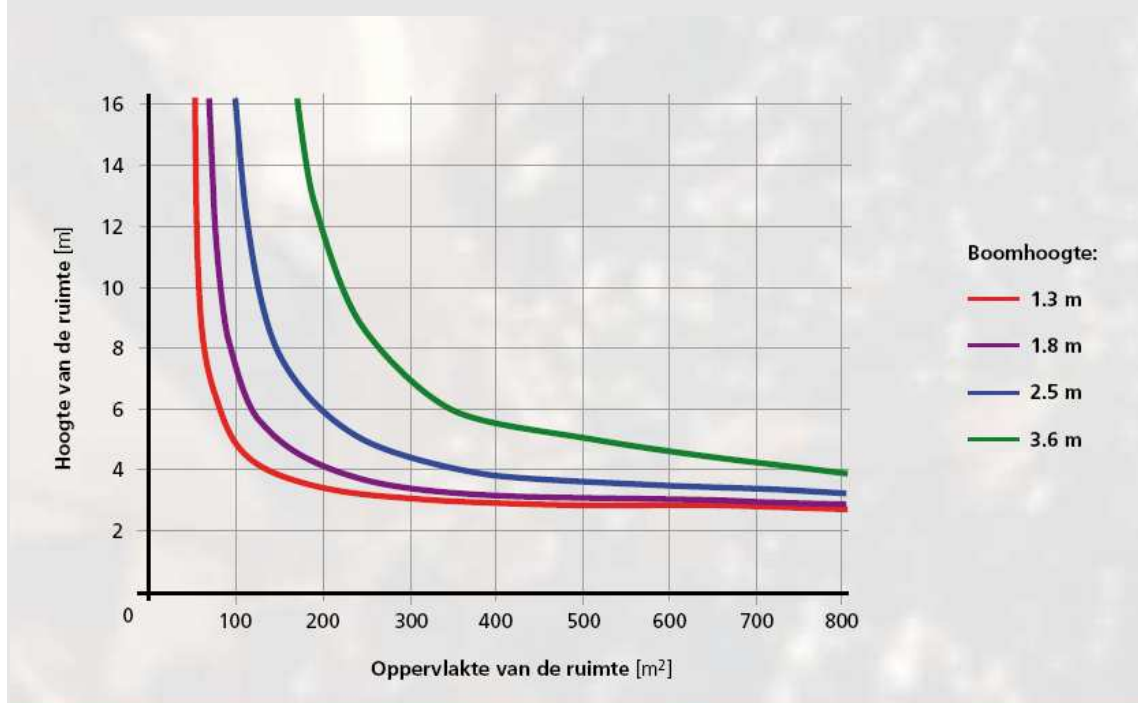
### 13.2.1

Een veilige kerstboom is een kunstboom van moeilijk brandbare kunststof. Let op het certificaat of de aanwijzingen op de verpakking.

Onder voorwaarden is een natuurlijke niet geïmpregneerde kerstboom toegestaan: een boom die dagelijks voldoende water krijgt en niet te groot is in relatie tot de ruimte waar hij geplaatst is. Dagelijks voldoende water voorkomt het uitdrogen van de boom. Indien de kerstboom grote hoeveelheden naalden verliest of bruin wordt, is hij te droog en daarmee brandgevaarlijk. Deze kerstboom moet dan onmiddellijk uit de ruimte worden verwijderd. Besef dat een droge boom die in brand raakt, in minder dan dertig seconden helemaal kan opbranden.

Een brandende natuurlijke niet-geïmpregneerde kerstboom produceert rook en warmte die vrijkomen in de ruimte. Om in geval van brand de ruimte goed te kunnen ontvluchten, moeten de condities gedurende het vluchten niet te slecht zijn.

In de onderstaande grafiek zijn krommen gegeven voor vier verschillende boomhoogten. Ruimten met afmetingen (oppervlakte én hoogte) op en boven de krommen behouden veilige vluchtcondities bij een brandende boom van de aangegeven boomhoogte. Dit betekent bijvoorbeeld dat in tenten met een hoogte van 3 meter en een oppervlakte van 200 m.<sup>2</sup> meter het niet verantwoord is om een natuurlijke niet-geïmpregneerde kerstboom te plaatsen.



Figuur met contourlijnen voor 4 boomhoogten.

De ruimteafmetingen (ruimte-oppervlakte en -hoogte) op en boven de krommen leiden, bij de betreffende boomhoogte, tot vluchtcondities die voldoen aan de criteria. In alle berekeningen wordt het criterium 2,5 meter rookvrije hoogte het eerst bereikt. De temperaturen zijn op dat moment voor alle gevallen, exclusief voor de 3,6 meter hoge boom in ruimten met een groot oppervlak, onder de 150 °C (bij een aanvangstemperatuur van 20 °C); voor de genoemde paar overige gevallen wordt de 170 °C niet overschreden.

De bepaling ten aanzien van de grootte van een kerstboom is een **maatwerk** bepaling, d.w.z. dat de bepaling afgestemd dient te worden op de aangevraagde situatie.

### 13.2.2

Een geïmpregneerde (kunst)kerstboom is toegestaan. Impregneren is specialistisch werk. Daarom moet aangetoond kunnen worden dat een erkend bedrijf de boom heeft geïmpregneerd met een erkend product, geschikt voor het behandelen van (kunst)kerstbomen.

### 13.2.3

Het plaatsen van een boom kan heel stevig en veilig:

- Draai een schroefoog in het plafond en maak de boom daaraan vast.
- Bind daartoe een stuk staaldraad aan de stam op ongeveer een vierde van de boomhoogte onder de top.
- Bevestig vervolgens het andere eind aan het schroefoog.

De afstand tussen de boom en een uitgang moet tenminste anderhalf keer de hoogte van de boom zijn. Dus een boom van 2 meter wordt op tenminste 3 meter van een uitgang geplaatst. Staat een kleine boom op een tafeltje, dan telt de hoogte van het tafeltje ook mee.

Als veilige afstand tussen kerstbomen geldt de hoogte van de boom x 1,5. Dus wanneer de boom 2,5 meter hoog is, moet een afstand van  $1,5 \times 2,5 = 3,75$  meter worden aangehouden, alvorens weer een volgende boom geplaatst mag worden.

#### 13.2.4

Dennengroen (kersttakken) is zeer brandgevaarlijk, zeker als het droog is. Daarom dient dennengroen brandvertragend te zijn geïmpregneerd en mag het slechts in beperkte mate worden toegepast. Eventueel in kleine clusters (1 m<sup>2</sup>) opgehangen, met een onderlinge afstand van ten minste 2 meter en niet boven elkaar! De voorkeur gaat echter uit naar moeilijk brandbaar imitatie materiaal.

#### 13.2.5

Bij gebruik van verlengsnoeren dienen deze gaaf en goed te zijn, zo neergelegd dat er niemand over kan struikelen en helemaal afgerold te zijn.

#### 13.2.6

Uitdoen is de stekker uit het stopcontact halen en niet een lampje losdraaien.

### Hoe herken je brandveilige versiering?

Veel leveranciers bieden brandveilig, brandvertragende of moeilijk ontvlambare versieringsmaterialen aan. Deze bestaan soms uit materialen die uit zichzelf al veilige eigenschappen hebben, maar het komt ook voor dat de leverancier de materialen heeft geïmpregneerd.

In het verleden is gebleken dat het voor de consument niet eenvoudig is om de brandveilige materialen te onderscheiden. De consument dient bij de leverancier nadrukkelijk te vragen naar de artikelen met een brandvertragende kwaliteit. Daarbij moet hij erop letten of op de verpakking is aangegeven dat het hier een brandvertragende kwaliteit betreft. Het is verstandig om de verpakking te bewaren om aan te kunnen tonen dat het materiaal een brandvertragende kwaliteit bezit.

Ook zijn soms certificaten in omloop, die namens de fabrikant aan de afnemers worden uitgereikt. Als dat mogelijk is, dient de consument te vragen om een certificaat van het product dat hij koopt en het in zijn bedrijf te bewaren. Een toezichthouder kan verlangen dat het certificaat wordt getoond.

Als de materialen uit de verpakking zijn gehaald, is echter nauwelijks meer te achterhalen aan welke eis het materiaal precies voldoet. Het kan dus zijn dat een toezichthouder namens de gemeente de versieringen alsnog wil beproeven. Hij zal daarbij een vaste testmethode toepassen, die hieronder is beschreven.

### Na aankoop materialen impregneren

Het impregneren van materialen is een specialistische bezigheid. De consument moet dit dan ook laten verzorgen door een gespecialiseerd bedrijf. Indien de consument materialen laat impregneren dient hij een schriftelijk bewijs te vragen, waarmee door het bedrijf wordt aangetoond dat het materiaal door de behandeling aan de gestelde eisen voldoet.

In ieder geval dient erop gelet te worden dat het bedrijf dat de materialen impregneert gecertificeerd is volgens een norm uit de ISO 9000-reeks, die van toepassing is op de activiteiten waarvoor opdracht is gegeven.

### Eenvoudige brandproef

Bij twijfel of het materiaal brandvertragend is, kan een eenvoudige proef uitsluitel geven:

- Neem een monster (5 x 25 cm) van het materiaal;
- Ga naar buiten en houdt een uiteinde van het monster gedurende minimaal 5 seconden in een vlam, zoals bijvoorbeeld van een aansteker of lucifer;
- Neem de ontstekingsbron weg, wanneer het monster vlam heeft gevat of nadat 5 seconden zijn verstreken.

Het materiaal voldoet als aan **alle** van de volgende voorwaarden is voldaan:

- Tijdens de verhitting zijn geen druppels vrijgekomen (al of niet brandend of druipend);
- Tijdens de verhitting zijn geen roetvlokken vrijgekomen;
- Het materiaal vlamt niet meer dan 15 seconden na en gloeit maximaal 60 seconden na., nadat de aansteker of lucifer is weggenomen.

Een concrete bepalingsmethode van de materiaaleigenschappen van stoffering en bekleding voor wat betreft 'brand- en rookklassen'.waar in dit handboek naar kan worden verwezen is niet beschikbaar. Daarom geeft de NVBR praktische informatie in haar folder '*Brandveilig feestvieren*' (nr. 118).

<b>Artikel 14</b>	<b>Opstelling van inventaris</b>
-------------------	----------------------------------

- 14.1 De inrichting van een ruimte is zodanig dat:
- voor elke persoon zonder zitplaats ten minste 0,25 m<sup>2</sup> vloeroppervlakte beschikbaar is;
  - voor elke persoon met zitplaats ten minste 0,3 m<sup>2</sup> vloeroppervlakte beschikbaar is, indien geen inventaris kan verschuiven of omvallen als gevolg van gedrang;
  - voor elke persoon met zitplaats ten minste 0,5 m<sup>2</sup> vloeroppervlakte beschikbaar is, indien inventaris kan verschuiven of omvallen als gevolg van gedrang.
- 14.2 In een ruimte met meer dan 100 zitplaatsen, zijn de zitplaatsen gekoppeld of aan de vloer bevestigd, zodat deze niet kunnen verschuiven of omvallen als gevolg van gedrang, voor zover die zitplaatsen in meer dan 4 rijen van meer dan 4 stoelen zijn opgesteld.
- 14.3 Bij in rijen opgestelde zitplaatsen is tussen de rijen een vrije ruimte aanwezig met een breedte van ten minste 0,40 m, gemeten tussen de loodlijnen op de elkaar dichtst naderende gedeelten van de rijen.
- 14.4 Indien in een rij als bedoeld in het derde lid tussen de zitplaatsen een tafel is geplaatst, bevindt deze zich niet in de vrije ruimte.
- 14.5 Een rij zitplaatsen die slechts aan een einde op een gangpad of uitgang uitkomt, heeft niet meer dan 8 zitplaatsen.
- 14.6 Een rij zitplaatsen die aan beide einden op een gangpad of uitgang uitkomt, heeft ten hoogste:
- 16 zitplaatsen indien de vrije ruimte als bedoeld in het derde lid niet groter is dan 0,45 m en de breedte van de vrije doorgang van het gangpad of van de uitgang ten minste 0,85 m is;
  - 32 zitplaatsen indien de vrije ruimte als bedoeld in het derde lid groter is dan 0,45 m en de breedte van de vrije doorgang van het gangpad of van de uitgang ten minste 0,85 m is;
  - 50 zitplaatsen indien de vrije ruimte als bedoeld in het derde lid groter is dan 0,45 m en de breedte van de vrije doorgang van het gangpad of van de uitgang ten minste 1,1 m is.

**Toelichting:**

De tekst is overeenkomstig het Gebruiksbesluit, art. 2.3.1.

Met dit artikel wordt een voldoende doorstroomcapaciteit tussen in rijen opgestelde stoelen gewaarborgd. De voorwaarden uit dit artikel kunnen worden aangetoond met een opstellingsplan.

## 14.1

Bij de berekening van de per persoon beschikbare vloeroppervlakte wordt uitgegaan van de vloeroppervlakte aan verblijfsruimte na aftrek van de inventaris.

## 14.2

Het onderling koppelen van stoelen dient zodanig gerealiseerd te worden dat deze als gevolg van gedrang niet ontkoppeld kunnen worden. Om een veilige ontvluchting te kunnen garanderen in een ruimte waarin veel mensen samenkomen, moet de inrichting hiervan niet kunnen verschuiven of omvallen. Wanneer de inrichting omvalt of verschuift zal dit namelijk de ontvluchting belemmeren en leiden tot ongewenste paniek.

Het koppelen van stoelen middels losse koppelstukken, tie-rips e.d. is mogelijk maar wordt afgeraden om te doen. Tot op heden is er maar één goedgekeurde losse stoelkoppeling (chairlink); deze koppeling is echter maar bij een beperkt aantal stoelen te gebruiken. De brandweer Rotterdam heeft in de afgelopen jaren vele stoelkoppelingen getest. Brandweer Rotterdam geeft aan losse stoelkoppelingen niet meer te testen omdat in de praktijk blijkt dat het koppelen van stoelen middels losse stoelkoppelingen niet werkt. Koppelen met tie-rips is mogelijk, maar sterk afhankelijk van het soort stoel, hoe staan de poten, zitten leuning in de weg, waar kunnen de tie-rips bevestigd worden. Ook is het koppelen van stoelen middels tie-rips is een arbeidsintensieve klus en wordt mede daarom afgeraden. Het koppelen met behulp van tie-rips moet gezien worden als een noodoplossing en het gebruik daarvan is ter beoordeling door de brandweer.

Sinds 2007 is een norm beschikbaar: NEN-EN 14703:2007 en 'Meubelen - Verbindingen voor gekoppelde zitmeubelen - Sterkte en veiligheidseisen en beproevingsmethoden'.

#### 14.3

Indien in een rij tussen zitplaatsen tafeltjes zijn geplaatst, moet de genoemde vrije ruimte ter plaatse van de tafeltjes doorlopen.

*Bankjes bij voorstellingen in scholen sporthallen e.d.*

Bij veel voorstellingen worden zogenaamde gymnastiekbankjes gebruikt als zitplaats voor kinderen. De lengte van deze bankjes is 3 meter. Bij de onderbouw (4 – 8 jaar) kunnen gemiddeld 10 kinderen op een bankje plaats nemen en bij de bovenbouw (8 – 12) jaar 8 kinderen.

De lengte van de bankjes is gelijk aan vijf losse stoelen (maximaal vier mag volgens bijlage 4 van de modelbouwverordening) of zes gekoppelde stoelen. Hierdoor ontstaat de situatie dat er per drie meter ruimte 4 personen meer in een ruimte aanwezig kunnen zijn. De bankjes vallen niet snel om en versperren daardoor de vluchtroutes niet.

Bij voorstellingen mogen maximaal drie banken tegen elkaar worden geplaatst en dan moet een vrije ruimte van 0,45 meter worden aangehouden. Dit betekent dan maximaal 30 personen op een rij. Tussen de rijen moeten een vrije ruimte zijn van 0,40 meter

Er moet per situatie gekeken worden of het aantal aanwezige kinderen voldoet aan de bezettingsgraadklasse en aan het aantal meters (nood)uitgang omdat er op deze manier vele malen meer kinderen (toename van +/- 65%) in een zaal kunnen dan wanneer deze kinderen op stoelen plaatsnemen.



<b>Artikel 15</b>	<b>(Markt)kramen</b>
-------------------	----------------------

- 15.1 Kramen dienen zodanig te worden opgesteld, dat deze geen gevaar opleveren voor de omgeving.
- 15.2 Indien de markt in een lintopstelling is opgesteld dient er een vrije doorgang aanwezig te zijn van ten minste 3,50 meter breed tussen de luifels.
- 15.3 Indien de markt in een blokopstelling (vierkant/ rechthoek) is opgesteld dient iedere kraam benaderd te kunnen worden.
- 15.4 Een kraam dient op maximaal 40 meter door een tankautospuit benaderd te kunnen worden.
- 15.5 In de vrije doorgang tussen kramen mogen geen obstakels worden geplaatst.
- 15.6 (Tui-)draden, elektriciteitskabels e.d. welke over de weg zijn gespannen dienen minimaal 4,20 meter boven het straatniveau te worden aangebracht.

### **Toelichting**

Het Hoofdbedrijfschap voor de Detailhandel heeft in 2008 “De Veiligheid op de markt, Handreiking voor gemeenten en ondernemers” uitgegeven, in samenwerking met de Centrale Vereniging voor de Ambulante Handel (CVAH), de Nederlandse Vereniging voor Brandweezorg en Rampenbestrijding (NVBR), de Nederlandse Vereniging van Marktbeheerders (NVM) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). De handreiking biedt een kader voor regels en maatregelen van warenmarkten. Met als doel het scheppen van voorwaarden voor veiligheid en uniformiteit van regels. De handreiking is in 2010 geactualiseerd en is te downloaden via [www.hbd.nl/ambulantehandel](http://www.hbd.nl/ambulantehandel).

#### 15.2

Het is duidelijk dat in sommige binnensteden deze ruimte niet altijd beschikbaar is. In dat geval zal maatwerk moeten worden geleverd. Zo kan in de vergunning worden opgenomen dat in geval van brand door de brandweer schade aan de kraam kan worden gereden.

#### 15.4

De afstand van 40 meter is naar analogie van artikel 1.4, namelijk dat een tent / bouwwerk tot op 40 meter te benaderen is.

#### 15.5

Bijvoorbeeld het plaatsen van vlaggen, borden, luifels of kledingrekken (al dan niet verrijdbaar) binnen de geëiste vrije ruimte tussen kramen is dus niet toegestaan.

#### 15.6

De afstand van 4.20 meter is benodigd voor de doorgang van hulpverleningsvoertuigen.

<b>Artikel 16</b>	<b>Afval</b>
-------------------	--------------

- 16.1 Afval moet dagelijks worden verzameld in veilig opgestelde en goed af te sluiten containers.
- 16.2 Asbakken moeten regelmatig worden geleegd in afsluitbare asverzamelaars van onbrandbaar materiaal.
- 16.3 De inhoud van deze asverzamelaars mag slechts in onbrandbare vaten, die van een deksel zijn voorzien, worden gedeponeerd.
- 16.4 De aanwezige asbakken en/of papierbakken moeten van onbrandbaar materiaal zijn vervaardigd, tenzij voor die ruimte(s) een rookverbod geldt..
- 16.5 Voor iedere voorstelling moet de ruimte onder de tribunes van papier en ander afval zijn ontdaan.
- 16.6 Containers e.d. mogen op het terrein van de inrichting uitsluitend zijn opgesteld op een door de commandant van de brandweer goedgekeurde tekening.

**Toelichting:**

Brand ontstaat vaak in het afval. Met veilig opgestelde afvalbakken blijft de brand beperkt.

16.6

De afstand tussen afvalcontainers met een inhoud groter dan 5 m<sup>3</sup> c.q. containerverzamelaars en een gebouw moet ten minste 5 meter bedragen, tenzij er tussen deze opslag en het gebouw een weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag (WBDBO) van tenminste 30 minuten aanwezig is.

<b>Artikel 17      Opslag van materialen</b>
--

- 17.1    Het opslaan van brandbare, brandbevorderende en bij brand gevaar opleverende stoffen mag slechts op die plaats(en) zoals deze op de door de brandweer gewaarmerkte tekening(en) is aangegeven.
- 17.2    Het is verboden om voorwerpen of stoffen in de inrichting of in de omgeving daarvan zodanig op te slaan of te plaatsen, dat daardoor het gebruik van telefoons, blusmiddelen, vluchtwegen en toegangswegen bemoeilijkt en/of geblokkeerd worden.

**Toelichting:**

Geen.

<b>Artikel 18</b>	<b>Gebruiksvoorschriften met betrekking tot Evenementenbeveiliging en Publieksbeveiligingsdiensten</b>
-------------------	--

- 18.1 Een evenement dient op een veilige wijze te worden georganiseerd.
- 18.2 Een evenementenbeveiligingsbedrijf dient te voldoen aan de eisen die gesteld zijn in hoofdstuk 4 “Fundamentele uitgangspunten” van de NTA 8020-30:2004 'evenementenbeveiliging en publieksveiligheidsdiensten'.
- 18.3 Een evenementenbeveiliging voldoet aan de eisen die gesteld zijn in hoofdstuk 4 “Fundamentele uitgangspunten” van de NTA 8020-30:2004
- 18.4 Het bevoegd gezag legt aan de organisator van een evenement de verplichting op om een risicoanalyse op te stellen.
- 18.5 De risicoanalyse dient te voldoen aan hoofdstuk 4 “Fundamentele uitgangspunten” van de NTA 8020-30 (september 2004).

**Toelichting:****18.4**

De verplichting van het opstellen van een risicoanalyse wordt steeds vaker gevraagd door de hulpverlenende organisaties. Uiteraard is deze verplichting afhankelijk van het evenement. Richtlijnen voor het opleggen van een dergelijke verplichting is bijvoorbeeld de verwachting dat er 5.000 of meer personen op het evenement afkomen of dat er een ernstige verstoring van de openbare orde te verwachten is. Ook kan de risicoanalyse als middel dienen om de effecten van een nieuw soort evenement in beeld te brengen.

Aan de hand van een risicoanalyse is de brandweer beter in staat om preventieve of preparatieve maatregelen te nemen, bijv. een bereikbaarheidskaart t.b.v. het evenement opstellen.

**18.5**

De uitwerking van de eisen genoemd in 17.5 dient te voldoen aan bijlage 5.

Voor een nadere toelichting van de uitwerking wordt verwezen naar de “Leidraad Veiligheid publieksevenementen”, Nibra publicatienummer 14, oktober 2002.

<b>Artikel 19</b>	<b>Bijzondere activiteiten</b>
-------------------	--------------------------------

- 19.1 De te gebruiken drukhouders met vloeibaar gas voor luchtballonnen dienen buiten bereik van onbevoegden en goed geventileerd te worden opgesteld op een veilige plaats;
- 19.2 Van een circuit moet een situatietekening ter goedkeuring worden overlegd, waarop moet zijn aangegeven:
- de indeling van het terrein waarop de wedstrijden worden verreden;
  - de opslagplaats van de brandstof voor de voertuigen;
  - de opstellingsplaatsen van de blusmiddelen.
- 19.3 Het oplaten van wensballonnen is niet toegestaan.

**Toelichting**

Bijzondere en risicovolle activiteiten tijdens of als evenement zijn er in allerlei soorten. Denk daarbij aan activiteiten als abseilen, bungee jumpen, klimmen op een klimwand, spelen op luchtkussens, luchtballon varen, tokkelen, modelvliegtuigen besturen, allerlei paardensportevenementen. Veiligheid is hierbij een aspect waar de gemeente acht op slaat. Dit is echter niet per se de brandweer. Veelal zijn er ook andere afdelingen die zich met (de veiligheid betreffende) dergelijke activiteiten bezighouden.

*Vliegen*

Alle luchtvaartactiviteiten zijn verboden totdat is aangetoond dat ze veilig kunnen plaatsvinden. Dat is nationaal en international het basale uitgangspunt voor het garanderen van de luchtvaartveiligheid. Voordat luchtvaartuigen, luchtvaartpersoneel of luchtvaartproducten worden toegelaten tot de luchtvaart moeten ze eerst aan de regels voldoen. De Inspectie Verkeer en Waterstaat houdt hier toezicht op door middel van vergunningverlening en inspecties. Binnen de commerciële luchtvaartmaatschappijen, de recreatieve luchtvaart, de sportluchtvaart, opleidingsinstellingen en vluchtnabootsers worden vergunningen verleend

Met het oog op een zo groot mogelijke risicobeperking voor zowel de bestuurders van demonstratietoestellen als voor het publiek en derden op de grond zal ook een luchtvaartvertoning met de nodige voorzorgsmaatregelen plaats te vinden. De *'Regeling Luchtvaartvertoningen'* voorziet hierin door eisen te stellen aan de locatie en de organisatie van een luchtvaartvertoning.

De brandweer keurt alleen de opstellingsplaats evenals de noodzaak en mogelijkheid van een eventueel repressief optreden.

*Racen ed.*

Bij auto- of motorcross, tractorpulling, quadrijden etc. moet worden voldaan aan landelijke richtlijnen van de *Koninklijke Nederlandse Motorrijders Vereniging, KNMV*, die reglementen heeft opgesteld voor de diverse motorsport evenementen. Hier gelden de algemene regels over vrijhouden van het terrein en de bereikbaarheid voor de hulpverleningsvoertuigen. Verder is van belang om afhankelijk van de situatie voldoende blusmiddelen aanwezig te hebben. Dit laatste heeft uiteraard verband met aanwezige brandstoffen en het risico op ongelukken met voertuigen.

*Vuurwerk*

Voor het afsteken van vuurwerk bij een evenement gelden de bepalingen van het Vuurwerkbesluit. De provincie is bevoegd gezag. Tot maximaal 100 kg consumentenvuurwerk kan het afsteken van vuurwerk, conform Artikel 3.3.4a van het Vuurwerkbesluit, gemeld worden aan Gedeputeerde Staten. Dit dient minimaal 2 weken voor het afsteken te gebeuren. Voor het overige zal een vergunning moeten worden aangevraagd. Gedeputeerde staten verlenen geen toestemming indien geen verklaring van de burgemeester van de gemeente binnen wiens gemeente het vuurwerk tot ontbranding zal worden gebracht is ontvangen, dat in verband met de veiligheid geen bezwaar bestaat tegen het verlenen van toestemming.

## 19.3

Gelet op de risicobeoordeling van wensballonnen en het daarop gebaseerde advies van de hand van de Voedsel- en Warenautoriteit betreffende het oplaten van wensballonnen is dit niet toegestaan. Het advies van de VWA is te vinden via *Extranet Brandweer, zoekterm wensballon*.

<b>Artikel 20</b>	<b>Gelijkwaardigheid</b>
-------------------	--------------------------

- 20.1 Indien niet is voldaan aan enig voorschrift, gegeven bij of krachtens de voorgaande artikelen 1 t/m 18, moet de inrichting een mate van veiligheid bieden die tenminste gelijk is aan de mate van veiligheid die is beoogd met het desbetreffende bij of krachtens de in artikelen 1 t/m 18 gegeven voorschriften. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente zal moeten beoordelen of een toereikende veiligheid wordt bewerkstelligd.
- 20.2 Indien toepassing is gegeven aan het eerste lid en het betreffende voorschrift tevens valt te herleiden tot overwegingen van gezondheid, moeten die overwegingen daarbij in tenminste dezelfde mate in acht zijn genomen.

## Bijlage 3 Checklist controlepunten

**Doel** vastleggen resultaten controle evenement  
**Gebruiker** brandweer (of andere afdeling belast met controle evenement)  
**Attentie** de checklist is algemeen gesteld (art. 0 niet opgenomen). Voor elk evenement zullen specifieke controlepunten moeten worden opgenomen.

Nr.	Voorwaarde	Als eis gesteld	Voldoet	Voldoet niet
<b>1.</b>	<b>Vrijhouden van terreingedeelten en bereikbaarheid</b>			
1.1.	Is er goede bereikbaarheid (bij voorkeur meerdere zijden)			
1.2.	Zijn tijdelijke inrichtingen onbelemmerd bereikbaar			
1.3.	Zijn brandkranen en bluswaterwinplaatsen vrijgehouden			
1.4.	Is het terrein afgesloten met hekwerken en is dit snel en gemakkelijk te openen			
1.5.	Is het (tijdelijk) bouwwerk/tent tot tenminste 40 m. benaderbaar			
1.6.	Is er een verbindingsweg naar de toegang aanwezig			
1.7.	Is deze verbindingweg geschikt (3, 5 m breed, 4,20 m hoog en verhard)			
1.8.	Zijn opstelplaatsen voor een brandweervoertuig geschikt (aslast van min. 10 ton / 15 ton totaal)			
1.9.	Zijn voertuigen opgesteld op de goedgekeurde tekening			
<b>2.</b>	<b>Tenten</b>			
2.1.	Is de loopafstand naar dichtstbijzijnde uitgang max. 30 m.			
2.2.	Voldoet het tentdoek <i>aantoonbaar</i> aan NTA 8020-40:2006 (rapport)			
2.3.	Voldoen vloeren en trappen <i>aantoonbaar</i> aan klasse T3, NEN 1775 (rapport)			
2.4.	Zie 2.2. en 2.3			
2.5.	Is er voldoende afstand tussen tent en een ander bouwwerk			
2.6.	Belemmeren de tuien de uitgangen en vluchtwegen niet			
2.7.	Overbrugt een trap /hellingbaan het hoogteverschil van meer dan 21 cm			
<b>3.</b>	<b>Uitgangen en vluchtroutes</b>			
3.1.	Kunnen aanwezigen twee kanten uit vluchten			
3.2.	Is er voldoende uitgangsbreedte aanwezig			
3.3.	Zijn deuren in de vluchtroute ogenblikkelijk te openen			
3.4.	Is een deur voor meer dan 100 personen op adequate wijze te openen			
3.5.	Zijn kabels op de grond voldoende afgeschermd			
3.6.	Zijn uitgangen van tenten onmiddellijk te openen (geen losse voorwerpen/één logische handeling)			
3.7.	Is de loopbaarheid <i>buiten</i> de tent voldoende			
<b>4.</b>	<b>Nood- en transparantverlichting/vluchtrouteaanduiding</b>			
4.1.	Zijn alle (nood)uitgangen en vluchtroutes door pictogrammen volgens NEN 69088 gemarkeerd			

4.2.	Zijn de pictogrammen te allen tijde zichtbaar (zo nodig uitgevoerd als transparant)			
4.3.	Is er noodverlichting aanwezig			
4.4.	Voldoet nood- en transparantverlichting aan NEN-EN1838 (lichtopbrengst gedurende 60 min. minimaal 1 lux op vloerniveau)			
<b>5.</b>	<b>Elektrische installaties en toestellen</b>			
5.1.	Levert het gebruik van de verlichting gevaar op			
5.2.	Levert de opstelling van de verlichting gevaar op			
5.3.	Is er verlichting ter oriëntatie aanwezig			
5.4.	Voldoen alle elektrische voorzieningen aan de veiligheidsbepalingen (NEN 1010)			
5.5.	Is andersoortige (dan elektrische) verlichting aanwezig			
5.6.	Zijn verlengsnoeren geheel afgerold			
5.7.	Is het (nood)stroomaggregaat op minimaal 5 meter buiten de tijdelijke inrichting opgesteld			
<b>6.</b>	<b>(Mobiele) ruimteverwarmingstoestellen</b>			
6.1.	Levert (het gebruik/de opstelling van) het ruimteverwarmingstoestel gevaar op			
6.2.	Is het ruimteverwarmingstoestel opgesteld, bevestigd en gebruikt volgens de voorschriften van de fabrikant			
6.3.	Is rond het ruimteverwarmingstoestel 2 meter vrije ruimte			
6.4.	Worden de rookgassen op correcte wijze afgevoerd			
6.5.	Vindt optimale verbranding plaats van het ruimteverwarmingstoestel plaats			
6.6.	Wordt de tent alleen verwarmd met verwarmde lucht			
6.7.	Staat (op vloeibare brandstof gestookt) ruimte-verwarmingstoestel op minimaal 5 meter <i>buiten</i> de inrichting			
<b>7.</b>	<b>Gebruiksvoorschriften bij het bereiden van voedsel</b>			
<b>7.0</b>	<b>Wordt voedsel bereid zonder brandgevaar te veroorzaken</b>			
<b>7.1.</b>	<b>Gasinstallaties, niet zijnde mobiele bakwagens</b>			
7.1.1.	Voldoet de flessengasinstallaties aan de NEN1078: 2004			
7.1.2.	Voldoen de huishoudelijke gasinstallaties aan de NEN2920:1997			
7.1.3.	Bedraagt de inhoud van de gasflessen maximaal 115 liter			
7.1.4.	Voldoen de gaslangen aan de NEN-EN1763-1: 2001 en de NEN-EN1763-2: 2001			
7.1.5.	Is er een correcte verbinding tussen de gasfles en het verbruikstoestel (metaal of GIVEG goedgekeurde slang, max. 1 m.)			
7.1.6.	Zijn de slangen van een gasfles in goede staat en niet ouder dan 2 jaar			
7.1.7.	Draagt de gasfles een geldig keurmerk			
7.1.8.	Draagt de gasdrukregelaar een geldig keurmerk en is hij niet ouder dan 5 jaar			
7.1.9.	Zijn gasflessen, afsluiters en veiligheidstoestellen door deskundig personeel gerepareerd of aangepast			



7.1.10.	Zijn de gasflessen tot max. 80% gevuld			
7.1.11.	Zijn de afsluiters tegen omvallen beschermd			
7.1.12.	Voldoet de ruimte waar gasflessen staan			
7.1.13.	Voldoet de gasflessenopslag aan de PGS 15			
7.1.14.	Staan de gasflessen(opslag) 3 meter uit de buurt van rioolputten			
7.1.15.	Heeft keuring plaatsgevonden van werk aan gasgestookte toestellen/installaties na oplevering door fabrikant (rapport)			
<b>7.2.</b>	<b>Bakkramen, niet zijnde mobiele bakwagens</b>			
7.2.1.	Is het frituurtoestel thermisch beveiligd			
7.2.2.	Is een deksel of blusdeken binnen handbereik van elk bak			
7.2.3.	Zijn de wanden en draagvlak van de baktoestellen onbrandbaar			
7.2.4.	Is de bakkraam correct opgesteld ten opzichte van omliggende bebouwing			
<b>7.3.</b>	<b>Mobiele bakwagens</b>			
7.3.1.	Voldoet het LPG systeem <i>aantoonbaar</i> aan de NPR2577:2006			
7.3.2.	Is de bakwagen correct opgesteld ten opzichte van omliggende bebouwing			
<b>7.4.</b>	Wordt het verbod op LPG in autogastanks nageleefd			
<b>8.</b>	<b>Overnachtingen</b>			
<b>8.1.</b>	<b>Is niet voor overnachting bestemde bouwwerken / inrichtingen toegestaan</b>			
8.1.1.	Is elke overnachtingruimte voorzien van een rookmelder			
8.1.2.	Is in elke overnachtingruimte iemand van 18 jaar of ouder aanwezig			
8.1.3.	Zijn per bouwlaag 2 wakende personen aanwezig			
8.1.4.	Is een instructie Wat te doen bij brand aanwezig en gecommuniceerd			
8.1.5.	Wordt het rookverbod nageleefd			
8.1.6.	Voldoet elke overnachtingruimte aan de voorgeschreven indeling			
8.1.7.	Is bij de entree een correct logboek aanwezig			
8.1.8.	n.v.t. bij controle (plattegrond mee bij controle)			
8.1.9.	Is een ontruimingsplan aanwezig geschikt voor het <i>tijdelijke</i> gebruik			
8.1.10.	Is max. aantal toegestane overnachtingen aangegeven (logboek)			
8.1.11.	Is max. aantal toegestane personen aangegeven (logboek)			
<b>8.2.</b>	<b>Overnachting in tenten</b>			
	Bevinden kleine tenten zich in compartimenten van 500 m <sup>2</sup>			
	Voldoen grote tenten aan de voorwaarden			
<b>9.</b>	<b>Ontruiming en interne organisatie</b>			
<b>9.1.</b>	Is een adequate ontruiming mogelijk			
<b>9.2.</b>	Zijn maatregelen en interne organisatie in het calamiteitenplan opgenomen			
<b>9.3.</b>	Ziet iemand toe op de gestelde voorwaarden			
<b>9.4.</b>	Is een instructie "hoe te handelen bij brand" aanwezig			
<b>9.5.</b>	Is het personeel geïnstrueerd over de veiligheidsinstructie			
<b>9.6.</b>	Is er een adequate wachtdienst aanwezig			

<b>10.</b>	<b>Kleine blusmiddelen</b>			
10.1.	Zijn er voldoende kleine blusmiddelen aanwezig			
10.2.	Is het vervangende blusmiddel gelijkwaardig			
10.3.	Zijn de kleine blusmiddelen voor direct gebruik beschikbaar			
10.4.	Is elk klein blusmiddel goedgekeurd			
10.5.	Is het blusmiddel vol c.q. vervangen na gebruik			
<b>11.</b>	<b>Roken en open vuur</b>			
11.1.	Wordt het rook- ./ open vuurverbod nageleefd			
11.2.	Is het verbod op roken/open vuur duidelijk aangegeven			
11.3.	Zie 11.1			
11.4.	Worden kaarsen, toortsen en dergelijke deugdelijk vastgezet			
11.5.	<i>Worden de voorwaarden voor branden in vuurkorf / -ton nageleefd</i>			
a.	Is voortdurend toezicht aanwezig			
b.	Staat de vuurkorf/-ton op een open plaats			
c.	Is onder de vuurkorf/-ton een onbrandbare plaat aangebracht			
d.	Is de vuurkorf/-ton deugdelijk opgesteld			
e.	Wordt de max. hoeveelheid brandstof niet overschreden			
f.	Zij er voldoende blusmiddelen aanwezig			
	<i>Worden de voorwaarden voor barbecueën nageleefd</i>			
a.	Is voortduren toezicht aanwezig			
b.	Staat de barbecue op een open plaats			
c.	Is de barbecue deugdelijk opgesteld			
d.	Wordt alleen vaste brandstof gebruikt voor de barbecue			
f.	Zij er voldoende blusmiddelen aanwezig			
11.6.	Wordt bij extreme droogte met vaste brandstof gebrand			
<b>12.</b>	<b>Logboek</b>			
12.1.	Zie 12.2 en 12.3			
12.2.	Is een logboek aanwezig			
12.3.	Zijn de benodigde certificaten in het logboek opgenomen			
<b>13.</b>	<b>Bekleding, stoffering en versiering</b>			
<b>13.1.</b>	<b>Algemeen</b>			
13.1.1.	Levert de aankleding brandgevaar op (navlamduur > 15 sec./nagloeiduur > 60 sec.)			
13.1.2.	Wordt stoffering vrijgehouden van spots en andere warmtebronnen?			
13.1.3.	Is tussen versiering en vloeroppervlakte een vrije ruimte van tenminste 2,5 meter aanwezig			
13.1.4.	Is versiering niet gemakkelijk ontvlambaar (geen druppelvorming)			
13.1.5.	Vormen vloer- en trapbedekkingen geen gevaar voor uitglijden, struikelen of vallen			
13.1.6.	Voldoen de bekledingsmaterialen aan de voorgeschreven klassen			
13.1.7.	Zijn ballonnen gevuld met brandbaar gas (niet toegestaan)			
<b>13.2.</b>	<b>Kerstbomen en kerstakken</b>			
13.2.1.	Heeft een natuurlijke kerstboom een natte kluit en is hij niet te groot voor de ruimte waarin hij is opgesteld			
13.2.2.	Is een geïmpregneerde kerstboom <i>aantoonbaar</i> deskundig behandeld			
13.2.3.	Is de opstelling van een kerstboom deugdelijk			

13.2.4.	Is dennengroen geïmpregneerd en in kleine clusters opgehangen (1 m <sup>2</sup> , onderlinge afstand 2 m.)			
13.2.5.	Is de bedrading van de verlichting gecontroleerd			
13.2.6.	n.v.t. bij controle (na sluitingstijd kerstverlichting uit)			
<b>13.3.</b>	<b>Standbouw</b>			
13.3.1.	Is materiaal ten minste 3,5 mm dik en voldoet het aan klasse 2 (hout, hardboard, triplex, multiplex, spaanplaat)			
13.3.2.	Is kunststof foliemateriaal geplakt op een ondergrond van onbrandbaar materiaal of op hout, hardboard, triplex, multiplex, spaanplaat van ten minste 3,5 mm dikte, dat voldoet aan klasse 2			
13.3.3.	Voldoet kunststof plaatmateriaal aan klasse 2			
13.3.4.	Is behangpapier, crêpepapier en fotopapier geplakt op een ondergrond van onbrandbaar materiaal of op hout, hardboard, triplex, multiplex, spaanplaat van ten minste 3,5 mm dikte, dat voldoet aan klasse 2 en voldoet het papier zelf aan klasse 2			
<b>13.4.</b>	<b>Toepassing van textiel</b>			
13.4.1.	Is verticaal toegepast textiel moeilijk brandbaar gemaakt door impregneren			
13.4.2.	Is horizontaal toegepast textiel onderspannen met metaaldraad onderlinge afstand van ten hoogste 0,35 m. of in twee richtingen onderspannen met een maaswijdte van ten hoogste 0,7 m			
<b>14.</b>	<b>Opstelling van inventaris</b>			
<b>14.1.</b>	Biedt de inrichting elk persoon voldoende ruimte			
<b>14.2.</b>	Zijn de zitplaatsen beveiligd tegen schuiven/omvallen (bij meer als 4 stoelen, 4 rijen en meer dan 100 personen)			
<b>14.3.</b>	Is er voldoende vrije ruimte tussen rijen zitplaatsen			
<b>14.4.</b>	Is een tafel niet geplaatst in de vrije ruimte tussen zitplaatsen			
<b>14.5.</b>	Een rij met slechts één toegang heeft niet meer dan 8 zitplaatsen			
<b>14.6.</b>	Overschrijdt het aantal zitplaatsen het aangegeven maximum			
<b>15.</b>	<b>(Markt)kramen</b>			
<b>15.1.</b>	Levert de opstelling van kramen gevaar op			
<b>15.2.</b>	Is er een vrije doorgang (3,5 m.) tussen kramen aanwezig			
<b>15.3.</b>	Ingeval van blokopstelling: kan elke kraam benaderd worden			
<b>15.4.</b>	Kan elke kraam worden benaderd tot op 40 meter			
<b>15.5.</b>	Is de vrije doorgang tussen kramen vrij van obstakels			
<b>15.6.</b>	Hangen draden en kabels over de weg minimaal 4,20 m. hoog			
<b>16.</b>	<b>Afval</b>			
<b>16.1.</b>	Wordt afval deugdelijk verzameld			
<b>16.2.</b>	Worden asbakken regelmatig geleegd			
<b>16.3.</b>	Zijn asverzamelaars, asbakken en/of papierbakken correct uitgevoerd			
<b>16.4.</b>	Zie 16.3			
<b>16.5.</b>	Zijn de tribunes van papier en ander afval ontdaan			
<b>16.6.</b>	Zijn containers e.d. opgesteld zoals aangegeven			
<b>17.</b>	<b>Opslag van materialen</b>			
<b>17.1.</b>	Zijn gevaarlijke stoffen opgeslagen zoals aangegeven			
<b>17.2.</b>	Worden telefoons, vlucht- of toegangswegen en/of brandveiligheidsvoorzieningen geblokkeerd			

<b>18.</b>	<b>Gebruiksvoorschriften evenementenbeveiliging en publieksbeveiligingsdiensten</b>			
<b>18.1.</b>	Is het evenement op een veilige wijze georganiseerd			
<b>18.2.</b>	Voldoet het evenementenbeveiligingsbedrijf aan de eisen cf. NTA 8020-30:2004			
<b>18.3.</b>	Voldoet de evenementenbeveiliging aan de eisen cf. NTA 8020-30:2004			
<b>18.4.</b>	Is een risicoanalyse uitgevoerd			
<b>18.5.</b>	Is de risicoanalyse uitgevoerd cf. NTA 8020-30:2004			
<b>19.</b>	<b>Bijzondere activiteiten</b>			
<b>19.1.</b>	Zijn de drukhouders voor luchtballonnen veilig opgesteld			
<b>19.2.</b>	Is de indeling van een circuit conform de aangeleverde tekening			
<b>19.3.</b>	Wordt het verbod op het oplaten van wensballonnen nageleefd			
<b>20.</b>	<b>Gelijkwaardigheid</b>			
<b>20.1.</b>	N.v.t. bij controle			
<b>20.2.</b>	N.v.t. bij controle			

## Bijlage 4 Het risicoanalysemodel

Soort evenement	Risicopunt
(grote) Popconcerten > 10.000 bezoekers	3
(kleinere) Popconcerten / tentfeesten, 5.000 – 10.000 bezoekers	2
Festivals <sup>3</sup>	3
Markten / braderieën	1
(meerdaagse) Grote wandelmarsen	3
Kleine wandelmarsen	1
Tourritten (fiets, skeeler, motor, auto)	2
Corso / optochten	3
Beurzen	1
Sportevenementen <sup>4</sup>	2
Grote (house) party's	2
(te verwachten grote) Demonstraties	3
(te verwachten kleine) Demonstraties	2
Vliegshows	3
Auto- en motorsportevenementen	3
Vuurwerkshows	2
<b>1. Aantal deelnemers en/of bezoekers<sup>5</sup></b>	
0-5000	0,20
5000-10.000	0,40
10.000-15.000	0,60
15.000-20.000	0,80
>20.000	1,00
<b>Categorie</b>	<b>Risicopunt</b>

<sup>3</sup> Festivals onderscheiden zich van gewone popconcerten, doordat ze meerdere shows en podia hebben (met extra verplaatsingen) en zich vaak ook over een langere tijd uitstrekken.

<sup>4</sup> Het betreft hier overigens niet de weging van de risico's voor de directe sportwedstrijd zelf, maar is gericht op de toeschouwers. De sportwedstrijd zelf is als regel afgedekt in een afzonderlijk traject van regelgeving door de desbetreffende sportbonden. Het gaat dan echter over de veiligheid van de hulpverlening aan de deelnemers. Deze worden hier vooralsnog buiten beschouwing gelaten.

<sup>5</sup> Een betrouwbare methode om het aantal bezoekers in te schatten is een punt van aandacht. De onderbouwing kan niet altijd op basis van eerdere ervaringen gegeven worden. Advies is om aansluiting te zoeken bij hetgeen de politie al ontwikkeld heeft.

<b>2. Leeftijdopbouw (zwaartepunt, maximaal 1 categorie toe te wijzen)</b>	
0-10 jaar (zonder aanwezigheid van ouders)	0,50
0-10 jaar (aanwezigheid van ouders)	0,25
10-20 jaar (zonder aanwezigheid van ouders)	0,75
10-20 jaar (aanwezigheid van ouders)	0,50
15-30 jaar	1,00
30-45 jaar	0,50
>45 jaar	0,25
Alle leeftijden	0,75
<b>3. Conditie / gezondheidstoestand</b>	
Goed	0,00
Redelijk	0,25
Matig	0,50
Slecht	1,00
<b>4. Gebruik alcohol / drugs</b>	
Niet aanwezig	0,00
Mogelijk aanwezig doch geen risicoverwachting	0,25
Aanwezig met risicoverwachting	1,00
<b>5. Aanwezigheid van publiek</b>	
Als toeschouwer	0,50
Als toeschouwer cq. deelnemer	0,75
Als deelnemer	1,00

<b>Categorie</b>	<b>Risicopunt</b>
<b>1. Gemeentegrens overstijgend</b>	
Niet gemeentegrens overstijgend	0,50
Gemeentegrens overstijgend	1,00
<b>2. Locatie evenement</b>	
In een gebouw	0,75
In een tijdelijk onderkomen (tent etc.)	0,75
In de open lucht op een locatie die daarvoor normaal gesproken is bestemd en ingericht	0,50
In de open lucht op een locatie die daarvoor normaal gesproken niet is bestemd en ingericht	0,75
<b>Categorie</b>	<b>Risicopunt</b>

<b>3. Toegankelijkheid aan- en afvoerwegen<sup>6</sup></b>	
Goed	0,00
Redelijk	0,50
Matig	0,75
Slecht	1,00
<b>4. Seizoen</b>	
Lente	0,25
Zomer	0,50
Herfst	0,25
Winter	0,50
<b>5. Duur Evenement</b>	
0-3 uur (maandag t/m vrijdag) daguren	0,25
0-3 uur (maandag t/m donderdag) avond/nachturen	0,50
0-3 uur (weekend, vrijdag t/m zondag) daguren	0,50
0-3 uur (weekend, vrijdag t/m zondag) avond/nachturen	0,75
3-12 uren (daguren)	0,75
3-12 uren (avond/nachturen)	1,00
1 dag	1,00
Meerdere dagen	1,00
<b>6. Ondergrond</b>	
Harde ondergrond: steen, asfalt e.d.	0,25
Zachte ondergrond: zand, gras e.d. (vochtdoorlatend)	0,50
Zachte ondergrond: zand, gras e.d. (drassig)	0,75

<b>Overige vragen</b>	
Betreft het een risicogroep zoals ouderen, zwangeren, gehandicapten, chronisch	Ja / Nee

<sup>6</sup> Voor wat betreft de toegankelijkheid van de aan- en afvoerwegen kan bij twijfel door de behandelend ambtenaar advies worden gevraagd aan de lokale brandweer

zieken?	
Wordt er gebruik gemaakt van een tijdelijke drinkwatervoorziening; huisvesting; was-, douche- of toiletgelegenheid?	Ja / Nee
Wordt er gebruik gemaakt van een niet-reguliere horecavoorziening of een horecavoorziening die tijdelijk wordt uitgebouwd?	Ja / Nee
Worden er zwem-, speel-, bubbelbaden of fonteinen op het terrein geplaatst?	Ja / Nee
Worden er risicovolle nevenactiviteiten georganiseerd? -kinderopvang      -plaatsen van attractie-/speeltoestellen -piercings/tatoeages      -plaatsen van zandbakken	Ja / Nee
Zijn in belangrijke mate huisdieren betrokken bij het evenement?	Ja / Nee

*Indien er meer dan één keer Ja wordt beantwoord dient het loket te worden ingeschakeld.*

### **Toepassing risicoanalysemodel**

Het risicoanalysemodel is in een checklist gegoten, in een Excel bestand. Het invullen van de checklist vraagt niet veel tijd. Met de juiste gegevens is binnen 5 minuten bepaald om welk klasse evenement het gaat.

De checklist in Excel is verspreid onder (vergunningverleners evenementen van) alle gemeenten in Gelderland Midden en is op te vragen bij de GHOR Gelderland Midden.



## Bijlage 5 Risico-inventarisatie en -weging

### ***Inleiding***

Met de risico-inventarisatie en de evaluatie voor evenementen krijgt men een duidelijk overzicht van alle mogelijke risico's die bij het evenement een rol spelen. Het is daarmee een instrument ten behoeve van de integrale veiligheid. Integraal betekent dat aan alle vormen van (on)veiligheid aandacht wordt gegeven. Het gaat dan om:

- Criminaliteit, zoals inbraak, diefstal, geweldsdelicten, vernieling en brandstichting
- Hinder en overlast
- Onveiligheidsgevoelens bij bezoekers, werknemers en bewoners
- Brand
- Blootstelling aan gifgassen en rook
- Explosies door onder andere terrorisme, gaslek of kortsluiting
- Verstoringen van de openbare orde, zoals rellen waardoor paniek ontstaat
- Natuurgeweld
- Verkeers- en transportongevallen

### **Opbouw risico-inventarisatie**

1. *Risico-inventarisatie*
  - vaststellen van de risico's
  - prioritering van de belangrijkste risico's.
  - opstellen rapportage.
2. *Oplossingen / Maatregelen*
  - bepalen wat te doen met gesignaleerde risico's
  - uitwerken alternatieven
  - selecteren voorkeurs alternatief
  - aangeven van restrisico's
  - opstellen rapportage
3. *Afspraken*
  - bewaken uitvoering gemaakte afspraken
  - opstellen eindrapportage

<b>Stap 1 risico-inventarisatie</b>
-------------------------------------

### **Vaststellen van de risico's**

Streef bij de inventarisatie van de risico's naar volledigheid, door *alle* vormen van veiligheid onder te loep te nemen. Later kan door het stellen van prioriteiten een waarde worden gegeven aan de verschillende risico's en kunnen minder belangrijke vormen alsnog worden geschrapt.

Er wordt onderscheid gemaakt tussen twee soorten risico's:

- Risico's die veel voorkomen (grote kans), maar waarvan de gevolgen over het algemeen niet heel ernstig of grootschalig zijn. Deze risico's vallen onder de noemer criminaliteit en (sociale) veiligheid.
- Risico's die niet zo vaak voorkomen, maar die als ze voorkomen zeer ernstige gevolgen (kunnen) hebben. Het gaat daarbij om branden, rampen en externe veiligheid.

Streef ook naar volledigheid door het evenement niet geïsoleerd te bekijken, maar in samenhang met de huidige inrichting of het huidige gebruik van het gebied. Bekijk tevens de (directe) omgeving waarin het evenement gerealiseerd moet gaan worden. Een te geïsoleerde benadering van het plan kan leiden tot het vergeten van veiligheidsrisico's.

Als hulpmiddel kan bijlage 5-1 'risico-inventarisatie' gebruikt worden, hierin worden steeds twee vragen gesteld:

- Het evenement: welke veiligheidsrisico's ontstaan door de uitvoering van het evenement?
- De omgeving: welke veiligheidsrisico's kunnen voortkomen uit de omgeving van het evenementterrein en/of de relatie tussen de omgeving en het evenementterrein?

### **Prioritering**

Als de veiligheidsrisico's op een rijtje zijn gezet, verdient het aanbeveling prioriteiten aan te brengen. Bijlage 5-1 'Risico-inventarisatie' biedt daartoe de mogelijkheid.

Niet iedereen zal dezelfde prioriteit (willen) toekennen aan de gevonden risico's. Het is van belang hier zoveel mogelijk consensus over te bereiken,

## **Stap 2 Oplossingen / maatregelen**

### **Bepalen wat te doen met de gesignaleerde risico's**

Men legt allereerst de risico's op tafel zoals die uit de risico-inventarisatie volgden, in het bijzonder de risico's die een hoge prioriteit hebben.

Het verdient aanbeveling om ook naar de lager geprioriteerde risico's te kijken. Vaak komt men namelijk tot oplossingen voor meerdere risico's tegelijk.

### **Aangeven van de restrisico's**

Het is belangrijk om aan te geven welke risico's *niet* worden afgedekt. Deze restrisico's kunnen bijna altijd 'opgevangen' worden in de beheerfase. Door de inzet van extra manbewaking, hulpverleners en controleurs kunnen de ingebouwde veiligheidsfouten en –zwakheden van een evenement over het algemeen in het beheer gecompenseerd worden.

### **Uitwerken alternatieven**

De volgende stap is dat men de ter tafel gekomen oplossingen combineert tot een samenhangend geheel: het alternatief.

Het Meest Veilige Alternatief (MVA): dit is het alternatief dat over de gehele linie het best scoort wat betreft voorkómen en/of reduceren van risico's. Voor alle risico's wordt een oplossing gevonden en de restrisico's zijn geminimaliseerd.

Bijlage 5-2 geeft op een aantal vragen die in deze notitie kunnen worden gesteld een mogelijke oplossing.

## **Stap 3 Afspraken**

In deze fase worden de afspraken vastgelegd die gemaakt zijn naar aanleiding van de twee voorgaande stappen. De evenementenorganisatie is verantwoordelijk voor de uitvoering van de afgesproken maatregelen. Tevens zien zij erop toe dat de maatregelen naar behoren worden uitgevoerd. De overheid een controlerende en zondig een handhavende taak.

Bijlage 5-3 kan gebruikt worden voor deze stap.

## **Bijlage 5-1    *Risico-inventarisatie voor evenementen***

Deze bijlage bestaat uit vier delen:

1. Een formulier waarop een eerste algemeen overzicht van de risico's gegeven kan worden. In de eerste kolom treft men een aantal risico's aan. De gebruiker kan dit overzicht van mogelijke risico's desgewenst indikken, uitbreiden met meer/andere risico's of (deels) detailleren door bijvoorbeeld een risico als 'criminaliteit' in onderdelen te splitsen. Wat men ook doet met de risicokolom, het is van belang om per risico de vraag te stellen of het desbetreffende risico zich kan voordoen als het evenement plaats vindt. De tweedeling die apart aandacht vraagt voor het evenementen en daarnaast de relatie evenement versus omgeving maakt het mogelijk om op ideeën te komen. Zo wordt nogal eens vergeten dat er ook oude elementen (met risico's) blijven bestaan – een kanaal, een spoorlijn- etc.
2. In het daarop volgende deel wordt de risicocategorie 'criminaliteit en (sociale) onveiligheid' nader uitgediept en gedetailleerd met behulp van een aantal risicofactoren.
3. Het derde deel geeft eenzelfde verdieping en detaillering, maar dan voor de categorie 'branden, rampen en externe veiligheid'.
4. Het vierde deel is het belangrijkste. Hierop geeft men een eindoordeel over de benoemde risico's. Vaak zal dit onderdeel pas na de benodigde discussies met de betrokken partijen en na eventueel nader onderzoek kunnen worden ingevuld:  
In de linker kolom: de risico's die zich bij het evenement in dit plangebied zouden kunnen voordoen.  
Daarachter geeft men met een getal tussen de 1 en de 10 de kans aan dat het risico zal leiden tot een incident.  
De kolom erachter geeft men op eenzelfde manier een indicatie van de ernst van de gevolgen als het risico zich onverhoopt voordoet.  
In de laatste kolom geeft men als totaal een eindoordeel over de prioriteit.

## 1. Overzicht risico's

Risico	Mogelijk doet dit risico zich voor bij (ja = X)		Betrokken partijen
	Het evenement	In relatie tot omgeving	
<b>Criminaliteit en (sociale) onveiligheid</b>			
Criminaliteit, zoals inbraak, diefstal, bedreiging, beroving, overval, vernieling, geweld en brandstichting			
Hinder, overlast en verloedering			
Onveiligheidsgevoel bij bezoekers, werknemers, bewoners, waardoor zij de locatie vermijden			
<b>Brand, rampen en externe veiligheid</b>			
Brand			
Blootstelling aan gifgassen of rook			
Explosie door onder andere terrorisme, gaslek of kortsluiting			
Verstoring van de openbare orde, zoals rellen, gijzeling en sabotage, waardoor paniek ontstaat			
Natuurgeweld			
Verkeers- en transportongevallen op toeleidende routes of binnen het project			

## 2. Criminaliteit en (sociale) onveiligheid

Thema	Risico	Betrokken partijen
A. Aanwezigheid potentiële daders	<ul style="list-style-type: none"> <li>er zijn dealers, daklozen, verslaafden, groepen jongeren te verwachten op of rond de locatie</li> <li>de locatie kent voorzieningen, zoals opslag van waardevolle spullen, verkoop- of gebruikspunten van alcohol, informele slaappleaatsen voor dak- en thuislozen, die criminaliteit aantrekken</li> </ul>	
B. Sociale controle, zichtbaarheid	<ul style="list-style-type: none"> <li>het project is onvoldoende overzichtelijk; zicht op potentiële risico's ontbreekt</li> <li>op criminaliteitsgevoelige plekken is onvoldoende toezicht en (camera)beveiliging</li> <li>informele toezichthouders(bewoners, winkelpersoneel)hebben geen goedoverzicht, waardoor ze onvoldoende hulp kunnen verlenen</li> </ul>	
C. Betrokkenheid/veran twoordelijkheid	<ul style="list-style-type: none"> <li>in het ontwerp is beheer niet overal even duidelijk of eenvoudig te regelen</li> <li>er is onduidelijkheid over de verantwoordelijkheid voor het beheer van overgangszones: zones tussengebieden die onder verschillende beheerders vallen</li> </ul>	
D. Attractiviteit	<ul style="list-style-type: none"> <li>binnenzijde noch buitenzijde van de locatie oogt aantrekkelijk en verzorgd</li> <li>het uiterlijk motiveert gebruikers onvoldoende om de locatie heel en netjes te houden</li> </ul>	
E. Toegankelijkheid	<ul style="list-style-type: none"> <li>publiek en bewoners kunnen zich onvoldoende oriënteren zonder bewegwijzering</li> <li>voor potentieel onveilige routes ontbreken alternatieven</li> <li>er zijn doorlopende routes</li> <li>ruimtes met goederen die voor dieven en vandalen interessant zijn, zijn toegankelijk voor onbevoegden</li> <li>hulpverleners kunnen de locatie moeilijk bereiken; op sommige plekken zijn belemmeringen voor hulpverleners</li> <li>gebruikers kunnen hulpverleners slecht oproepen/bereiken</li> <li>risicovolle plaatsen in het project zijn onvoldoende toegankelijk</li> </ul>	
F. Potentieel doelwit	<ul style="list-style-type: none"> <li>er zijn kwetsbare personen of goederen aanwezig</li> </ul>	
G. Etc.		

### 3. Brand, rampen en externe veiligheid

Risico	Betrokken partijen
Grote brand in een complex/gebied, waarbij grote aantallen personen gered of bevrijd moeten worden	
Grote brand op een industrieterrein in of rond het evenemententerrein, die grootschalige hulpverlening vraagt en waarbij personen moeten vluchten vanwege de dreiging van rook en gevaarlijke stoffen	
Ontsnapping van gevaarlijke stoffen op een industrieterrein in of rond het evenemententerrein	
Grootschalig verkeers- of spoorwegongeval met vele slachtoffers, waarbij omvangrijke medische hulpverlening nodig is.	
Ontsnapping van gevaarlijke stoffen uit transport over nabijgelegen weg of spoor	
Bij massa-evenement of in grote publieksruimte, zoals zwembad, winkelcentrum en pretpark, breken rellen uit of ontstaat paniek; vluchtwegen kunnen publieksstroom niet aan, hulpverlening kan er niet bij	
Grootschalige overstromingen, door rivieren die buiten hun oevers treden of door lekkages	
Kwetsbaarheid evenement voor bijvoorbeeld aardbeving of (dreiging van) extreem slechte weersomstandigheden, zoals windhoos, extreme hitte of kou	
Grootschalige of langdurige uitval van nutsvoorzieningen of telefoonnet	

**4. Risico en prioriteit**

Risico	Kans <sup>1)</sup>	Ernst <sup>2)</sup>	Prioriteit <sup>3)</sup>

1) De kans dat dit risico optreedt: zeer groot = 10, nauwelijks = 1

2) De ernst van de gevolgen: zeer ernstig = 10, nauwelijks = 1

3) Onderscheid in H = hoog / M = midden / L = laag

## Bijlage 5-2; Oplossingen / maatregelen

### 1. *Oplossingen*

Formuleer ten minste twee realistische oplossingen, waarvan één er volledig op is gericht om het project zo veilig mogelijk te maken (MVA).

### 2. *Keuze alternatief*

Bepaal in overleg met de vergunningverlener voor welke oplossing gekozen wordt.

### 3. *Maatregelen*

Bepaal de maatregelen die noodzakelijk zijn om de geselecteerde oplossing uit te voeren

### 4. *Vragenlijst ten behoeve van oplossingen*

In onderstaande lijst (niet uitputtend) zijn vragen weergegeven die kunnen helpen bij het uitwerken van oplossingen.

- Is de voorgestelde locatie de meest geschikte?
- Zijn alternatieve locaties aanwezig?
- Wat is de globale relatie tussen de omgeving en het evenement?
- Hoe is deze relatie voor de alternatieve locaties?
  
- Is de voorgestelde indeling/uitwerking van het evenement de meest geschikte?
- Welke aanpassingen aan het evenement en openbare ruimte verhogen de veiligheid?
- Hoe is de directe relatie met de omgeving? Is het wenselijk de integratie van het plan in de bestaande situatie vanuit veiligheid te verbeteren?
- Hoe is het gesteld met de ontsluiting en bereikbaarheid? voor wie, wanneer en waar? is er voldoende sociale controle?
- Hoe zouden daders van criminaliteit/overlast zich in het plangebied bewegen (vergelijkbare denk simulaties zijn te doen vanuit de rol van slachtoffer, (politiefunctionaris, brandweer, etc.).

### 5. *Vragenlijst ten behoeve van maatregelen*

Om te komen tot een gedetailleerde uitwerking van de geselecteerde oplossing, moeten diverse technische, fysieke, organisatorische en administratieve maatregelen worden uitgewerkt.

In onderstaande lijst (die niet pretendeert uitputtend te zijn) zijn vragen weergegeven die kunnen helpen bij het uitwerken van de maatregelen voor de oplossing.

- Moet extra inzet van stadswachten, flatwachter, pleinwachter (etc) of beveiligers worden overwogen?
- Zijn de ontsluitingswegen van voldoende capaciteit?
- Is bereikbaarheid van de locatie, door bijvoorbeeld hulpverleners, gewaarborgd?
- Moeten nadere afspraken worden gemaakt over vervoersplannen?
- Zijn de verkeersremmende maatregelen
- Moet een fysieke scheiding (hek, gracht) tussen het evenement en de bestaande situatie worden overwogen?
- Zijn vluchtroutes afdoende aanwezig? Hebben ze voldoende capaciteit?
- Is de detaillering van veiligheidsmaatregelen (sloten etc) ver genoeg doorgevoerd?
- Moeten aanvullende afspraken met buurtverenigingen worden gemaakt?
- Is er voldoende sociale controle?
- Is er voldoende overzicht en toezicht?
- Zijn er brandkranen aanwezig?



**Bijlage 5-3 Afspraken**

Deze bijlage kan gebruikt worden om de voortgang van afspraken tijdens de realisatie en uitvoering van een evenement te bewaken.

In de tabel kunnen de afspraken over maatregelen, die verwerkt zullen worden in het evenement, worden beschreven en kunnen knelpunten worden bijgehouden. Deze lijst kan dienen als een periodiek verslag van de voortgang van het implementeren van maatregelen.

Afspraak	Uitvoerende partij(en)	Voortgang	Is er een knelpunt ?